

Е. Дж. Ваггонер

БЛИЗЬКИЙ ХРИСТОС

*«Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово. Воно в Бога було споконвіку. Усе через Нього повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього. **І життя було в Нім, а життя було Світлом людей.***

Від Івана 1:1-4.

Від видавців

Книга розглядає не просто життя Ісуса Христа та Його подвиг спасіння людей, а й показує, наскільки Христос став близьким до кожної людини, як Він ототожнив і поєднав Себе з усім людством.

Книгу складено з використанням статей Е. Дж. Ваггонера, у яких розглядається Євангеліє від Івана. Переклад з англійської, добірку та адаптацію статей з доповненням редакторських вставок (*ред.*), богословську експертизу виконано групою «Вісники».

Під час перекладу цього матеріалу використовувалися тексти Святого Письма українською мовою в перекладі І. Огієнка. У тих випадках, де була необхідність використання іншого перекладу для яскравішого підкреслення змісту, відповідна інформація вказана: (*пер. з англ.*).

Зміст

Розділ 1. Христос – початок	4
Первісток.....	6
Воля Бога.....	8
Світло життя.....	10
Йди за Мною	11
Мета покликання.....	15
Розділ 2. Розкриття слави	19
Розділ 3. Народження згори	24
Никодим і Христос.....	25
Нова людина.....	31
Розділ 4. Вода життя	37
Біля колодязя Якова.....	44
Уникайте дрібниць	48
Зцілення сина вельможі.....	49
Розділ 5. Законна влада людини	56
Розділ 6. Християнське дарування	64
Розділ 7. Жити Отцем Небесним	73
Розділ 8. Випробування істиною	81
Розділ 9. Як не вірити?	88
Розділ 10. Добрий пастир	95
Врятовані та збережені	100
Розділ 11. Слава Божа	107
Розділ 12. Помазання у Віфанії	114
Ми хотіли б побачити Ісуса	118
Розділ 13. Ісус вчить смирення	121
Розділ 14. Слова розради	131
Якщо ви Мене любите.....	145
Розділ 15. Лоза й гілки	154
Розділ 18. Чудове ім'я. Зрада Христа	161
Зречення Господа	167
Цар перед судом	174
Розділ 19. Закінчена робота	180
Розділ 20. Христос воскрес	190

Розділ 1. Христос – початок

Івана 1:1-14

«Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово. Воно в Бога було споконвіку. Усе через Нього повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього. І життя було в Нім, а життя було Світлом людей. А Світло у темряві світить, і темрява не обгорнула його. Був один чоловік, що від Бога був посланий, йому ймення Іван. Він прийшов на свідоцтво, щоб засвідчити про Світло, щоб повірили всі через нього. Він тим Світлом не був, але свідчити мав він про Світло. Світлом правдивим був Той, Хто просвічує кожну людину, що приходить на світ. Воно в світі було, і світ через Нього повстав, але світ не пізнав Його. До свого Воно прибуло, та свої відіурались Його. А всім, що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його, що не з крові, ані з пожадливості тіла, ані з пожадливості мужа, але народились від Бога. І Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне благодаті та правди, і ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця».

«Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово. Воно в Бога було споконвіку. Усе через Нього повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього».

Це Божественне Слово з'явилося в особі Ісуса з Назарету, бо «І Слово сталося тілом, і перебувало між нами», і Іван свідчив про Нього, кажучи: «Це був Той, що про Нього казав я: Той, Хто прийде за мною, існував передо мною, бо був перше, ніж я»¹.

Це відповідь на питання про передіснування Христа для всіх, хто хоч трохи поважає Біблію як Слово Боже. Правдиво, що плоть Ісуса, тобто Його фізичне тіло, не було на початку в Бога, Творця всього сущого, бо «входячи в світ, Він говорить: Жертви й приношення Ти не схотів, але тіло Мені приготував»². Але «То

¹ Івана 1:15

² Євр. 10:5

дух, що оживлює, плоть не приносить ніякої користі»³; а життя, що оживило плоть Ісуса й було реальною особистістю, було Словом, яке було на початку в Бога, і яке було Бог. Тому, поки підступні люди можуть розважатися грою слів, ми радіємо в цілковитій упевненості, що цей Ісус – єдинородний Син Божий, сьйво слави Отця і явний образ Його особистості.

Сам Ісус Христос є Початок⁴. Він – «початок Божого творива»⁵. Він є «Божа сила й Божа мудрість»⁶. Тому саме Він говорить у восьмому розділі Приповістей: «Я веду шляхом праведності, посеред стежок правосуддя, щоб тим, хто любить Мене, дати спадщину; і Я наповню скарби їхні. Господь володів мною на початку шляху Свого, перед ділами Своїми давніми. Я була поставлена споконвіку, від початку, чи перш, ніж була земля»⁷.

З приводу останнього тексту можна зауважити, що слово «поставлений» походить від єврейського слова, що означає «помазаник», і має сенс той самий, що й у другому псалмі: «Я ж помазав Свого Царя на Сіон, святу гору Свою»⁸. Слово на івриті одне й те саме. Таким чином, ми дізнаємося, що **Христос був помазаним царем ще до того, як існувала Земля.**

Більше того, у двадцять другому вірші восьмого розділу Приповістей насправді немає прийменника «на», оскільки у єврейській мові воно не вживається. Тому ми читаємо: «Господь володів мною, початком шляху Свого, перед ділами Своїми давніми». Далі слід зазначити, що слово «володів» – це те ж саме слово, яке зустрічається в Бут. 4:1, де ми читаємо, що при народженні Каїна Єва сказала: «Набула чоловіка від Господа». Таким чином, співставивши факти, ми дізнаємося, що Ісус був

³ Івана 6:63, переклад KJV

⁴ Див. Колос. 1:18

⁵ Об'явл. 3:14

⁶ 1 Кор. 1:24

⁷ Прип. 8:20-23, переклад KJV

⁸ Псал. 2:6

«від днів віковічних»⁹, перш ніж було створено будь-що, і що Він Сам є початком усіх шляхів Божих. «Він є образ невидимого Бога, роджений перш усякого творива»¹⁰. Він – початок усього.

Первісток

«Бо кого Він передбачив, тих і призначив, щоб були подібні до образу Сина Його, щоб Він був перворідним поміж багатьма братами»¹¹. «А всім, що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його»¹². Ось чому ми радіємо з того, що Ісус із Назарету, «що народився від жінки, та родився під Законом»¹³, є Син Божий. Це показує нам, що, хоча ми й народжені в нижчому стані, за своєю природою схильні до всіх немочей, притаманних народженій від жінки людині, **ми можемо стати синами Божими, рідними братами Господа Ісуса Христа й причасниками всієї Його повноти.**

Христос – первісток серед багатьох братів. Таким чином, **Він – спадкоємець, а ми – співспадкоємці з Ним.** Зовсім не так відбувається в земному устрої речей, де старший брат – єдиний спадкоємець титулів і маєтків, а молодші брати повинні дбати про себе самі. Христос справді є спадкоємцем титулів і всього майна Божого, але в Ньому немає жодної винятковості. **Усе, що Він має, Він ділить рівною мірою з усіма Своїми братами.** «А з Його повноти ми одержали всі»¹⁴. Якщо ми приймаємо Його в усій Його повноті, Він дає нам не тільки привілей, а й силу, право бути синами Божими. **Усім, чим Він є, ми також можемо бути, але тільки в Ньому як у Початку, Авторі та Здійснювачі нашої віри, а отже, і наших справ.** З волі Божої, **через**

⁹ Михея 5:2

¹⁰ Колос. 1:15

¹¹ Римл. 8:29

¹² Івана 1:12

¹³ Гал. 4:4, переклад KJV

¹⁴ Івана 1:16

Благословенного Духа, ми маємо ті самі права, що й Сам Христос.

«Як це може бути?» Якщо ви мудрі й хочете бути мудрішими, то не ставитимете це запитання. Задовольтеся тим, що ви не знаєте стільки, скільки знає Бог, бо ви ніколи не зможете цього зрозуміти, хоч як би ви старалися. Хто може пояснити таємницю життя? «Як ти не знаєш, який є шлях Духа, і як ростуть кістки в утробі тієї, що з дитиною, так ти не знаєш і діла Бога, що робить усе»¹⁵. І все ж таки ніхто не відмовляється називатися сином свого батька й успадковувати майно, яке може перейти до нього у спадок, через те, що не може зрозуміти таємницю свого народження. Чому ж ми повинні бути ще більш нерозумними у ставленні до цього нового народження, яке робить нас справжніми синами Божими? «План спасіння» абсолютно незбагнений для людського розуму, але його виконання, його результати ми можемо пізнати на власному досвіді, якщо тільки будемо вірити.

Ісус Христос – первісток серед багатьох братів, «первісток усього творіння», бо «Ним створено все на небі й на землі»¹⁶, і саме тому в Ньому ми маємо викуплення й прощення гріхів. Відкуплення – це творення, бо «хто в Христі, той створіння нове»¹⁷. Ми стаємо синами Божими тією ж силою, якою Христос, Божественне Слово, створив усе на початку. **Тепер творіння – це не фантазія, а факт. Це не просто розумовий процес, не концепція, а відчутна реальність, завершена подія.** Однак воно відбувається виключно Словом Божим, «бо сказав Він і сталося, наказав і з'явилося»¹⁸. Таким чином, той факт, що ми справді є синами Божими, як і Христос, ґрунтується на тій самій підставі, що й усе створене Богом. Це все Христос, «Він початок, первороджений з мертвих, щоб у всьому Він мав першенство»¹⁹.

¹⁵ Екл. 11:5, переклад КJV

¹⁶ Колос. 1:15, 16

¹⁷ 2 Кор. 5:17

¹⁸ Псал. 32:9

¹⁹ Колос. 1:18

Воля Божа

«А всім, що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його, що не з крові, ані з пожадливости тіла, ані з пожадливости мужа, але народились від Бога»²⁰. «Захотівши, Він нас породив словом правди, щоб ми стали якимсь первопочином творів Його»²¹.

Люди зазвичай говорять про волю Божу так, начебто її потрібно боятися й терпіти, якщо не можна уникнути. Коли вони насолоджуються процвітанням або тим, що їм здається процвітанням, то сприймають це, як щось само собою зрозуміле; але, коли трапляються нещастя, люди певний час скаржаться, а потім побожно говорять про покірність волі Божій. Їм здається, що воля Божа здійснюється тільки для того, щоб перешкодити їм і зробити їхнє життя обтяжливим. Навпаки, воля Божа виконується для того, щоб дати нам життя і щастя: «Нема Отця вашого, що на небі, щоб загинув один із цих малих»²². «Бо це воля Божа, освячення ваше»²³. Він каже: «Будьте святі, Я бо святий!»²⁴ Звичайно, це дуже доречно, бо син – спадкоємець батька. Ми – діти Божі, а якщо діти, то спадкоємці. Тому, звісно, **ми маємо бути святими, оскільки святість – це Його природа. Бути синами Божими означає ніщо інше, як бути причасниками Божественної природи. Оскільки з Його волі ми повинні бути Його синами, то з Його волі ми повинні бути святими.** Його воля відкрита нам у Його Слові. Коли ми чуємо Його Слово, нам достатньо просто сказати від серця: «Нехай буде воля Твоя», і все буде так, як було, коли Він говорив під час створення світу: «Нехай буде те-то і те-то». **У думці Бога вкладає вічна сила. Усе, що ми можемо спостерігати**

²⁰ Івана 1:12, 13

²¹ Якова 1:18

²² Матв. 18:14

²³ 1 Сол. 4:3

²⁴ 1 Петра 1:16

у видимому творінні, є лише плід Його думки. Тож, якщо ми прийнемо Його думку, Його волю, ми будемо створені до похвали слави Його благодаті.

Ми не мали жодного стосунку до того, щоб народитися в цей світ. Ми народилися від плоті й крові, з волі людини, але не зі своєї волі. Тепер же, коли ми приймаємо Господа не як фігуру мови, а як реальну Особистість, яка справді присутня з нами через вічний Дух, Котрим Він приніс Себе в жертву Богові, **Його воля робить нас синами Божими, які отримують усе своє життя безпосередньо від Господа** так само, як під час народження від плоті ми отримували своє життя від наших батьків.

«Ах, так, – скаже хтось, – але це ж духовне; тільки духовно ми є синами Божими». Саме такими переконаннями сатана змушує людей заперечувати істину, навіть вимовляючи слова істини. Дійсно, синами Божими ми є тільки духовно, але це не означає, що ми не є в реальності й повністю синами Божими через віру в Христа Ісуса. «І ті, хто ходить за тілом, не можуть догодити Богові. А ви не в тілі, але в душі, бо Дух Божий живе в вас. А коли хто не має Христового Духа, той не Його. А коли Христос у вас, то хоч тіло мертво через гріх, але дух живий через праведність»²⁵. Духовні речі реальні, і з ними можна поводитися реально. Христос був цілковито духовним, навіть коли Він ходив по землі як людина, і в Ньому всі віруючі стають духовними ще на цій землі.

У Христі «ви разом будетеся Духом на оселю Божу»²⁶. Про живих істот, що утворюють престол Божий на небі, сказано: «І кожна ходила просто перед себе. Туди, куди бажав дух ходити, вони йшли, не оберталися в ході своїй»²⁷. **Божа думка – закон їхнього життя; вона рухає ними.** Його Дух життя перебуває

²⁵ Римл. 8:8-10

²⁶ Ефес. 2:22

²⁷ Езек. 1:12

в них, так що **в них немає ні існування, ні думки без Нього; як Він думає, так і вони**. Наша молитва має бути такою: «Нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі»²⁸. Це можливо, інакше Спаситель не велів би нам молитися про це. Хай буде за словом Його.

Світло життя

«І життя було в Нім, а життя було Світлом людей. Світлом правдивим був Той, Хто просвічує кожну людину, що приходять на світ»²⁹. Вірші 3 і 4 деякі з найкращих дослідників перекладають таким чином: «Усе Ним створено, і без Нього ніщо не було створено. Створене в Ньому було життя, і життя було світло людей». Це просто різниця в розстановці розділових знаків, які, як відомо, не є частиною оригінального тексту. **Факт полягає в тому, що все, що створено в Ньому, є життя. Хто в Ньому, той повинен жити, бо Він є саме життя.**

«А Світло у темряві світить, і темрява не обгорнула (*ред.: "збагнула", перевод с англ.*) його»³⁰. На полях Переглянутої версії англійської Біблії в перекладі KJV замість слова «обгорнула» стоїть слово «подолала». Імовірно, ми зможемо краще зрозуміти ідею, яку передає це слово «збагнути», якщо звернемо увагу на Ісаї 40:12, де йдеться про те, що Бог «вмістив у міру порох землі»³¹. Коли ми поміщаємо річ у міру, вона закривається. Так і світло іноді може бути закрите темрявою. Вийдіть у туманну ніч у Лондоні; і якщо ви не будете обережні, то можете нашттовхнутися на ліхтарний стовп. Чому? Тому що густий туман настільки закриває промені, що виходять від лампи, що вони не досягають більше кількох дюймів. Промені ніби закриті товстою стіною або поміщені в ящик. Вони не можуть пробитися

²⁸ Матв. 6:10

²⁹ Івана 1:4, 9

³⁰ Івана 1:5

³¹ Переклад KJV

крізь морок. Темрява огортає й поглинає світло. Але не так зі світлом життя. **Воно сяє в темряві, і темрява не долає його.** Це справжнє світло. Воно цінне. Воно не тільки невгасиме, а й не може бути утримане в межах темряви.

Йди за Мною

Івана 1:35-43

«Наступного дня стояв знову Іван та двоє з учнів його. І, поглянувши на Ісуса, що проходив, Він сказав: Ото Агнець Божий! І почули два учні, як він говорить, та й пішли за Ісусом. А Ісус обернувся й побачив, що вони йшли за Ним, та й каже до них: Чого ви шукаєте? А вони відказали Йому: Равві перекладене це визначає: Учителю, де Ти живеш? Він говорить до них: Ходіть і побачте! Ті пішли та й побачили, де Він жив, і в Нього той день перебули. Було ж коло години десятої. А один із тих двох, що чули від Івана та йшли вслід за Ним, був Андрій, брат Симона Петра. Він знайшов перше Симона, брата свого, та й говорить до нього: Знайшли ми Месію, що визначає: Христос. І привів він його до Ісуса. На нього ж споглянувши, промовив Ісус: Ти Симон, син Йонин; будеш званий ти Кифа, що визначає: скеля. Наступного дня захотів Він піти в Галілею. І знайшов Він Пилипа та й каже йому: Іди за Мною».

«Наступного дня стояв знову Іван та двоє з учнів його. І, поглянувши на Ісуса, що проходив, Він сказав: Ото Агнець Божий! І почули два учні, як він говорить, та й пішли за Ісусом».

«Наступного дня захотів Він піти в Галілею. І знайшов Він Пилипа та й каже йому: Іди за Мною».

Те, що згадані учні пішли за Господом не без заклику, видно з розповіді в Євангелії від Матвія. Там ми читаємо: «Як проходив же Він поблизу Галілейського моря, то побачив двох братів: Симона, що зветься Петром, та Андрія, його брата, що невода в море закидали, бо рибалки були. І Він каже до них: Ідіть за

Мною, Я зроблю вас ловцями людей! І вони зараз покинули сіті, та й пішли вслід за Ним»³².

Насамперед слід звернути увагу на те, що цей заклик Ісуса звернений як до тих, про кого ми читаємо в цій розповіді, так і до нас. Усім, хто трудиться й обтяжений, Спаситель каже: «Прийдіть до Мене»³³. «А Дух і невіста говорять: Прийди! А хто чує, хай каже: Прийди! І хто прагне, хай прийде, і хто хоче, хай воду життя бере дармо»³⁴.

Ми можемо втратити більшу частину благословення, яке маємо одержати від історії про покликання перших учнів Ісуса, бо дозволяємо розповіді про те, якими вони стали, витіснити з нашого розуму знання про те, якими вони були до покликання. Ми уявляємо, що Ісус покликав їх через якусь незвичайну доброту в них, яка привернула Його увагу, і тому думаємо, що вони мали особливу перевагу перед іншими людьми. Таким чином, вважається само собою зрозумілим, що такі прості смертні, як ми, ніколи не могли бути покликані Господом так, як були покликані перші учні. Тож давайте подивимося, чи зможемо ми дізнатися що-небудь про характер цих людей, яких Господь удостоїв такої честі, покликавши їх слідувати за Ним.

Їх було дванадцять, але тільки про деяких із них маємо якісь відомості. Ми знаємо, що Петро, Андрій, Яків та Іван були рибалками. Рибна ловля – не найвишуканіше й найніжніше заняття у світі, і нам дано уривчасті відомості про характер Якова та Івана, які показують, що вони не були дуже м'якими за своєю природою. Вони, як і Петро, були готові вступити в бійку з будь-ким, хто завдасть їм або їхньому Учителеві образи.

Коли Петро опинився в ситуації, коли його життя, здавалося, було під загрозою через знайомство з Христом, страх заволодів ним і змусив відректися від Господа. Він не просто

³² Матв. 4:18-20

³³ Матв. 11:28

³⁴ Об'явл. 22:17

відрікся, а відрікся з прокльонами й лайкою. Ми не можемо припустити, що Петро в той момент мав звичку вживати нецензурну лайку, і ми добре знаємо, що люди, які ніколи в житті не вживали подібних виразів, не кидаються нецензурними висловами з будь-якого приводу, хоч би їх і заскочили зненацька. Але людина, яка в минулому мала звичку лихословити, та завдяки спілкуванню з Христом певний час утримувалася від цього, може дуже легко повернутися до колишньої манери спілкування, коли раптово спокуса нападе на неї, а людина буде далеко від Господа. **І, справді, як би довго людина не позбувалася поганої звички, щойно вона втрачає зв'язок із Господом, знову починає занурюватися в стару трясовину.** І той випадок, коли Петро був наляканий настільки, щоб зректися Христа, та зробив це з лайкою та прокльонами, показує нам, що за старих часів, до того, як він дізнався про Господа, він був брутальним, вульгарним рибалкою, сповненим великодушних поривів, таким, якого світ назвав би «добрий серцем», але зовсім протилежним людині-християнинові, якою він став, коли сповнився Духа Божого.

Юда був ще одним із тих, кого прийняв³⁵ Ісус. Саме він зрадив Господа, продавши Його за тридцять срібняків. Його страшним гріхом було користолюбство. Коли кошти невеликої групи учнів опинилися в руках Юди, він став злодієм. Однак ми не повинні забувати, що він був прийнятий Господом в апостоли і як один із дванадцяти був посланий із «над нечистими духами, щоб їх виганяли вони, і щоб уздоровляли всіляку недугу та неміч всіляку», і йому було дане доручення: «Уздоровляйте недужих, воскрешайте померлих, очищайте прокажених, виганяйте демонів. Ви дармо дістали, дармо й давайте»³⁶. Аж до того

³⁵ Ред.: «Ісус прийняв Юду, тому що Юда прийшов сам, але його було включено до складу 12 учнів, тож уже не має значення сам процес цього прийняття».

³⁶ Матв. 10:1, 8

самого моменту, коли Юда зрадив Господа, ніхто, крім Самого Господа, не зміг би знайти в ньому якоїсь особливої відмінності від інших учнів. Зовні він поводився так само правильно, як і вони; і ніщо не вказувало на те, що від початку його характер був гіршим за їхні. Більше того, з біблійного вчення щодо природи всіх людей, ми знаємо, що, коли учнів покликали, Юда був таким самим перспективним учнем, як і будь-хто з них.

Що ж, зрештою, змінило ситуацію? Те, що одинадцять піддалися впливу Господа, залишили своє колишнє життя й преобразилися під дією Його Духа, а Юда, хоч би як сильно його привабило на початку, тримався за свій власний шлях, уперто чинячи опір перетворювальній силі Господа і, таким чином, дедалі більше й більше духовно занепадав. **Приклад Юди показує, до чого може дійти людина, яка чинить опір Духові, а приклади Петра, Якова, Івана та багатьох інших відкривають нам, що може зробити Божа благодать для кожного, хто підкориться їй.**

Не буде пониженням апостолів, якщо сказати, що за своєю природою вони були не кращі за інших людей. Усі вони разом з Юдою володіли здібностями, що могли робити їх як найсильнішими працівниками в Його служінні, якщо Господь ними керуватиме й розвиватиме, так могли б зробити їх такими ж сильними для вчинення зла, якщо б їх не навчав Господь. Вічна хвала й слава благодаті Господа Ісуса Христа за те, що такі люди, як вони, узяті з такого самого оточення, змогли стати справжніми гігантами в духовному зростанні й дуже здібними служителями Святого Духа...

Урок, який ми повинні винести з покликання цих учнів, – це урок надії, мужності та довіри. Ми повинні пам'ятати, що вони були людьми «з такими ж пристрастями»³⁷, не кращими й не гіршими від нас за своєю природою. Можливо, вони володіли якимись більш вираженими, ніж у нас, якостями, які дозволяли

³⁷ Дії 14:15, переклад KJV

їм охоплювати ширшу сферу діяльності, ніж та, для якої ми призначені. Та цим вони відрізнялися від нас не більше, ніж багато наших невіруючих побратимів у сучасному світі. Немає сумніву, що у світі є дуже багато людей, які володіють більшими природними здібностями, ніж ті, хто присвятив себе служінню Господу. Ми повинні зрозуміти, що природні здібності людини в жодному разі не є мірилом того, ким вона може бути за благодаттю. І якщо ми, думаючи про те, ким стала більшість із дванадцяти, не беремо до уваги, ким вони були в момент покликання, то втрачаємо користь від священної оповіді. Вона була написана для нашого навчання, щоб ми через терпіння й вітху Писання мали надію. Оскільки апостоли були лише образами всього людства, а Бог не дивиться на обличчя, то ми бачимо в їхньому покликанні покликання всіх людей. Нам же залишається, смиренно приймаючи волю Божу, зробити своє покликання й обрання твердим і безсумнівним.

Мета покликання

Ісус сказав першим учням те саме, що й усім: «Ідіть за Мною». Тепер давайте подивимося, чому вони були покликані. Ми бачили, що вони були грішниками, коли їх покликали. Ісус покликав їх не за те, ким вони були, а за те, ким вони могли б стати під Його керівництвом. Хіба сказав Він: «Ідіть за Мною, і Я спасу вас від гріхів ваших»? Це малося на увазі в заклик? Ні, Він сказав не це. У Матв. 4:19 Христос сказав: «Ідіть за Мною, і Я зроблю вас ловцями людей». І це якраз те, що Його заклик означає для кожного з нас. Особисте спасіння, зрозуміло, включене в цей заклик, бо ніхто не може дати іншим те, чого не має сам. Але той факт, що Ісус кличе нас до Себе, щоб ми могли врятуватися, підкреслюється і стає більш очевидним завдяки тому, що Він кличе нас, щоб ми стали спасителями для інших.

Серед послідовників, які сповідують Господа Ісуса, дуже багато людей, які навіть після багатьох років християнського сповідання часто відчують сумніви в тому, що вони

прийнятї Богом. Вони хотїли б знати, що прийнятї Христом. Тому не дивно, що й серед тих, хто шукає Бога, так багато тих, хто вражений відчуттям власної негідності, не наважується почати служити Господу, боячись, що Він не прийме таких грішників, як вони. Усі ці страхи зникли б, якби ці люди змогли усвідомити всю повноту сенсу покликання Господа Ісуса. Покликання не обмежується однією лише людиною. Бог закликає одних, щоб через них досягти інших. «А хто чує, хай каже: Прийди!»³⁸ Тому, коли хтось каже: «Не схоже, щоб Господь міг врятувати такого великого грішника, як я», ви завжди можете сказати у відповідь: «Мій дорогий брате чи сестро, Господь покликав вас з єдиною метою – зробити рятівником якогось іншого бідного грішника; **ваше особисте спасіння є природним і побічним для цієї мети. Для Нього немає нічого особливого в тому, щоб врятувати тебе; головне, що Він зробить тебе засобом спасіння інших**».

Тепер прочитаємо кілька текстів, які ясніше показують це. Перший із них – це 2 Кор. 5:17-20. «Тому то, коли хто в Христї, той створіння нове, стародавнє минуло, ото сталось нове! Усе ж від Бога, що нас примирив із Собою Ісусом Христом і дав нам служіння примирення, бо Бог у Христї примирив світ із Собою Самим, не зважаючи на їхні провини, і поклав у нас слово примирення. Оце ми як послї замість Христа, ніби Бог благає через нас, благаємо замість Христа: примирїться з Богом».

Читаючи це, не забувайте, що примиряються ті, у кого вкладено слово примирення. Кожен, хто в Христї і, отже, нове створіння, має в собі слово примирення і є посланцем Христа, щоб нести служіння примирення. Через кожного, хто приймає Господа Ісуса, Бог благає грішників, як і через Самого Христа. Якщо ви ніколи не помічали цього в тексті, читайте його доти, доки не зможете це там побачити.

³⁸ Об'явл. 22:17

Тепер прочитаємо Ісаї 49:6-9: «І Він сказав: Того мало, щоб був Ти Мені за раба, щоб відновити племена Якова, щоб вернути врятованих Ізраїля, але Я вчиню Тебе світлом народів, щоб був Ти спасінням Моїм аж до краю землі! Так говорить Господь, Відкупитель Ізраїлів, Святий його, до погордженого на душі, до обридженого від людей, до раба тих володарів: Побачать царі, і князі повстають, і поклоняться ради Господа, що вірний, ради Святого Ізраїлевого, що вибрав Тебе. Так говорить Господь: За часу вподобання Я відповів Тобі, в день спасіння Тобі допоміг, і стерегтиму Тебе, і дам Я Тебе заповітом народів, щоб край оновити, щоб поділити спадки спустошені, щоб в'язням сказати: Виходьте, а тим, хто в темноті: З'явіться! При дорогах вони будуть пастися, і по всіх лисих горбовинах їхні пасовиська».

Не може бути жодних сумнівів у тому, що ці слова стосуються насамперед Христа, але Він – «Син Людський» і прийшов на землю замість людини, щоб ми були послами замість Нього. Те, що ці слова стосуються людей, яких Господь закликає нарівні з Христом, можна побачити, порівнявши вірш 6 з Ісаї 49 з Дії 13:46, 47, де ми читаємо, що Павло та Варнава сказали: «До вас перших потрібно було говорити Слово Боже; та коли ви його відкидаєте, а себе вважаєте за недостойних вічного життя, то ось до поган ми звертаємось. Бо так заповів нам Господь: Я світлом поставив Тебе для поган, щоб спасінням Ти був аж до краю землі!» Апостоли застосували ці слова до себе так само природно, ніби вони самі були названі в пророцтві. Це показує, що все, що було дано Господу здійснити на цій землі, дано кожному, хто прийме Його поклик.

Яке напрочуд втішне це місце Писання! Кому Господь каже, що зробить його Своїм спасінням: «Обридженого від людей»³⁹. Це правда, що Ісуса зневажали й відкидали люди; але Він був зневажений винятково через нас, тому що Він поніс нашу ганьбу. Він поставив Себе на місце грішника. Але як би Він не був

³⁹ Ісаї 49:7

зневажений, як той, хто залишений Господом за свої гріхи, Він був спасінням Божим, показуючи, що кожен, хто зневажається за гріхи, які він сам вчинив, також обраний бути спасінням Божим.

Який благословенний поклик Господа! Як він усуває будь-яку тінь сумніву і страху! Коли ми правильно чуємо Його, вже не залишається місця для сумнівів у тому, що Господь може нас врятувати. Заклик Господа виходить далеко за межі цього, кажучи нам, коли ми перебуваємо в гріховній деградації: «Піди но, дитино, сьогодні, працюй у винограднику»⁴⁰. «Отже, будьте наслідувачами Богові, як улюблені діти»⁴¹.

⁴⁰ Матв. 21:28

⁴¹ Ефес. 5:1

Розділ 2. Розкриття слави

Івана 2:1-11

«А третього дня весілля справляли в Кані Галілейській, і була там Ісусова мати. На весілля запрошений був теж Ісус та учні Його. Як забракло ж вина, то мати Ісусова каже до Нього: Не мають вина! Ісус же відказує їй: Що тобі, жоно, до Мене? Не прийшла ще година Моя! А мати Його до слуг каже: Зробіть усе те, що Він вам скаже! Було тут шість камінних посудин на воду, що стояли для очищення юдейського, що відер по дві чи по три вміщали. Ісус каже до слуг: Наповніть водою посудини. І їх поналивали вщерть. І Він каже до них: Тепер зачерпніть, і занесіть до весільного старости. І занесли. Як весільний же староста скуштував воду, що сталась вином, а він не знав, звідки воно, знали ж слуги, що води наливали, то староста кличе тоді молодого та й каже йому: Кожна людина подає перше добре вино, а як понапиваються, тоді гірше; а ти добре вино аж на досі зберіг... Такий початок чудам зробив Ісус у Кані Галілейській, і виявив славу Свою. І вірували в Нього учні Його».

Є три випадки, коли Ісус на землі, як кажуть, явив Свою славу. Перший – на шлюбному бенкеті в Кані Галілейській; другий – коли Він узяв Петра, Якова та Івана на гору й преобразився перед ними; і третій – біля гробу Лазаря. Ці випадки показують, що слава Божа може з'явитися нам і проявитися в нас не тільки тоді, коли ми усамітнюємося від світу, а й тоді, коли займаємося звичайнісінькими життєвими справами. Оскільки земля сповнена Його слави, то цілком доречно, щоб вона була явлена в усі часи. Так воно і є для всіх і в усіх віруючих.

Ісусові було близько тридцяти років, коли Він почав Своє публічне служіння. До цього часу ми маємо лише одну згадку про Нього – згадку про один день, коли Йому було дванадцять років, і Його як сина синагоги допустили до храмового

богослужіння. Потім були вісімнадцять років роботи в теслярській майстерні, повністю прихованій від сторонніх очей. Йому було доручено велику справу, і з самого раннього дитинства Він знав, що повинен займатися справами Отця Небесного, але, схоже, Він не поспішав з'являтися на публіці. Чи повинні ми сказати, що Він не займався справами Свого Отця весь цей час? Ні в якому разі. Це урок для нас, схильних думати, що ми не несемо ніякого активного служіння Вчителеві, якщо не задіяні в якійсь громадській сфері. І зверніть увагу, як часто в той короткий час, що в Нього був для громадської роботи, Він був присутній на якомусь святі. Здається, Він ніколи не поспішав. Чому? Причина в тому, що Він перебував у вічності й трудився в її силі. Тому, Хто володіє всією вічністю, ніколи не потрібно поспішати; так само й тим, хто трудиться з силою нескінченного життя. Але коли Ісус був присутній на шлюбному бенкеті або проповідував народу, Він був зайнятий справами Свого Отця. Слава Божа завжди відкривалася: їв Він, пив Він чи проповідував.

Вино закінчилося, але яке це мало значення, коли було справжнє вино? Елемент часу не має значення в жодній зі справ Господніх. Один день для Господа – як тисяча років. Він легко може прискорити процес виробництва вина на виноградній лозі й за хвилину здійснити роботу цілого року. Те, що зробив Ісус, перетворивши воду на вино, Він робить щороку. Дощ падає з неба, земля приймає його, і коріння виноградної лози вибирає його. Потім під впливом тепла й сонячного світла волога втягується в грона й перетворюється на смачне вино. Не забувайте, що «нове вино знаходиться в гроні»⁴². Це вино є запечатане шкіркою винограду. Подібно до того, як пошкоджений плід тріскає й під впливом повітря незабаром розкладається й стає непридатним для їжі, так і вино, якщо його вийняти з його первісної оболонки, у якій воно герметично

⁴² Ісаї 65:8, переклад KJV

закрите, і дати до нього доступ повітря, щоб воно перебродило, стає непридатним для вживання людиною.

Якби людину попросили взяти склянку води й перетворити її на вино, прохання було б марним. Гаразд, ну не треба просити її зробити це одразу, дайте їй рік на виконання цього завдання. Результат буде не кращим; наприкінці року людина буде не ближчою до завершення цього завдання, ніж на його початку. Нехай у неї буде десять років, сто років, а результат буде один і той самий – відсутність результату. Більше того, людина не може сказати, як це робиться. Таким чином, ми бачимо, що диво полягає не в тому, що вода миттєво перетворилася на вино, а в тому, що це взагалі було здійснено. Диво, яке щороку відбувається завдяки тому, що називається «природним зростанням», настільки ж велике, як і диво в Кані Галілейській. Воно було здійснене, щоб привернути увагу до того, що саме Ісус виробляє плоди землі. Приймаючи чисту «кров винограду», як і будь-якого іншого плоду, ми бачимо в усьому дію сили Божої, Божих чудес. Ми також знаємо, що в Писанні кров – це життя, і коли Ісус узяв чашу на останній вечері, Він сказав: «Це кров Моя»⁴³.

Нерідко можна почути або прочитати про якогось п'яницю, що виправився, у якого вино, що вживається під час причастя, пробудило колишній смак, і він повернувся до старих звичок, а інші не наважуються причаститися, побоюючись наслідків. Чи скажемо ми, що саме символ крові Христа став причиною його падіння? Неможливо! Його кров не вводить у гріх, але очищає від усякого гріха. Ні; це була не «Вечеря Господня». За столом Господнім ніхто ніколи не напивається і не спокушається на пияцтво. Вино, що перебродило, яке дехто вважає абсолютно необхідним для проведення Вечері Господньої, не має нічого спільного з «дорогоцінною кров'ю Христа, як непорочного й чистого Ягняти»⁴⁴, якою ми викуплені. Чаша, яка може

⁴³ Матв. 26:28

⁴⁴ 1 Петра 1:19

сп'янути найніжнішу дитину або найтендітнішу жінку, або яка може пробудити пристрасті, що дримають, у будь-якій людині, – це не причастя Крові Христової, а «чаші демонської»⁴⁵. Це не чаша благословення, а чаша прокляття. Жахливо спотворювати Христа. Він дає тільки те, що несе життя й мир.

«Такий початок чудам зробив Ісус у Кані Галілейській, і виявив славу Свою. І ввірували в Нього учні Його»⁴⁶. Тут не було сцени преображення. Обличчя Ісуса не сяяло, у Ньому не було нічого особливого, що можна було б побачити в порівнянні з іншими гостями на бенкеті. Але Він явив Свою славу. Отже, ми бачимо, що сила, сила Божа, яка творить чудеса, – це слава. Сила й слава – синоніми в Божому словнику. В Ефес. 1:17-20 ми читаємо про дію могутньої сили Бога, якою Він воскресив Ісуса з мертвих. У Посланні до Римлян 6:4 говориться, що «Христос воскрес із мертвих славою Отця». Таким чином, ми бачимо, що сила Божа в Його славі. Ми повинні бути «зміцнюючись усякою силою за могутністю слави Його»⁴⁷. «За багатством слави Своєї силою зміцнитися через Духа Його в чоловікові внутрішнім»⁴⁸.

«Немає влади, як не від Бога»⁴⁹. У Всесвіті є тільки одна сила – життя Господа, але існує нескінченна безліч проявів Його сили. Ми самі щодня є свідками того, що слава – видима слава, світло – це сила. Величезний пароплав із сотнями пасажирів і тисячами тонн вантажу рухається через океан за допомогою двигунів, що живляться вугіллям, яке за кілька днів віддає накопичене століттями сонячне світло. Лісові дерева століттями вбирали в себе сонячне світло, а тепер вони віддають його у вигляді одного великого полум'я, яке видно, як силу. Божий народ – це «дерева праведності»⁵⁰, що ростуть під світлом

⁴⁵ 1 Кор. 10:21

⁴⁶ Івана 2:11

⁴⁷ Колос. 1:11

⁴⁸ Ефес. 3:16

⁴⁹ Римл. 13:1

⁵⁰ Ісаї 61:3, переклад KJV

«сонця праведності»⁵¹. «Але ще не виявилось, що ми будемо», так само як стовбур дуба показує необережному перехожому славу, що зберігається всередині, так, коли Господь прийде, слава буде виявлена, бо «тоді праведники, немов сонце, засяють у Царстві свого Отця»⁵². А поки що їхня слава проявляється в добрих справах, які Бог творить через них. «Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославляли Отця вашого, що на небі»⁵³.

Мати Ісуса сказала слугам: «Зробіть усе те, що Він вам скаже»⁵⁴. Ми не знаємо їхніх імен, але вони брали активну участь у здійсненні дива. Слуги принесли воду й наповнили посудини, вони ж черпали вино. Якщо ми будемо Його слугами, готовими виконати Його волю, то Він використає нас для здійснення багатьох могутніх справ. Коли тисячі голодних людей опинилися в пустелі, Ісус сказав Своїм учням: «Нагодуйте їх ви»⁵⁵, і вони так і зробили. Усім у величезному натовпі їжу роздали дванадцять, але вони отримали її від Господа життя і слави. Нам же дано повеління: «Його слухайтеся!»⁵⁶ Що Він скаже вам, те й робіть, не ставлячи жодних запитань. Якби слуги того будинку в Кані відмовилися наповнити водою глечики, бо не розуміли, яка від цього може бути користь, чудо обернулося б ганьбою. Тож остерігаймося упустити свій шанс через сумніви та вагання, і тоді слава Його чудесних діянь врешті-решт буде розділена з нами.

⁵¹ Мал. 4:2, переклад KJV

⁵² Матв. 13:43

⁵³ Матв. 5:16

⁵⁴ Івана 2:5

⁵⁵ Матв. 14:16

⁵⁶ Марка 9:7

Розділ 3. Народження згори

Івана 3:1-21

«Був один чоловік із фарисеїв Никодим на ім'я, начальник юдейський. Він до Нього прийшов уночі, та й промовив Йому: Учителю, знаємо ми, що прийшов Ти від Бога, як Учитель, бо не може ніхто таких чуд учинити, які чиниш Ти, коли Бог із ним не буде. Ісус відповів і до нього сказав: Поправді, поправді кажу Я тобі: Коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого Царства. Никодим Йому каже: Як може людина родитися, будши старою? Хіба може вона ввійти до утроби своєї матері знову й родитись? Ісус відповів: Поправді, поправді кажу Я тобі: Коли хто не родиться з води й Духа, той не може ввійти в Царство Боже. Що вродилося з тіла є тіло, що ж уродилося з Духа є дух. Не дивуйся тому, що сказав Я тобі: Вам необхідно родитись згори. Дух дихає, де хоче, і його голос ти чуєш, та не відаєш, звідкіля він приходить, і куди він іде. Так буває і з кожним, хто від Духа народжений. Відповів Никодим і до Нього сказав: Як це статися може? Ісус відповів і до нього сказав: Ти учитель ізраїльський, то чи ж цього не знаєш? Поправді, поправді кажу Я тобі: Ми говоримо те, що ми знаємо, а свідчимо про те, що ми бачили, але свідчення нашого ви не приймаєте. Коли Я говорив вам про земне, та не вірите ви, то як же повірите ви, коли Я говоритиму вам про небесне? І не сходив на небо ніхто, тільки Той, Хто з неба зійшов, Людський Син, що на небі. І, як Мойсей підніс змія в пустині, так мусить піднесений бути й Син Людський, щоб кожен, хто вірує в Нього, мав вічне життя. Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне. Бо Бог не послав Свого Сина на світ, щоб Він світ засудив, але щоб через Нього світ спасся. Хто вірує в Нього, не буде засуджений; хто ж не вірує, той вже засуджений, що не повірив в Ім'я Однородженого Сина Божого. Суд же такий, що світло на світ прибуло, люди ж темряву більш полюбили, як світло, лихі бо були їхні

вчинки! Бо кожен, хто робить лихе, ненавидить світло, і не приходить до світла, щоб не зганено вчинків його. А хто робить за правдою, той до світла йде, щоб діла його виявились, бо зроблені в Бозі вони».

Никодим і Христос

«Був один чоловік із фарисеїв Никодим на ім'я, начальник юдейський. Він до Нього прийшов уночі, та й промовив Йому: Учителю, знаємо ми, що прийшов Ти від Бога, як Учитель, бо не може ніхто таких чуд учинити, які чиниш Ти, коли Бог із ним не буде».

Добре, коли ті, хто має істину Божу, володіють такою ж силою, щоб люди могли бачити, що Бог з ними. Бог обіцяв, що так буде, а це означає, що Він очікує, що саме так і буде. Він говорить Своєму народові про земних людей: «У кайданах перейдуть, і будуть вклоняться тобі та благати тебе: Тільки в тебе є Бог, і нема більш, нема іншого Бога»⁵⁷. Коли представники юдейського синедріону розмовляли з Петром та Іваном, вони поставили в заслугу Господу, «бачивши сміливість Петра та Івана»⁵⁸. Коли за ініціативою Петра сталося велике диво, «його оглядали усі, хто мешкав у Лідді й Сароні, які повернулися до Господа»⁵⁹. Справжній слуга Єгови, яку б велику роботу він не виконував, завжди змушує людей думати про свого Учителя. «Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославляли Отця вашого, що на небі»⁶⁰.

Однак у зверненні Никодима ми бачимо навмисний комплімент Людині Ісусу, подібний до того, який більшість людей вважають своїм обов'язком зробити священнику. «Мені

⁵⁷ Ісаї 45:14

⁵⁸ Дії 4:13

⁵⁹ Дії 9:35

⁶⁰ Матв. 5:16

подобається ця проповідь. У ній виражено те, у що я завжди вірив». «Немає сумнівів, що ви робите тут велику справу; ваша проповідь має великий вплив на людей». І хоча хвалити людину завжди правильно, найкращий у світі спосіб заохотити служителя Христа – це особисто дослухатися до його слів і принести плоди в житті. Занадто багато тих, хто вважає, що їхній обов'язок повністю виконаний, якщо вони погоджуються з тим, що їм кажуть, не замислюючись, що це має викликати зміни в їхньому житті. Як часто виконується це місце Писання? «А ти, сину людський, сини твого народу умовляються про тебе при стінах і в дверях домів, і говорять один з одним, кожен со своїм братом, кажучи: Увійдїть та послухайте, що це за слово, що виходить від Господа? І прийдуть до тебе, як приходять народ, і сядуть перед тобою як Мій народ, і послухають твоїх слів, але їх не виконають, бо що приємне в устах їхніх, те вони зроблять, а серце їхнє ходить за захланністю їхньою. І ось ти для них, як пісня кохання, красногосий і добрий грач, і вони слухають слова твої, але їх не виконують!»⁶¹ Вони хвалять співака й пісню, але в них немає й думки про те, що потрібно щось більше, ніж просто слухати.

Ісус перервав похвалу Никодима. Усе, що сказав Никодим, було правдою, і ми можемо вірити, що він говорив це щиро; але Ісус не хотів говорити про Себе і Свою роботу. Дуже різкими і нелюб'язними здалися Никодиму Його слова у відповідь на ввічливе привітання. Начальник похвалив Ісуса й не мав ані найменшого сумніву в тому, що Ісус буде радий його увазі, адже Никодим і не думав, що такий його підхід може бути для Ісуса чимось іншим, окрім як прикладом для наслідування. Але Ісус тут же відповів: «Коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого Царства»⁶².

⁶¹ Єзек. 33:30-32

⁶² Івана 3:3

Що? Фарисей, начальник юдейський, який з юності був навчений закону й завжди намагався зберігати совість, вільну від образ на людей і на Бога, повинен бути повністю оновлений, щоб спастися? «Поправді, поправді кажу Я тобі: Коли хто не родиться з води й Духа, той не може увійти в Царство Боже»⁶³. Никодим знав, що Господь має на увазі його, і розумів, що це твердження означає повне перетворення життя, але цей докір засмутив його, і він, не розуміючи його, став сперечатися. Зауважте, що Ісус не звернув жодної уваги на його запитання: «Як може людина родитися, будши старою?»⁶⁴ Він лише повторив Свою відповідь. Він не намагався нічого пояснити у відповідь на запитання: «Як це може бути?», але просто запевнив, що природне народження має таємниці, чому ж тоді хтось має спотикатися об таємницю нового народження?

Твердження має всеосяжний характер. Ніхто не може увійти в Царство Небесне інакше, як через нове народження. Народження, яке приводить нас у царство людей, не вводить нас у царство Боже. Ніхто не народжується християнином. Якими б благочестивими не були предки людини, у якому б благочестивому домі вона не народилася, вона повинна народитися згори, інакше не може бути врятована. Благочестиві батьки – це благословення й чудова допомога на життєвому шляху, але є робота, яка має звершуватися в душі кожної людини тільки Духом Святим. Дитина, у якої є по-справжньому богобоязливі батьки, повинна вирости християнином і стати ним уже в ранньому віці; але ніхто не народжується християнином. З багатьох розповідей вона може засвоїти мову Писання, як щось само собою зрозуміле, і ніколи не чути слів глузування або лихослів'я. Можливо, її з самого раннього дитинства привчали до читання Біблії, до сімейних і громадських релігійних занять. Усе це добре, але ніщо з того, що людина може отримати від

⁶³ Івана 3:3

⁶⁴ Івана 3:4

інших, хоч би як тісно вони були пов'язані і хоч би якими добрими були, не може зайняти місце особистої роботи Святого Духа в серці. Яким би великим благословенням не було благочестиве виховання, якщо покладатися на нього, як на достатнє, то людина опиниться в гіршому становищі, ніж та, котра ніколи не знала релігійних спільнот і знає тільки те, що вона – нікчемний грішник.

«Що вродилося з тіла є тіло, що ж уродилося з Духа є дух». «Не дивуйся тому, що сказав Я тобі: Вам необхідно родитись згори»⁶⁵. «Дух дихає, де хоче, і його голос ти чуєш, та не відаєш, звідкіля він приходить, і куди він іде. Так буває і з кожним, хто від Духа народжений»⁶⁶. Вітер дме, куди хоче, але не має своєї волі; він виходить від Бога і повертається до Бога з Його волі; так і всякий, народжений від Духа. У цих словах Христа не просто викладена таємниця процесу народження згори, а й міститься натяк на дивовижну силу, яка буде проявлятися в народжених від Духа. Не намагайтеся пояснити це, не міркуйте на основі свого минулого досвіду й навіть на основі того, що ви бачили. Хіба ви не знаєте, що, намагаючись зрозуміти, як це може бути, перш ніж ми приймемо це, ми обмежуємо нашим власним розумінням кількість благословень, які ми отримуємо. Бог бажає зробити для нас «значно більше над усе, чого просимо або думаємо». «Але, як написано: Чого око не бачило й вухо не чуло, і що на серце людині не впало, те Бог приготував був тим, хто любить Його! А нам Бог відкрив це Своїм Духом, усе бо досліджує Дух, навіть Божі глибини»⁶⁷. Підкоріться волі Божій, і ви дізнаєтеся те, про що не може розповісти жодна людська мова.

У Писанні немає нічого яснішого, ніж те, що всі вади, які ми успадковуємо від батьків, зазнають протидії завдяки народженню від Духа й долаються ним. Ми успадковуємо

⁶⁵ Івана 3:6, 7

⁶⁶ Івана 3:8

⁶⁷ 1 Кор. 2:9, 10

гріховні схильності (*ред.: а також пристрасті та тенденції*). Не конкретні гріховні вчинки, скоєні людиною, стануть причиною її вічної загибелі, а зла природа, закладена в ній, навіть якщо вона ніяк не проявляється в помітних для людини формах. Зло є в нас, воно завжди з нами, і ми знову й знову говоримо: «Марно, я не зможу подолати цей гріх, він – частина мого єства», і ми відчуваємо майже розпач або ж перепрошуємо за ненависний учинок, кажучи: «О, це тільки мій шлях, я не мав на увазі нічого поганого, але я просто не можу нічого вдіяти, і Бог не вважатиме мене відповідальним за те, у чому я не винен. Я такий від народження». Тепер прочитайте: «Ось тому, як через переступ одного на всіх людей прийшов осуд, так і через праведність Одного прийшло виправдання для життя на всіх людей. Бо як через непослух одного чоловіка багато-хто стали грішними, так і через послух Одного багато-хто стануть праведними»⁶⁸.

Ми не несемо відповідальності за те, що народилися грішниками. Оскільки всі наші пращури були грішниками, то народження нас грішниками було неминучим за умови, якщо ми народилися, звісно; і ми не мали права голосу в питанні нашого народження, тому Бог не вважає нас відповідальними за це. Але це не означає, що Він виправдовує гріх і вважає наше гріхопадіння дріб'язковою справою. Ні, Він не вважає нас відповідальними за гріх, «бо Бог у Христі примирив світ із Собою Самим, не зважаючи на їхні провини, і поклав у нас слово примирення»⁶⁹. І це примирення здійснюється шляхом усунення всього зла, яке було закладено в нас нашим першим народженням. Оскільки Бог не вважає нас відповідальними за народжений у нас гріх, Він забезпечує нам нове народження, безпосередньо від Себе, яке зробить нас сильними там, де ми слабкі за своєю природою. Ми «спадкоємці ж Божі»⁷⁰, спадкоємці

⁶⁸ Римл. 5:18, 19

⁶⁹ 2 Кор. 5:19

⁷⁰ Римл. 8:17

Його особистості та характеру, всього, хто Він є і що Він має. Ми не можемо цього зрозуміти, але знання й віра в цей факт «зміцнюючись усякою силою за могутістю слави Його»⁷¹.

Ісус говорив про Себе, що Він «Людський Син, що на небі»⁷², але в цей момент Він розмовляв із Никодимом. Він завжди був «Однороджений Син, що в лоні Отця»⁷³, тож ми можемо знати, що Він з нами й тепер, коли вознісся на небо; і, більше того, ми маємо можливість перебувати в таємному місці Бога. Той, хто перебуває в Бозі, може говорити про небесні речі, як про те, що він знає і розуміє. У його свідченні немає жодної невизначеності.

Кожен спасений вірить в багато речей, які не може пояснити нікому, навіть самому собі. Часто досліджувач Біблії стикається з проблемою «узгодити» два твердження з Біблії, знову й знову запитуючи: «Як це може бути?» Якщо він намагатиметься пояснити кожне позірне протиріччя й відмовиться прийняти істину вірою, доки не зможе узгодити її з усім іншим, то опиниться в повній темряві. «Вірою ми розуміємо»⁷⁴. «Хто вірує в Божого Сина, той свідчення має в собі»⁷⁵. Віра не суперечить розуму, але речі, з якими вона має справу, настільки нескінченно перевищують людський розум і виходять за його межі, що для їхнього осягнення необхідно мати розум Бога. Тому марно витратити час на суперечки з невіруючим або тими, хто сумнівається. Цей час буде витрачено даремно. Говоріть таким істину з усім авторитетом і ясністю, яка формується тільки від близького, особистого пізнання і несе в собі силу переконання. Якщо людина повірить, вона сама зрозуміє, чому ви не змогли їй усе пояснити. Якщо ж вона не повірить, то не має значення, що вона думає про вас або ваші здібності.

⁷¹ Колос. 1:11

⁷² Івана 3:14

⁷³ Івана 1:18

⁷⁴ Євр. 11:3

⁷⁵ 1 Івана 5:10

Нова людина

Природа людини сьогодні така сама, якою вона була й дві тисячі років тому. Никодим почав свою бесіду з Господом так само, як сьогодні люди вітають проповідника: «Ой, учителю, ця проповідь для мене; це якраз те, у що я завжди вірив»...

Вершина релігійності деяких людей, схоже, досягається тоді, коли вони хвалять проповідника: «Хороший проповідник: проповідує саме те, у що я вірю».

Добра справа – заохочувати служителя, як і будь-якого іншого працівника; але найкраще заохочення, яке може отримати істинний служитель Євангелія, – це бачити, як істини, ним проповідувані, приймаються і застосовуються на практиці. «Я не маю більшої радості від цієї, щоб чути, що діти мої живуть у правді»⁷⁶.

У нас немає причин сумніватися в щирості слів Никодима, коли він сказав: «Учителю, знаємо ми, що прийшов Ти від Бога, як Учитель, бо не може ніхто таких чуд учинити, які чиниш Ти, коли Бог із ним не буде»⁷⁷.

Але Ісус і Сам знав, що Він від Бога, хоча всі заперечували це; і тому не потребував ні жодного запевнення від людей, ні їхньої похвали; тому Він проігнорував компліменти та перейшов до суті: «Коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого Царства»⁷⁸.

Никодим був готовий визнати Ісуса Учителем, який прийшов від Бога, але щойно Ісус доніс цю істину до його серця, оголивши його проблему, Никодим роздратувався і почав сперечатися з Учителем.

Ніколи ще не було такого великого вчителя, наділеного настільки великим авторитетом і настільки високими якостями, щоб люди не сперечалися з ним про те, у чому він

⁷⁶ З Івана 1:4

⁷⁷ Івана 3:2

⁷⁸ Івана 3:3

майстер і в чому вони нічого не розуміють, якщо його вчення не збігається з їхнім упередженим розумінням або з їхньою практикою.

Дійсно, учитель від Бога – це єдина людина, чиї слова заперечуються значною мірою. Коли приходять людина, яка проголошує власні переконання, натовп готовий прийняти її без жодного протесту. Ісус сказав: «Я прийшов у Ймення Свого Отця, та Мене не приймаєте ви. Коли ж прийде інший у ймення своє, того приймете ви»⁷⁹.

Нове народження необхідне не тільки для того, щоб потрапити на небо, а й для того, щоб бути християнином на землі. Царство Боже існує тут і зараз. Іван на Патмосі був «... в царстві, і в терпінні в Ісусі»⁸⁰.

Бог Отець «вчинив нас достойними участі в спадщині святих у світлі, що визволив нас із влади темряви й переставив нас до Царства Свого улюбленого Сина»⁸¹.

«Йому, що нас полюбив і кров'ю Своєю обмив нас від наших гріхів, що вчинив нас царями, священиками Богові й Отцеві Своєму, Тому слава та сила на вічні віки! Амінь»⁸².

Але Його Царство не має жодного зв'язку із земними царствами. Христос визнав перед Пілатом, що Він - Цар, але додав: «Моє Царство не із світу цього. Якби із цього світу було Моє Царство, то служба Моя воювала б, щоб не виданий був Я юдеям. Та тепер Моє Царство не звідси...»⁸³.

Так мало гармонії між Царством Божим і цим світом, тому «що дружба зо світом то ворожнеча супроти Бога? Бо хто хоче бути світові приятелем, той ворогом Божим стається»⁸⁴.

⁷⁹ Івана 5:43

⁸⁰ Об'явл. 1:9

⁸¹ Колос. 1:12, 13

⁸² Об'явл. 1:5, 6

⁸³ Івана 18:36

⁸⁴ Якова 4:4

Для того, щоб належати до цього Царства або навіть побачити його, людина повинна бути абсолютно новою; вона повинна бути новим творінням, створеним і керованим винятково Духом Божим, «а коли хто не має Христового Духа, той не Його»⁸⁵.

«Тому то кажу вам, що ніхто, хто говорить Духом Божим, не скаже: Нехай анатема буде на Ісуса, і не може сказати ніхто: Ісус то Господь, як тільки Духом Святим»⁸⁶.

Плоть і кров не можуть відкрити Сина Божого. Плоть і кров також не можуть осягнути того, що відноситься до Його Царства: «А Симон Петро відповів і сказав: Ти Христос, Син Бога Живого! А Ісус відповів і до нього промовив: Блаженний ти, Симоне, сину Йонин, бо не тіло і кров тобі оце виявили, але Мій Небесний Отець»⁸⁷.

«Але, як написано: Чого око не бачило й вухо не чуло, і що на серце людині не впало, те Бог приготував був тим, хто любить Його! А нам Бог відкрив це Своїм Духом, усе бо досліджує Дух, навіть Божі глибини. Хто бо з людей знає речі людські, окрім людського духа, що в нім проживає? Так само не знає ніхто й речей Божих, окрім Духа Божого. А ми прийняли духа не світу, але Духа, що з Бога, щоб знати про речі, від Бога даровані нам»⁸⁸. «Тіло й кров посісти Божого Царства не можуть, ані тління нетління не посяде»⁸⁹.

Отже, щоб бути справді підданим Царства Божого, необхідно звільнитися від тілесного розуму, «думка бо тілесна ворожнеча на Бога, бо не кориться Законові Божому, та й не може. І ті, хто ходить за тілом, не можуть догодити Богові. А ви не в тілі, але в дусі, бо Дух Божий живе в вас. А коли хто не має Христового Духа, той не Його. А коли Христос у вас, то хоч тіло мертве через

⁸⁵ Римл. 8:9

⁸⁶ 1 Кор. 12:3

⁸⁷ Матв. 16:16, 17

⁸⁸ 1 Кор. 2:9-12

⁸⁹ 1 Кор. 15:50

гріх, але дух живий через праведність. А коли живе в вас Дух Того, Хто воскресив Ісуса з мертвих, то Той, хто підняв Христа з мертвих, оживить і смертельні тіла ваші через Свого Духа, що живе в вас»⁹⁰.

«А ті, що Христові Ісусові, розп'яли вони тіло з пожадливостями та з похотями. Коли духом живемо, то й духом ходимо»⁹¹. «І живу вже не я, а Христос проживає в мені. А що я живу в тілі тепер, живу вірою в Божого Сина, що мене полюбив, і видав за мене Самого Себе»⁹².

Який висновок ми робимо з усього цього? Лише один: бути християнином – це справді рівнозначно входженню до Царства Божого, і людина починає настільки відрізнятись від того, ким вона є за природою, наскільки те, ким вона є сьогодні за природою, відрізняється від того, ким вона була ще до свого існування.

Уявіть собі, що тіло буквально мертво й очікує поховання. Тепер воно не має жодного зв'язку ні з чим у цьому світі. Його життя закінчилося; любов, ненависть і заздрість зникли, «і їхнє кохання, і їхня ненависть, та заздрощі їхні загинули вже, і нема вже їм частки навіки ні в чому, що під сонцем тим діється»⁹³.

Тепер подумайте про сходження Духа Божого й входження в це тіло: «А коли Христос у вас, то хоч тіло мертво через гріх, але дух живий через праведність»⁹⁴.

Тепер Дух оживляє це тіло, але його життя відтепер повністю належить Духу. Дух врятував його від смерті, і тепер Він повністю керує цим тілом. Воно одухотворюється й рухається тільки Духом. Воно дихає тільки небесною атмосферою.

Очевидно, що така людина буде справді новою людиною, і її життя буде абсолютно вподобане Богом. **Плоть – та ж сама, що**

⁹⁰ Римл. 8:7-11

⁹¹ Гал. 5:24, 25

⁹² Гал. 2:20

⁹³ Екл. 9:6

⁹⁴ Римл. 8:10

й раніше, але її утримує Дух. Людина більше не виконує бажання плоті, бо плоть не може утвердити себе. Замість того, щоб підкорятися волі «князя, що панує в повітрі, духа, що працює тепер у неслухняних»⁹⁵, вона цілком керується Духом згори. Єдине питання полягає в наступному: «Чи можливо, щоб Дух Божий у такий спосіб оволодів тілом і керував ним тут, у цьому світі?»

Відповідь можна знайти в житті Христа. Дух Господній був на Ньому, «дух мудрости й розуму, дух поради й лицарства, дух пізнання та страху Господнього»⁹⁶.

Тож Він дихав страхом Господнім: «Його уподобання в страху Господньому»⁹⁷.

Але чи може будь-яка інша людина мати такий самий досвід? Безумовно, бо Христос прийшов саме з цією метою. Йому не потрібно було приходити на цю землю заради Себе. **Той факт, що Дух цілковито володів Його тілом, яке було таким самим, як і тіло будь-якої іншої людини, народженої від жінки, показує, що Дух може мешкати в будь-якій людині й керувати нею.** Він має «...владу над тілом усяким»⁹⁸.

Творенню нової людини нас навчає й природа, бо Бог через неї дає нам уроки Євангелія. Те, що ми бачимо і в чому маємо досвід, слугує нам для того, щоб навчити нас усього, що відноситься до Царства Божого.

Наприклад, ви порізали палець, але він скоро загоїться. Важка рана, але через деякий час утворюється нова плоть, нова шкіра, нові нерви й навіть нові кістки. Щодня наше тіло скидає відмерлі частки шкіри, а на їхньому місці утворюються нові. Так оновлюється наш організм.

Хтось може сказати: «Це всього лише фізіологічні зміни». Правильно, але ці зміни відбуваються тільки під дією сили Божої,

⁹⁵ Ефес. 2:2

⁹⁶ Ісаї 11:2

⁹⁷ Ісаї 11:3

⁹⁸ Івана 17:2

яка забезпечує нам життя. У всьому створеному видно вічну силу й всемогутність Бога: «А Тому, Хто може зробити значно більш над усе, чого просимо або думаємо, силою, що діє в нас»⁹⁹.

Якщо ми бажаємо, щоб справа була зроблена, то сила, яка діє в нас день у день, щоб підтримувати в нас життя, діятиме набагато сильніше, перевершуючи найвищі польоти уяви, щоб зробити нас абсолютно новим творінням у Христі. Ця сила присутня, і все, що від нас вимагається, це те, щоб ми віддалися їй.

«Чому, – скаже хтось, – я думав, що це таємниця!» Так воно і є. Чи розумієте ви таємницю життя й зростання? «Як не відаєш ти, яка то путь вітру, як кості зростають в утробі вагітної, так не відаєш ти чину Бога, що робить усе»¹⁰⁰.

Ісус у бесіді з Никодимом вказав на те, що дія Духа Святого в здійсненні нового народження подібна до тієї, яку ми називаємо «діями природи»: «Дух дихає, де хоче, і його голос ти чуєш, та не відаєш, звідкіля він приходить, і куди він іде. Так буває і з кожним, хто від Духа народжений»¹⁰¹.

Це було дивно, що ізраїльський учитель не знав таких речей. Дивно, що мудреці, які постійно спостерігали за діями сили Божої у створених речах, спотикалися на питанні про народження згори. «Поправді, поправді кажу Я тобі: Ми гово-римо те, що ми знаємо, а свідчимо про те, що ми бачили, але свідчення нашого ви не приймаєте. Коли Я говорив вам про земне, та не вірите ви, то як же повірите ви, коли Я говоритиму вам про небесне?»¹⁰²

Вивчення природних явищ веде до пізнання Бога; а справжня наука така: «...слово істини, Євангеліє нашого спасіння»¹⁰³.

⁹⁹ Ефес. 3:20

¹⁰⁰ Екл. 11:5

¹⁰¹ Івана 3:8

¹⁰² Івана 3:11, 12

¹⁰³ Ефес. 1:13, переклад з англійської

Розділ 4. Вода життя

Івана 4:5-15

«Отож, прибуває Він до самарійського міста, що зветься Сіхар, недалеко від поля, яке Яків був дав своєму синові Йосипові. Там же була Яковова криниця. І Ісус, дорогою зморений, сів отак край криниці. Було коло години десь шостої. Надходить ось жінка одна з Самарії набрати води. Ісус каже до неї: Дай напитись Мені! Бо учні Його відійшли були в місто, щоб купити поживи. Тоді каже Йому самарянка: Як же Ти, юдеянин будши, та просиш напитись від мене, самарянки? Бо юдеї не сходяться із самарянами. Ісус відповів і промовив до неї: Коли б знала ти Божий дар, і Хто Той, Хто говорить тобі: Дай напитись Мені, ти б у Нього просила, і Він тобі дав би живої води. Каже жінка до Нього: І черпака в Тебе, Пане, нема, а криниця глибока, звідки ж маєш Ти воду живу? Чи Ти більший за нашого отця Якова, що нам дав цю криницю, і він сам із неї пив, і сини його, і худоба його? Ісус відповів і сказав їй: Кожен, хто воду цю п'є, буде прагнути знову. А хто питиме воду, що Я йому дам, прагнути не буде повік, бо вода, що Я йому дам, стане в нім джерелом тієї води, що тече в життя вічне. Каже жінка до Нього: Дай мені, Пане, цієї води, щоб я пити не хотіла, і сюди не приходила брати».

У розповіді про бесіду Ісуса із самарянкою ми маємо яскравий приклад вірності Христа в покладеній на Нього місії. Коли голодний і стомлений Своєю мандрівкою, Він відпочивав біля колодязя Якова опівдні, а Його учні пішли в Сіхар купити їжу, жінка прийшла набрати води. Його прохання дати Йому попити викликало непорозуміння. Вона здивувалася тому, що Він, будучи юдеєм, просить самарянку про якусь послугу. Не надто обнадійливе відкриття, але за зовнішньою забобонністю й невіглаством Христос розпізнав духовну потребу та жадав відкрити цій заблудлій душі скарби любові Отця.

Він не просив її прийти ще раз, коли Він відпочине, не пропонував їй зібрати достатньо люду, щоб говорити з ними про якісь дуже важливі істини, але Він продовжив розповідати про Свою роботу й характер їй одній. Ця жінка, яка живе в гріху, з думками про мирські блага, яка шукає воду життя тільки для того, щоб не ходити до колодязя по воду, не вселяла надій і, наскільки можна судити з її дріб'язкових, не пов'язаних зі справою розмов, абсолютно не реагувала на глибокі духовні істини, які відкривав їй Ісус. Однак ця жінка була однією з небагатьох, кому Христос прямо сказав, що Він – Месія. Його слова нарешті досягли її серця. Духовне взяло гору. Вона впізнала в Христі Того, Кого потребувала, і тепер, полишивши свій глечик із водою, прагнула привести до Спасителя своїх сусідів і друзів.

Самарянка – представниця переважної більшості тих, до кого приходять Слово Господнє. Земні речі займають розум, витісняючи те, що служить нашому миру. **Господь прагне відкрити нам Себе, але будь-якої дрібниці достатньо, щоб відвернути нас від слухання Його голосу.** Однак Він не сумує. Якби в Господа не було для нас нічого особливо цінного, Він міг би відмовитися від спроб привернути нашу увагу, але, оскільки те, що Він пропонує, безцінне, і воно більше, ніж може помислити людське серце, заради нашого блага Він не може відмовитися від спроб донести нам цей дар. Якби ми тільки знали його цінність, ми б ні хвилини не сумнівалися в тому, що зможемо ним скористатися.

Христос сказав самарянці: «Коли б знала ти Божий дар, і Хто Той, Хто говорить тобі: Дай напитись Мені, ти б у Нього просила, і Він тобі дав би живої води»¹⁰⁴. Зверніть увагу, що Христос говорить про ці кроки, як про щось само собою зрозуміле, що не припускає жодних запитань. Якби жінка знала, що таке дар Божий, вона, звичайно, попросила б його. У це може повірити

¹⁰⁴ Івана 4:10

кожен. Але також само собою зрозуміло, що Христос повинен був виконати її прохання. Вивчаючи, що таке жива вода, і бажаючи випити її побільше, пам'ятаймо, що Господь зважає на наше прохання. Він каже, що настільки впевнено, як ми її просимо, ми її й отримаємо. З Його боку так само природно дати воду життя, як і для нас бажати її, і навіть більше того, бо Він дає більше, понад міру більше, ніж ми можемо просити або навіть думати¹⁰⁵.

«А хто питиме воду, що Я йому дам, прагнути не буде повік, бо вода, що Я йому дам, стане в нім джерелом тієї води, що тече в життя вічне»¹⁰⁶. Тут і досконале задоволення, і повнота життя, і нескінченна радість, і вічне спасіння. Як мало ми цінуємо те, що Христос хоче зробити для Своїх послідовників: дивовижне життя, яке Він бажає для них. Він не хоче, щоб серед Його народу були незадоволені бажання, марний голод і спрага недосяжних благословінь. «Блаженні голодні та спрагнені правди, бо вони нагодовані будуть»¹⁰⁷. Благословення, яке Мойсей промовив над Нефалимом, повинні відчуті всі діти Божі, «ситий милістю, і повен Господнього благословення»¹⁰⁸. «Ісус же сказав їм: Я хліб життя. Хто до Мене приходить, не голодуватиме він, а хто вірує в Мене, ніколи не прагнучиме»¹⁰⁹.

На новій землі «показав він мені чисту ріку живої води, ясну, мов кристаль, що випливала з престолу Бога й Агнця»¹¹⁰. Вона тече від Самого Бога, бо Він – «джерело живої води»¹¹¹. Дерево життя, розташоване по обидва боки річки, бере свою невичерпну життєву силу з річки життя. Пити з цієї річки – добра справа. Поети оспівували її, і скрізь, де думка про неї

¹⁰⁵ Ефес. 3:20

¹⁰⁶ Івана 4:14

¹⁰⁷ Матв. 5:6

¹⁰⁸ П. Зак. 33:23

¹⁰⁹ Івана 6:35

¹¹⁰ Об'явл. 22:1

¹¹¹ Єрем. 2:13

проникала в людські серця, вона пробуджувала спрагу, яку ніщо інше не могло втамувати. Хто вип'є з цього потоку, той знайде свободу від усякого зла, повноту радості й насолоди навіки. Немає нікого, хто відмовився б втамувати свою спрагу його кришталевими водами, якби в нього тільки була така можливість. Це потік життя Самого Бога, і в ньому – вічність і небеса. Про відкуплених сказано: «Бо Агнець, що серед престолу, буде їх пасти, і водитиме їх до джерел вод життя. І Бог кожну сльозу з очей їхніх зітре»¹¹².

Нам говорять про ці речі не для того, щоб ми вирішили прагнути до їх завоювання. Так само, як вони лежать за межами людської уяви, вони виходять і за межі людських зусиль. Але відкриваються нам не як сліпучі проблески невизначеного майбутнього, а як теперішня реальність, яку треба прийняти й насолоджуватися нею. «Бо все ваше... чи теперішнє, чи майбутнє усе ваше»¹¹³. «Небесного дару» – це те, що потрібно скуштувати зараз, а «сили майбутнього віку» – для нинішнього життя¹¹⁴. «І хто прагне, хай прийде, і хто хоче, хай воду життя бере дармо»¹¹⁵. Людям, які живуть на цій землі, навіть нам, Ісус каже: «Коли прагне хто з вас нехай прийде до Мене та й п'є!»¹¹⁶

Пити живу воду Слова Божого – означає пити життя Самого Бога. Яка чудова можливість для людини! Це наш привілей бути наповненими Божим життям і отримувати його так само легко й природно, як ми отримуємо воду, коли хочемо пити. Але є багато інших речей, яких ми жадаємо, крім тих, що задовольняють наші фізичні апетити. Усі бажання, амбіції, невдоволення, законні й незаконні, – це спрага душі, і ніщо не втамує цю спрагу, окрім Христа: «А хто вірує в Мене, ніколи не прагнутиме»¹¹⁷.

¹¹² Об'явл. 7:17

¹¹³ 1 Кор. 3:21, 22

¹¹⁴ Євр. 6:4, 5

¹¹⁵ Об'явл. 22:17

¹¹⁶ Івана 7:37

¹¹⁷ Івана 6:35

Не думайте, що, оскільки ви недостойні, було б самовпевнено з вашого боку прийти і пити. Самовпевненістю буде не пити. Саме про це говорить Господь. Тому без вагань приймайте запрошення вільно пити воду життя. «Здивуйтеся цим, небеса... говорить Господь! Бо дві речі лихі Мій народ учинив: покинули Мене, джерело живої води, щоб собі подовбати водозбори, водозбори поламані, що води не тримають»¹¹⁸.

Ми ніколи не повинні боятися, що якийсь привілей, про який ідеться в Писанні, є надто добрим для нас, і тому його призначено для якогось більш гідного класу людей. Божі плани щодо кожного з нас безмежні, і Він прагне бачити їхнє здійснення в нас. Його не влаштовує, що люди живуть так далеко від Нього, що до них доходять лише маленькі цівки Його благословінь. Він хоче, щоб вони жили біля джерела, де завжди панує достаток. Саме для досягнення цієї мети Христос прийшов на цю землю. Люди пішли від Бога, кожен своїм шляхом, і Христос прийшов, щоб показати нам, що значить жити біля джерела: «Ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця»¹¹⁹. Він Сам пив із джерела життя; тільки життя Отця було явлене в Ньому, і, показавши нам, наскільки воно бажане, Він запрошує нас прийняти його.

«Але ми грішні й далекі від Бога», – скажемо ми. Це не перешкода, «А тепер у Христі Ісусі ви, що колись далекі були, стали близькі Христовою кров'ю»¹²⁰. Джерело, яке було відкрито, призначене якраз для усунення гріха й всякої нечистоти. Гріх саме й полягав у залишенні джерела. «Коли ви повернетесь та спочинете, то врятовані будете»¹²¹. У поверненні до Бога є спасіння, тому що Він Сам є наше спасіння. У цьому спасінні немає нічого часткового або неефективного. Воно так само досконале, як і Сам Бог, бо воно є Він Сам. Тому дар Бога

¹¹⁸ Єрем. 2:12, 13

¹¹⁹ Івана 1:14

¹²⁰ Ефес. 2:13

¹²¹ Ісаї 30:15, переклад KJV

нам – це Він Сам. Ми черпаємо свої запаси з Його життя. Коли цей потік вичерпається, ми можемо прийти до нужди, але не раніше. Його ресурси – це наші ресурси. Бог – це сила нашого життя. Він – наша пісня: «Господь моя сила і пісня»¹²². Він – «глибокий, солодкий колодязь любові»¹²³. «І ви в радості будете черпати воду з спасених джерел»¹²⁴.

Більше того, «Господь моє світло й спасіння моє, кого буду боятись? Господь то твердиня мого життя, кого буду лякатись?»¹²⁵ Тому ми з радістю будемо черпати воду з колодязя спасіння. Цього більш ніж достатньо й для нас, і для всіх, кому ми хочемо допомогти. Ми можемо черпати й черпати, і завжди з радістю, бо в Господа немає розчарувань. «Радій та співай, ти мешканко Сіону, бо серед тебе Великий, Святий Ізраїлів!»¹²⁶

«І буде Господь тебе завжди провадити, і душу твою нагодує в посуху, кості твої позміцняє, і ти станеш, немов той напоєний сад, і мов джерело те, що води його не висихають»¹²⁷. «І ховаються людські сини в тіні Твоїх крил: Вони з ситости дому Твого напоюються, і Ти їх напуваєш з потоку Своїх солодоців, бо в Тебе джерело життя»¹²⁸. Тільки ті, хто п'є Христа зараз і знаходить очищення від гріха в джерелі Його життя, зможуть пити з річки, що виходить від престолу. Ті, хто не має бажання пити з неї зараз, не дбатимуть про це і потім. Саме присутність Бога становить славу й тяжіння небес, а Христос – яскравість Божої слави. Ця слава безоплатно дана нам у Христі. «А ту славу, що дав Ти Мені, Я їм передав, щоб єдине були, як єдине і Ми»¹²⁹, і, приймаючи Його, ми звільняємося від влади темряви

¹²² Вих. 15:2, переклад KJV

¹²³ Ред.: назва псалма прославлення «O Christ, He is the Fountain», Автор: Енн Р. Кузін, 1857 р.

¹²⁴ Ісаї 12:3

¹²⁵ Псал. 26:1

¹²⁶ Ісаї 12:6

¹²⁷ Ісаї 58:11

¹²⁸ Псал. 35:9, 10

¹²⁹ Івана 17:22

й переходимо в Царство дорогого Сина Божого. Сили прийдешнього світу діють у нас і роблять нас готовими до участі в спадщині святих у світлі¹³⁰. Якщо ми не будемо пити Христа зараз і не знайдемо Його добрим, то втратимо гармонію з небесним духом і обстановкою. Зараз у нас є привілей випробувати радість відкуплених і вирішити, чи будемо ми її розділяти чи ні. Ті, хто відкидає її в цьому світі, роблять це назавжди. Люди не зможуть дорікнути Господу, що Він приховав від них, наскільки вражаючими є небеса. Ніхто не зможе сказати: «Якби ми знали, як там приємно, ми б обрали зовсім інше», бо те, що робить небеса бажаними, пропонується людям на землі в Ісусі Христі. Навіть тут вони можуть дізнатися, що таке не жадати більше.

«Хто вірує в Мене, як каже Писання, то ріки живої води потечуть із утроби його. Це ж сказав Він про Духа, що мали прийняти Його, хто ввірував у Нього»¹³¹. **Бог передає Себе через Свій Дух і цим Духом мешкає у смертній плоті. Ті, чия внутрішня людина укріплена цим Духом, приймають Христа у своє серце й сповнюють всією повнотою Божою:** «Щоб Він дав вам за багатством слави Своєї силою зміцнитися через Духа Його в чоловікові внутрішнім, щоб Христос через віру замешкав у ваших серцях, щоб ви, закорінені й основані в любові, змогли зрозуміти зо всіма святими, що то ширина й довжина, і глибина й вишина, і пізнати Христову любов, яка перевищує знання, щоб були ви наповнені всякою повнотою Божою»¹³². Таким чином, джерело життя перебуває в них і виливається потоками благословення, річками живої води. Христос був сповнений Духа, і від Нього на небесах текли ріки живої води. Так Він дав самарянці пити воду життя, щоб вона більше не жадала.

У цьому є урок для всіх, хто трудиться разом із Христом у Його досвіді. Ніхто не може дозволити живим водам текти

¹³⁰ Колос. 1:12

¹³¹ Івана 7:38, 39

¹³² Ефес. 3:16-19

через нього для спасіння інших, не освіжаючись і не зміцнюючись сам. «Хто поїть інших, напоений буде і він»¹³³. Так було й у випадку з Христом. Коли Він почав говорити з жінкою, тобув голодний і стомлений, але, служачи її потребам, Він освіжився й зміцнівся так, що, коли учні повернулися й закликали Його: «Учителю їж!»¹³⁴, сказав: «Я маю поживу на їдження, якої не знаєте»¹³⁵. Вони вважали, що хтось приніс Йому їжу, але Його їжа полягала у виконанні волі Його Отця. **Бог закликає людей не до того, щоб вони виснажували себе служінням Йому, а до того, щоб вони пили з джерела життя й прославляли Його, дозволяючи цілющому потоку текти через них, зрошуючи їх власні душі та стверджуючи їх для благословення і добро-вільного служіння іншим.**

Біля колодязя Якова

Івана 4:5–26

Що б ви подумали про людину, яка повинна встати посеред солдатів, що несуть службу в Південній Африці під палючим сонцем, до якого вони зовсім не звикли, і де вони часто відчувають таку нестерпну спрагу, що готові майже ризикувати життям заради ковтка прохолодної води, і ця людина звернулася б до них: «Якщо хто спраглий, нехай прийде до мене і п'є», а коли люди стікалися б до неї, говорила, що вона не мала на увазі, що вони можуть буквально пити там і тоді, але що вона дасть їм пити, коли вони прийдуть туди, де багато води?

Ви сказали б, що це безсердечна людина. Ви здивувалися б і не пошкодували її, якби вона понесла суворе покарання за цей жорстокий жарт. Ви сказали б, що люди мали всі підстави припустити, що коли ця людина говорила, то мала на увазі, що

¹³³ Прип. 11:25

¹³⁴ Івана 4:31

¹³⁵ Івана 4:32

в неї є вода для пиття, щойно запрошені прийдуть туди, де вона перебуває, і спрагли не могли зрозуміти з її слів нічого іншого. Якщо в неї не було води, щоб дати їм, то вона була винна в підлому обмані. У цьому питанні, звичайно, не може бути двозначності.

Одного разу Ісус стояв посеред натовпу людей, багато з яких пройшли велику відстань пішки, і виголосив так, щоб усі чули: «Коли прагне хто з вас нехай прийде до Мене та й п'є»¹³⁶.

Що якби до Нього підійшов якийсь бідний, запилений подорожній і сказав: «Пане, я майже вмираю від спраги; чи не даси Ти мені трохи цієї води?»

Як ви думаєте, дав би йому Ісус трохи справжньої води, щоб змочити його пересохлі губи й освіжити все тіло? Або Він сказав би: «Мій дорогий друже, ти надто буквально мене зрозумів. У Мене немає справжньої води, щоб дати будь-кому. Те, що Я сказав, повинно сприйматися в духовному значенні. Сядь тут або знайди гарне місце, щоб стояти, і послухай проповідь, яку я збираюся виголосити, і подивися, чи не освіжить вона твою душу».

Людина, звісно, відповість: «Я надто хочу пити, щоб слухати проповідь, і я не слухатиму тебе, тому що ти шахрай: ти робиш сенсаційні заяви, щоб примусити людей слухати, а потім нічого не даєш, крім слів».

І ніхто не може сказати, що висновок цієї людини не обґрунтований. Але не лякайтеся й не думайте, що ми не чемні. Ми нічого не ставимо в провину Христу, бо Він ніколи не робив так, як ми припустили. Ісус ніколи не давав хибних надій і не обіцяв того, чого не міг дати.

Але дуже багато віруючих у Христа насправді звинувачують Його саме в таких безсердечних вчинках, як у наведеному нами прикладі. Вони ніколи не думають про те, що в Нього є справжня вода, щоб дати спраглий людині, або що Він дає тут і зараз щось інше, реальне й відчутне.

¹³⁶ Івана 7:37

Ми хотіли б, щоб усі серйозно розглянули це питання й побачили, яке звинувачення висувається проти Господа, коли говориться, що духовні речі не є буквальними та реальними.

Ми вивчаємо те, що реальне. У цій історії йдеться про реальні речі. Розповідь про Ісуса біля колодязя Якова, як і все інше, що розповідається про Нього, була написана з метою навчити нас того, що дари Христа можна приймати і насолоджуватися ними так само, як і нашою повсякденною їжею й напоями.

Ось факти. Ісус утомився від Своєї подорожі й присів на стародавній колодязь Якова, щоб відпочити. Там був справжній колодязь, і в ньому була хороша, прохолодна, освіжаюча вода. До колодязя підійшла жінка зі справжнім глечиком на голові, щоб набрати води для сім'ї. Ісус захотів пити й попросив у неї води. Жінка була здивована Його проханням. Але не тому, що вона не могла дати Йому води, а тому, що не думала, що єврей, яким Він, вочевидь, був, прийме послугу від знехтуваної самарянки.

Але Ісус сказав їй, що Він аж ніяк не зневажає її, і якби вона попросила Його, то Він дав би їй живої води, яка набагато перевершує ту, що була в колодязі. Але якщо вода, яку Він може дати, не перевершить воду з колодязя Якова, то вона не краща.

Урок, який необхідно засвоїти, полягає в тому, що Ісус дає воду, яка задовольняє всі потреби душі й тіла. Немає нічого реального, що не було б духовним.

Наприклад, у пустелі було безліч людей, які страждали без води. У них були великі стада худоби. Здавалося, що і люди, і тварини повинні померти від спраги: «І сказав Господь до Мойсея: Перейдися перед народом, і візьми з собою декого з старших Ізраїлевих, а палицю, що нею ти вдарив був Річку, візьми в свою руку, та й іди! Ось Я стану перед лицем твоїм там, на скелі в Хориві, а ти вдариш у скелю, і вийде із неї вода, і буде пити народ! І зробив Мойсей так на очах старших Ізраїлевих»¹³⁷.

¹³⁷ Вих. 17:5, 6

«І пили всі той самий духовний напій, бо пили від духовної скелі, що йшла вслід за ними, а та скеля був Христос»¹³⁸.

«Отже, все ж таки це було духовне?» Звичайно, бо немає нічого, що б Бог не робив, що не було б духовним, тому що: «Бог є Дух, і ті, що Йому вклоняються, повинні в душі та в правді вклонятись»¹³⁹.

«Хіба люди та їхня худоба в пустелі не отримували справжньої води для пиття?» Справді, отримували: «на пустині Він скелі розсік, і щедро усіх напоїв, як з безодні. Він витягнув із скелі потоки, і води текли, немов ріки»¹⁴⁰.

Чудеса – це щоденна робота Бога: «А все, що давніше написано, написано нам на науку, щоб терпінням і потіхою з Писання ми мали надію»¹⁴¹.

Господь творить чудеса, але не скасовує природній хід речей. Він не творить чудовиськ. Він у жодному разі не діє тільки для того, щоб викликати сенсацію або фурор і змусити людей дивуватися. Він завжди один і той самий. Ми дивимося на Його справи, бачимо, як Він працює день за днем, рік за роком, і майже ніколи не замислюємося про те, що це робота Бога, що це творить Бог. Багато хто не знає про це. Він, Бог, який приховує Себе, і ми, імовірніше, бачимо результати, а не Його дії (*ред.: і Його залученість у це*).

Але час від часу Він знімає частину завіси, що приховує Його роботу, і дозволяє нам побачити більше, ніж зазвичай, і тоді ми називаємо це дивом. Це справді диво, але не більше, ніж те, що ми бачимо постійно (*ред.: просто ми цього не помічаємо і неправильно класифікуємо*). **Чудеса – це звичайні методи роботи Бога.**

Бог настільки великий, що жоден людський розум не в змозі осягнути Його справи. **Якби в нас були очі, які бачать,**

¹³⁸ 1 Кор. 10:4

¹³⁹ Івана 4:24

¹⁴⁰ Псал. 77:15, 16

¹⁴¹ Римл. 15:4

і почуття, достатньо гострі, щоб оцінити духовне, ми мали б щодня втрачати голову від здивування, побачивши дива, які точно повторюють ті, що відбувалися в пустелі. Дійсно, ми мали б бачити те ж саме знову й знову.

Немає жодної краплі води, яка текла б із джерела або колодязя, що не виходила б від творчої сили Христа. Будь-яке джерело води походить від духовної Скелі, яка, як і раніше, супроводжує Його народ. І якщо ми приймаємо її як таку, що походить від Нього, тоді ми бачимо чудеса Божі, віра наша зміцнюється від постійної Його турботи про нас.

Це не домисли й не фантазії. Це так само правдиво, як те, що вода в пустелі була справжньою, такою ж, як та, яку п'ють люди й звірі, яку п'ємо і ми сьогодні. Безсумнівно, вона походить від Господа. Ось урок, який засвоїла того дня самарянка. І це те, що Святий Дух хоче, щоб ми засвоїли.

Уникайте дрібниць

Людська природа незмінна. Ісус відкривав жінці найглибші духовні істини, життєво важливі істини, які повинні були зробити її абсолютно новою; але щойно Він підійшов до самої суті питання, вона відмахнулася від неї, пославшись на дрібниці. Самарянка відволіклася на якісь формальності й почала говорити про те, на яке місце слід ходити поклонятися.

Так і зараз. **Замість того, щоб вірою приймати небесний хліб і пити воду життя, люди проводять час за обговоренням форм і церемоній.** Почніть говорити з людиною про порятунок її душі, запропонуйте їй те, що зробить її новим творінням, і вона, імовірно, погодиться, **але, коли ви дійдете до найважливішої частини питання, вона, найімовірніше, зацікавиться якоюсь деталлю, яка не має жодного значення.**

Таким чином, сатана намагається вирвати добре насіння, поки воно не пустило коріння. Не піддавайтеся йому. Наполегливо йдіть до головної мети: «Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його»¹⁴².

¹⁴² Матв. 6:33

Зцілення сина вельможі

Івана 4:43-54

«Як минуло ж два дні, Він ізвідти пішов в Галілею. Сам бо свідчив Ісус, що не має пошани пророк у вітчизні своїй. А коли Він прийшов в Галілею, Його прийняли галілеяни, побачивши все, що вчинив Він в Єрусалимі на святі, бо ходили на свято й вони. Тоді знову прийшов Ісус у Кану Галілейську, де перемінив був Він воду на вино. І був там один царедворець, що син його хворів у Капернаумі. Він, почувши, що Ісус із Юдеї прибув в Галілею, до Нього прийшов і благав Його, щоб пішов і сина йому вздоровив, бо мав той умерти. Ісус же промовив до нього: Як знамен тих та чуд не побачите, не ввіруєте! Царедворець говорить до Нього: Піди, Господи, поки не вмерла дитина моя! Промовляє до нього Ісус: Іди, син твій живе! І повірив той слову, що до нього промовив Ісус, і пішов. А коли ще в дорозі він був, то раби його перестріли його й сповістили, говорячи: Син твій живе. А він їх запитав про годину, о котрій стало легше йому. Вони ж відказали до нього: Учора о сьомій годині гарячка покинула його. Зрозумів тоді батько, що була то година, о котрій до нього промовив Ісус: Син твій живе. І ввірував сам і весь його дім. Це знов друге знамено Ісус учинив, як вернувся до Галілеї з Юдеї».

Тим, хто читає в Євангеліях захопливу розповідь про земну діяльність Христа, здається дивним, що хтось із тих, хто знав Його в плоті, міг бути настільки сліпим і глухим, щоб викликати Його нарікання на те, що «не має пошани пророк у вітчизні своїй»¹⁴³. Однак у цьому відношенні Христос поділяв долю тих, хто в минулі століття передавав людям Слово Боже. Дійсно, юдеї в Його час з великою повагою ставилися до пророків минулих років. Вони вірили, що ті були послані Богом і що їхні батьки вчинили неправильно, убивши їх. Вони говорили: «Якби ми

¹⁴³ Івана 4:44

жили за днів наших батьків, то ми не були б спільниками їхніми в крові пророків»¹⁴⁴. Але, коли Божа звістка прийшла до них самих, вони відкинули Того, Хто був більшим за пророка, продемонструвавши, що вони нічим не кращі за своїх батьків.

Людина, в уста якої Бог вкладає Свої слова, завжди має живу звістку для народу, справжню істину. **Він не проголошує істини, які були життєво важливими в минулому, а тепер уже не актуальні. Його послання відповідає потребам часу й закликає не до схвалення того, що було зроблено сто років тому, а до прийняття рішення зараз.** Ось чому пророк не має честі у своїй країні. **Коли вже не буде ризику поставити під загрозу свої інтереси, народ схвалить послання й віддасть почесні пророку.** При цьому вони лестять собі, зараховуючи себе до тих героїчних душ, які, ризикуючи життям, корилися істині, коли вона була непопулярна. **Сатана цілком задоволений тим, що люди приймають істини, які були життєво важливими в минулих поколіннях, якщо він може в такий спосіб приховати істину, що має особливе застосування в теперішній час.**

У Своїх словах, звернених до юдейського вельможі, Христос завдав удару по тій проблемі, яка дозволила співвітчизникам не прийняти Його: «Як знамен тих та чуд не побачите, не віруєте»¹⁴⁵. Люди не бачать нічого видатного в тому, до чого вони звикли. Перші роки життя Ісуса пройшли в Назареті, і там Його бездоганне життя явило славу Божу, але Його співвітчизники не побачили в Ньому нічого, що могло б виправдати твердження про те, що Він помазаний Богом на особливу справу. «Чи ж то Він не син Йосипів?»¹⁴⁶ Начебто цього було достатньо, щоб спростувати Його претензії.

¹⁴⁴ Матв. 23:30

¹⁴⁵ Івана 4:48

¹⁴⁶ Луки 4:22

Сам Ісус являв собою дивовижне знамення, але Його ближні не бачили в Ньому нічого незвичайного. Вони думали, що якщо Він дасть їм знамення, подібне до знамення Мойсея або Іллі, то вони повірять. Насправді їхня думка була такою: «Переконай усіх, що Ти – Месія, і коли ми побачимо, що всі інші визнають Тебе, ми теж так зробимо». **Вони не хотіли накликати на себе ганьбу через підтримку непопулярної справи. Вони хотіли, щоб Він спершу позбувся осуду,** а оскільки жодне з Його могутніх діянь не привело до цього, то жодне з них не відповідало меті знамення, якого вони так бажали.

Для всіх, чиї серця були відкриті для прийняття світла та істини, саме життя Христа було знаменням, але воно не принесло Йому честі в Його власній країні. Те, що Бог говорить із нами у Своєму власному Слові, – незбагненне диво, але чи багато хто це бачить? Вони кажуть: «Якби Бог засурмив у наші вуха, як на Синаї, ми б повірили». Бог робить дивовижну роботу, забезпечуючи нас їжею й питвом, повітрям і світлом, безперервно застосовуючи Свою силу й мудрість, але люди не бачать у цьому нічого вартого уваги. Вони кажуть, що якби Бог пролив хлібний дощ з неба, як це було з Ізраїлем, або перетворив воду на вино, як це було в Кані Галілейській, то вони б перестали сумніватися в Ньому. **Чудеса, які Бог щодня й щогодини творить на очах у людей, не роблять Йому честі серед тих, хто звик до Його дій.** «Віл знає свого власника, а осел ясла пана свого, а Ізраїль не знає Мене, не звертає уваги народ Мій на Мене»¹⁴⁷.

Царедворець, син якого був хворий у Капернаумі, як і більшість із людей, прийшов до Ісуса, бо хотів отримати від Нього щось. Він «благав Його, щоб пішов і сина його вздоровив, бо мав той умерти». Його серце було сповнене сильного бажання, і докір, що міститься в словах Ісуса: «Як знамен тих та чуд не побачите, не ввіруєте», не міг відволікти думки батька від

¹⁴⁷ Ісаї 1:3

чуда, якого він так щиро шукав. Єдиною відповіддю батька було: «Піди, Господи, поки не вмерла дитина моя». Цей чоловік прийшов не з сильною вірою, як сотник, який просив лише вимовити слово зцілення, але Ісус не відкидає царедворця через його невір'я. **Його зворушують наші почуття й неміч, і Його серце відгукнулося на благання батька про допомогу.** Тому, коли обтяжені серця звертаються до Господа зі своїми сподіваннями, Він прислухається до них, навіть якщо вони мало знають про істинну віру.

Але Ісус навчив вельможу вірити. Він сказав: «Іди, син твій живе». І той повірив Слову й пішов своєю дорогою. Багато хто не знає, що таке віра. Люди думають, що це якість, якою володіють самі, і якої в одних багато, а в інших мало. Іноді вони кажуть: «Так, я вірю в те, що говорить Господь, але в мене недостатньо віри, щоб це зробити». Вони думають, що можуть оцінити ступінь своєї віри, і що від неї залежить усе, «віра від слухання, а слухання через Слово Христове». Віра – це просто віра в те, що говорить Бог. Не існує питання про те, наскільки ви вірите. Питання в тому, чи вірите ви? Що б ви подумали, якби хтось сказав вам: «Так, я вірю в те, що ви говорите, але я не дуже-то вам вірю». Ви б зробили висновок, що ця людина взагалі вам не вірить. **Христос каже, що віра з гірчичне зерно зрушить гори. Не ваша віра, а Слово, в яке ви вірите, творить такі великі справи. Слово Боже нескінченно могутнє, тому все, що воно говорить, має бути так, і ви вірите йому, коли воно говорить. Це і є віра. Якщо Слово дає велику обіцянку, і ви вірите йому, то ви маєте велику віру. Саме слухання Слова дало царедворцю віру.**

Чи хочете ви бути сильними у вірі? Тоді дозвольте Слову Божому жити у вас рясно. Приймайте його не як слово людей, а як істинне Слово Боже; слухайте його, роздумуйте над ним, ховайте його у своєму серці, щоб сповнитись вірою, бо «віра від слухання». **Якщо ви слухаєте, як Бог говорить, то віра прийде сама собою, без жодних зусиль з вашого боку.** Коли мертві

почують голос Сина Божого, оживуть. Тому, хоча ви й мертві в гріхах, слухайте Слово Боже, і ви будете жити, жити вірою.

Занадто часто, схиливши коліна в молитві та виливши своє серце перед Богом, ми піднімаємось і продовжуємо йти своєю дорогою, наче нічого не було досягнуто, окрім природного полегшення, яке приходить від розповіді про свої проблеми. Ісус сказав: «Просіть і буде вам дано, шукайте і знайдете, стукайте і відчинять вам; бо кожен, хто просить одержує, хто шукає знаходить, а хто стукає відчинять йому»¹⁴⁸. Кожен може просити в ім'я Христа все, що забажає, і знати, що його прохання буде задоволено, бо Господь виразно сказав про це. **І коли молимося Господу, ми не повинні підніматися з колін і йти своєю дорогою, продовжуючи тривожитися й турбуватися, бо знаємо, що Бог виконує Свої обіцянки, тому й наші прохання будуть виконані.** Господь дає нам чисті чеки, виписані на наше ім'я, куди ми можемо вписати, що забажаємо. Якби багата людина надала нам таку можливість, ми не забарилися б нею скористатися, але, віднісши чек у банк і віддавши його касирові, ми не повернулися б із почуттям бідності й незадоволення, як колись. Ми знатимемо, що ми багатші, ніж були, на всю суму чека. Так само ми можемо знати за неодноразовим твердженням Господа, що ми збагачені тією мірою, про яку просили в нашій молитві. З такою впевненістю царедворець пішов додому й дізнався від слуг, які вийшли йому назустріч, що в той самий час, коли Ісус сказав: «Іди, син твій живе», лихоманка залишила його дитину.

Ісус прийшов, щоб відкрити Отця, а не приховати Його характер. Якби чудеса, які творив Ісус, не свідчили про постійне бажання Бога допомогти нам, то факт, що Христос зцілив стількох людей, просто накинув би завісу таємниці на Його Отця і залишив би нас у невідомості щодо того, чого ми можемо очікувати від Нього. Коли ми усвідомлюємо, що Христос був

¹⁴⁸ Матв. 7:7, 8

вираженням Божої доброї волі до людей, усі обставини цього дива стають обнадійливими; виконання прохання батька і те, як його спонукали повірити в негайні результати, які настали за зіцлювальним Словом, кажуть нам про ті можливості, що чекають на нас у Слові Божому, коли ми просто віримо йому і дозволяємо йому діяти.

Є слово, яке Бог сказав усім нам, яке має для нас таке саме особисте застосування, таку саму чудотворну силу й миттєве виконання, як слова, сказані царедворцю для нього та його сина. Господь говорить нам: «Умийтесь, очистьте себе! Відкиньте зло ваших учинків із-перед очей Моїх, перестаньте чинити лихе»¹⁴⁹. Здається, що в цих словах так мало підбадьорення, що мало хто засумнівається в їх застосуванні до себе. Очевидно, що ніхто не може бути в гіршому стані, ніж люди, описані в першому розділі книги Ісаї, до яких звернені ці слова, але вони стосуються кожного грішника. У чому сила веління: «Відкиньте зло ваших учинків із-перед очей Моїх»? **Коли Христос велів прокаженим очиститися, то Сам і забезпечив усе необхідне для цього.** Прокажені не були збентежені тим, що Він попросив їх зробити неможливе. Христос сам подбав про те, щоб зробити неможливе. Так само, коли Він просив кульгавих ходити, вони раділи, бо Він дав їм необхідну силу. Так і коли Він каже нам: «Відкиньте зло ваших учинків із-перед очей Моїх», тоді чим неможливішим це видається, тим більше ми повинні радіти тій великій праці, яку це слово здійснює в нас. Для виконання такого завдання потрібна Божественна сила, але ця сила міститься в заповіді. Потрібно тільки почути й повірити, щоб благословенний наказ здійснився в нас, як здійснилися слова «вийди сюди» у випадку з Лазарем.

Подумайте, скільки всього закладено в цьому велінні. Господь каже: «Відкиньте зло ваших учинків із-перед очей Моїх». Але немає нічого, що не було б оголеним і відкритим для

¹⁴⁹ Ісаї 1:16

очей Того, з Ким ми маємо справу. Тому прибрати що-небудь з очей Його – означає прибрати це з життя. Тобто наші вчинки мають бути безгрішними в очах Господа. Ми самі не можемо цього зробити, тому що в нас є таємні гріхи, про які ми ще й самі не відаємо. Але вони видимі очам Господа й тому включені в повеління. «Ти наші провини поклав перед Себе, гріхи ж нашої молодости на світло Свого лица»¹⁵⁰. Ці приховані джерела зла, які роблять серця такими відчайдушно злими й підступними, що ніхто не може цього знати, Господь наказав нам видалити від Його очей. Будемо ми зітхати й казати, що це неможливо, чи повіримо Слову і в його силі підкоримося? **Повеління дає Бог, і, повіривши в Його Слово, ми можемо радіти, що воно діє в нас, віруючих.** Про людей, які вірою підкоряються Слову Божому, написано: «Будуть шукати провину Ізраїлеву, та не буде її, і прогріхи Юди, одначе не знайдені будуть вони»¹⁵¹.

¹⁵⁰ Псал. 89:8

¹⁵¹ Єрем. 50:20

Розділ 5. Законна влада людини

Івана 5:17-27

«А Ісус відповів їм: Отець Мій працює аж досі, працюю і Я. І тому то юдеї ще більш намагались вбити Його, що не тільки суботу порушував Він, але й Бога Отцем Своїм звав, тим роблячись Богові рівним. Відповів же Ісус і сказав їм: Поправді, поправді кажу вам: Син нічого робити не може Сам від Себе, тільки те, що Він бачить, що робить Отець; бо що робить Він, те так само й Син робить. Бо Отець любить Сина, і показує все, що Сам робить, Йому. І покаже Йому діла більші від цих, щоб ви дивувались. Бо як мертвих Отець воскрешає й оживлює, так і Син, кого хоче, оживлює. Бо Отець і не судить нікого, а весь суд віддав Синові, щоб усі шанували і Сина, як шанують Отця. Хто не шанує Сина, не шанує Отця, що послав Його. Поправді, поправді кажу вам: Хто слухає слова Мого, і вірує в Того, Хто послав Мене, життя вічне той має, і на суд не приходить, але перейшов він від смерти в життя. Поправді, поправді кажу вам: Наступає година, і тепер уже є, коли голос Божого Сина почують померлі, а ті, що почують, оживуть. Бо як має Отець життя Сам у Собі, так і Синові дав життя мати в Самому Собі. І Він дав Йому силу чинити і суд, бо Він Людський Син».

Ісус щойно здійснив велике диво. Чоловік, який тридцять вісім років не міг ходити, миттєво зцілювся, причому настільки, що за велінням Ісуса піднявся, зібрав постіль, на якій лежав, і пішов, «Того ж дня субота була»¹⁵².

«І тому зачали юдеї переслідувати Ісуса, що таке Він чинив у суботу»¹⁵³. Звісно, Ісус чудово знав, що вони так вчинять. Чому ж тоді Він здійснив це особливе чудо саме в суботу? Паралізованому не загрозувала смертельна небезпека. Після тридцяти

¹⁵² Івана 5:9

¹⁵³ Івана 5:16

восьми років очікування ще один день не був би настільки нестерпним. До того ж Ісус міг здійснити це чудо й напередодні, адже людина вже давно лежала біля басейну, і Він не міг не помітити її. Чи хотів Ісус роздратувати юдеїв і навмисно кинути виклик їхнім забобонам? Неможливо навіть на мить допустити таке припущення, бо воно абсолютно не відповідає Його характеру.

Чому ж це чудо зцілення, як і багато інших, спеціально згаданих, було здійснено в день суботній? Тому що Ісус хотів показати справжню мету й значення суботи. Він показав, що вона для людини, а не проти неї, що вона не тяжке ярмо, а звільняє від тягаря. **Він навчає нас, що субота як пам'ять про досконалу й закінчену справу Божу, показує міру Божої сили, здатної привести душу й тіло до всієї повноти**¹⁵⁴.

Коли юдеї переслідували Ісуса за добру справу, здійснену ним над безсилою людиною, Він виправдовував Себе словами: «Отець Мій працює аж досі, працюю і Я»¹⁵⁵. Це було справжнім виправданням Його вчинку, **адже робити те, що робить Бог, – це найдосконаліша праведність**. Але дії Ісуса не були простими копіями (*ред.: або наслідуванням*) того, що робив Отець; якби це було так, то вони не містили б ані уроків, ані допомоги для нас, оскільки це не показувало б жодного зв'язку між Ним і крихкими людськими істотами. Але Він сказав: «Сам Я від Себе нічого не дію»¹⁵⁶; «Отець, що в Мені перебуває, Той чинить діла ті»¹⁵⁷. **Немає людини настільки слабкої, щоб вона не могла дозволити Богові діяти в ній за Своєю волею і за Своїм благоволінням**.

Ісуса звинувачували в порушенні суботи, і **Він дійсно порушив юдейську суботу, але не суботу Господню**. Юдейська

¹⁵⁴ Івана 7:23

¹⁵⁵ Івана 5:17

¹⁵⁶ Івана 8:28

¹⁵⁷ Івана 14:10

субота полягала у формальному припиненні будь-якої праці в сьомий день тижня, навіть якщо при цьому гинуло людське життя. Це було просто ярмо, тягар, акт викуплення (*ред.: epitimum*'), за допомогою якого вони думали зробити себе праведними. Вона не мала нічого спільного з суботою Господньою, крім того, що дотримувалася в один і той самий день тижня. **Субота Господня – це абсолютний спокій у Ньому та Його Слові, залежність від Його життя**, а оскільки Його життя – це діяльність, служіння іншим, то справжнє дотримання суботи іноді може бути пов'язане з важкою фізичною працею. Як визначити, які роботи законні в день суботній, а які ні? Неможливо дати перелік законних і незаконних робіт, але можна керуватися таким принципом: **будь-яка праця, необхідна для добробуту людства, яке страждає чи то через хворобу тіла, чи то через хворобу душі, і від якої той, хто працює, не отримує абсолютно ніякої користі, окрім усвідомлення присутності Бога, є належною суботньою працею**. Істинне дотримання суботи – це спокій у Бозі, абсолютне і беззастережне прийняття Його Слова.

«Отець Мій працює аж досі, працюю і Я»¹⁵⁸. Як діє Бог, і як Ісус робив роботу, за яку Його тепер переслідували? Своїм словом. Зауважте, це було не так, як працює людина, віддаючи накази іншому. Ніхто не може тішити себе, що дотримується суботи, поки інші працюють на його замовлення або трудяться в нього на роботі в той час, як він дотримується суботи. Не так діє Бог, і не таким чином Ісус зцілив каліку. Він не вимовив слово, яке змусило когось іншого працювати, але Його слово саме зробило роботу. «Словом Господнім учинене небо, а подихом уст Його все його військо..., бо сказав Він і сталось»¹⁵⁹. Таким чином, це чудо Ісуса було просто проявом творчої сили Божого Слова.

¹⁵⁸ Івана 5:17

¹⁵⁹ Псал. 32:6, 9

За шість днів Бог створив небо і землю, а на сьомий день Він відпочивав, але не тому, що продовжувати роботу зі створення світу було б гріхом, а з тієї поважної причини, що все вже було Ним зроблено. Однак Слово продовжувало працювати, підтримуючи те, що було Ним створено. Усі діла Бога відтоді (принаймні на цій землі) спрямовані на підтримання або відновлення і на діла, які Він робить для нас і через нас. **Дотримання суботи Господньої – це просто абсолютний спокій у завершених Богом справах і дозвіл Йому вкласти їх у нас. Повна відмова від усіх власних справ у сьомий день, від усього, що може принести нам зиск, свідчить про нашу довіру Богові** в тому, що стосується «життя, і дихання, і всього»¹⁶⁰. Якщо людина не сміє довіряти Богові в тому, що Він збереже її, і якщо вона не буде відпочивати того дня, який для всього світу (і навіть для більшої частини світу, який сповідує християнство) є найнапруженішим днем тижня, то як вона може переконати себе в тому, що має надію на вічність?

«Відповів же Ісус і сказав їм: Поправді, поправді кажу вам: Син нічого робити не може Сам від Себе, тільки те, що Він бачить, що робить Отець; бо що робить Він, те так само й Син робить. Бо Отець любить Сина, і показує все, що Сам робить, Йому. І покаже Йому діла більші від цих, щоб ви дивувались. Бо як мертвих Отець воскрешає й оживлює, так і Син, кого хоче, оживлює. Бо Отець і не судить нікого, а весь суд віддав Синові»¹⁶¹.

Кожен син є спадкоємцем свого батька. У земних прикладах законодавство, шахрайство, примха батька або щось інше може позбавити сина будь-якої частки в майні; **але ніщо не може позбавити народжену у світ дитину її основної спадщини, а саме індивідуальних особливостей батьків**. Батько передає синові себе, яким би він не був, і в цьому полягає сутнісна

¹⁶⁰ Дії 17:25

¹⁶¹ Івана 5:19-23

спадщина сина. Так і Христос є «образ невидимого Бога»¹⁶², «сяєвом слави та образом істоти Його»¹⁶³. Людство недосконале і тому може лише недосконало відтворювати себе, тож син може значно поступатися своєму батькові в багатьох або в усіх аспектах; але Бог, усі шляхи Якого є бездоганними, відкриває досконалість Свого характеру у Своему Синові – «початку Своєї дороги»¹⁶⁴. Тому Єдинородний Син володіє силою й владою Отця. Тому саме Йому вручено весь суд. Йому дано керувати народами й врешті-решт розбити їх на шматки, як глиняний горщик; але ця влада не дана свавільно; це просто один з етапів дії «влади над тілом усяким»¹⁶⁵. І цю владу Христос має в Собі й використовує її для спасіння людства.

«Бо як має Отець життя Сам у Собі, так і Синові дав життя мати в Самому Собі. І Він дав Йому силу чинити і суд, бо Він Людський Син»¹⁶⁶. Наскільки це відрізняється від того, що написали б ми. **Ми б сказали, що Отець дав Синові владу вершити суд, тому що Він – Син Божий; але ні, причина в тому, що Він – Син Людський. Це ставить нас віч-на-віч із законним місцем людини на цій землі.**

Через перше творіння людина є сином Божим¹⁶⁷. Тому їй дано владу над усією землею. Пам'ятайте, що ця влада була дана їй при створенні. Людина була створена царем. Влада була в ній. Як магніт є магнітом не тому, що люди погодилися називати його так, а тому, що він сам по собі має притягальну силу, так і людина була царем через те, що було в ній, а саме – життя Боже. Вона володарювала над звірами, птахами, рибами і над самою землею. Вони корилися людині не тому, що самі погодилися або їм сказали, а тому, що в неї була влада, яку вони не могли не

¹⁶² Колос. 1:15

¹⁶³ Євр. 1:3

¹⁶⁴ Прип. 8:22

¹⁶⁵ Івана 17:2

¹⁶⁶ Івана 5:26, 27

¹⁶⁷ Див. Луки 3:38

визнати й не підкоритися. Усе було підпорядковано людині, і так було доти, доки людина була в підпорядкуванні Бога.

Перше володарювання людини було володарюванням слави, бо як сказано: «честю й величністю Ти вінчаєш його, і поставив його над ділами и рук Своїх»¹⁶⁸. Але «всі згрішили, і позбавлені Божої слави»¹⁶⁹. Отже, панування було втрачено. Людина більше не цар за своєю природою, бо в ній немає царської влади. І ось приходить Христос у людській плоті, ставши «у всьому подібний братам»¹⁷⁰, скуштувавши смерть за кожную людину, та увінчаний славою і честю. Він «про Сина Свого, що тілом був із насіння Давидового, і об'явився Сином Божим у силі, за духом святости, через воскресення з мертвих, про Ісуса Христа, Господа нашого»¹⁷¹. **Таким чином, завдяки Ісусу влада над землею все ще залишається в руках людини, бо слід пам'ятати, що Ісус прийшов на землю як людина, щоб повернути владу людині.** Бог ніколи не втрачав панування, жодної його частини. Христу не потрібно було приходити на землю, щоб здобути панування над землею і владу вершити суд для Себе як для Бога, бо Він мав її; але це було зроблено для того, щоб панування, дане людині, було увічнено. Тому Христос був на землі людиною в усіх відношеннях. Він представляв Бога людині, щоб Бог у Ньому міг проявити Свою ідею людини.

Людина – законний володар цієї землі, і тому саме їй належить вершити суд. «Святі світ судитимуть»¹⁷². «Хай радіють у славі святі, хай співають на ложах своїх, прославлення Бога на їхніх устах, а меч обосічний ув їхніх руках, щоб чинити між племенами помсту, між народами кари, щоб їхніх царів пов'язати кайданами, а їхніх вельмож ланцюгами, щоб між ними чинити суд написаний! Він величність для всіх богобійних!»¹⁷³

¹⁶⁸ Євр. 2:7

¹⁶⁹ Римл. 3:23

¹⁷⁰ Євр. 2:17

¹⁷¹ Римл. 1:3, 4

¹⁷² 1 Кор. 6:2

¹⁷³ Псал. 149:5-9

Але вони володіють цією владою тільки тоді, коли, будучи синами людськими, є також і синами Божими. У Христі через вічний Дух ми стаємо синами Божими так само безумовно, як зараз є синами своїх батьків, і спадкоємцями Його благ так само безумовно, як ми за своєю природою успадковуємо риси наших земних батьків. Завдяки великим і дорогоцінним обітницям Бога ми стаємо «учасниками Божої Істоти»¹⁷⁴. «А всім, що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його, що не з крові, ані з пожадливості тіла, ані з пожадливості мужа, але народились від Бога»¹⁷⁵. Таким чином, ми стаємо співспадкоємцями Ісуса Христа, маючи з Ним права й привілеї. Собою Він будує з нас «одного нового чоловіка»¹⁷⁶, створеного за Божественним образом.

І тепер, коли ми бачимо, що «який Він, такі й ми на цім світі»¹⁷⁷, ми можемо зрозуміти значення тих дивовижних діл, які Він звершив. Пам'ятайте, що Христос, Син Божий, став Сином людським, щоб ми, сини людські, могли стати синами Божими. Він у всьому уподібнився нам, щоб ми стали в усьому подібні до Нього. Тепер прочитайте ще раз: «Поправді, поправді кажу вам: Син нічого робити не може Сам від Себе, тільки те, що Він бачить, що робить Отець; бо що робить Він, те так само й Син робить. Бо Отець любить Сина, і показує все, що Сам робить, Йому. І покаже Йому діла більші від цих, щоб ви дивувались»¹⁷⁸.

Що це означає для нас? Все! Це частина нашої спадщини. Якщо ми «в Ньому», сини Божі по вірі в Христа Ісуса, покликані Його ім'ям і ходимо гідно покликання, то, будучи спільними з Ним спадкоємцями, причетними до Його слави й володарювання, ми повинні знати, що все це відноситься до нас так само, як і до Ісуса з Назарету. «Але ми такі слабкі й безпорадні», – скажете ви. Дуже добре, неможливо бути більш безпорадним,

¹⁷⁴ 2 Петра 1:4

¹⁷⁵ Івана 1:12, 13

¹⁷⁶ Ефес. 2:15

¹⁷⁷ 1 Івана 4:17

¹⁷⁸ Івана 5:19, 20

ніж бути нездатним хоч щось зробити самому¹⁷⁹. Ісус робить те, що бачить, як робить Отець, не Сам, як копіювальник, а Отець, що живе в Ньому. Нам Він каже: «Я вам об'явив усе те, що почув від Мого Отця»¹⁸⁰, і «хто вірує в Мене, той учинить діла, які чиню Я, і ще більші від них він учинить»¹⁸¹. Не керуйтеся минулим досвідом і не кажіть, що в це надто важко й неможливо повірити, але керуйтеся Духом, Який один відкриває багатство слави спадщини.

Ісус із Назарету був «чоловіком, засвідченим вам від Бога», «силою, і чудами, і тими знаменами, що Бог через Нього вчинив серед вас»¹⁸². Чудеса Він зробив для людини, і ще більші справи Йому належало зробити. Так і нам Він каже, що, віруючи, ми зробимо ті самі діла, які зробив Він, і навіть більше. Який невимовний дар! Який стимул віддати себе Йому, щоб повністю очиститися від усіх слідів прокляття і мати «в Нім повноту»¹⁸³, «Мужа досконалого», навіть «у міру зросту Христової повноти»¹⁸⁴. Що? Бідні занепалі смертні мають владу зцілювати хворих і кульгавих та одним словом виганяти бісів? Навіть так, бо так написано, і так буде, і так уже було. Не один, а кожен віруючий у Христа повинен мати цю владу. Не намагайтеся зрозуміти це, але повірте й прийміть, бо чого «око не бачило й вухо не чуло, і що на серце людині не впало, те Бог приготував був тим, хто любить Його! А нам Бог відкрив це Своім Духом, усе бо досліджує Дух, навіть Божі глибини»¹⁸⁵, і дається нам даром, щоб ми могли пізнавати «речі, від Бога даровані нам»¹⁸⁶. «Дяка Богові за невимовний дар Його!»¹⁸⁷

¹⁷⁹ Див. Івана 5:19, 30

¹⁸⁰ Івана 15:15

¹⁸¹ Івана 14:12

¹⁸² Дії 2:22

¹⁸³ Колос. 2:10

¹⁸⁴ Ефес. 4:13

¹⁸⁵ 1 Кор. 2:9, 10

¹⁸⁶ 1 Кор. 2:12

¹⁸⁷ 2 Кор. 9:15

Розділ 6. Християнське дарування

Івана 6:1-12

«Після того Ісус перейшов на той бік Галілейського чи Тіверіядського моря. А за Ним ішла безліч народу, бо бачили чуда Його, що чинив над недужими. Ісус же на гору зійшов, і сидів там зо Своїми учнями. Наближалася ж Пасха, свято юдейське. А Ісус, звівши очі Свої та побачивши, яка безліч народу до Нього йде, говорить Пилипові: Де ми купимо хліба, щоб вони поживились? Він же це говорив, його випробовуючи, бо знав Сам, що Він має робити. Пилип Йому відповідь дав: І за двісті динаріїв їм хліба не стане, щоб кожен із них бодай трохи дістав. Говорить до Нього Андрій, один з учнів Його, брат Симона Петра: Є тут хлопчина один, що має п'ять ячних хлібів та дві риби, але що то на безліч таку! А Ісус відказав: Скажіть людям сідати! А була на тім місці велика трава. І засіло чоловіка числом із п'ять тисяч. А Ісус узяв хліби, і, подяку вчинивши, роздав тим, хто сидів. Так само і з риб, скільки хотіли вони. І, як наїлись вони, Він говорить до учнів Своїх: Позбирайте куски позосталі, щоб ніщо не загинуло».

Ісус вирушив через Галілейське море, і, як зазвичай бувало, коли Він кудись ішов, «за Ним ішла безліч народу». Чому люди в такій кількості стікалися до цієї бідної людини? Ісус був настільки бідним, що в Нього не було ні дому, ні місця, де Він міг би прихилити голову. Але Він мав щось, що вони хотіли отримати. Це була не їжа чи гроші, хоча навіть у Своїй бідності Він давав і це; але такі дари були лише другорядними. Люди могли працювати, заробляти гроші й купувати хліб, але Він давав їм безплатно те, що не можна було купити за гроші. Вони пішли за Ним, «бо бачили чуда Його, що чинив над недужими». У Нього було послання сили, слова життя, і людей тягнуло до Нього. Це було тяжіння, яке вони не могли зрозуміти або пояснити.

Коли Ісус побачив безліч народу, що оточував Його, коли Він навчав (а було їх щонайменше п'ять тисяч осіб, окрім жінок і дітей), Він сказав Пилипові, але в присутності всіх учнів: «Де ми купимо хліба, щоб вони поживились?» Пилип поспішно підрахував і сказав: «І за двісті динаріїв їм хліба не стане, щоб кожне із них бодай трохи дістав». Пам'ятайте, що купівельна спроможність грошей тоді сильно відрізнялася від нинішньої. Динарій був звичайною платою за денну працю¹⁸⁸. Два динарії були гарним внеском в оплату ночівлі та догляду за хворим у гостиниці¹⁸⁹. Таким чином, на двісті динаріїв можна було купити величезну кількість хліба, але й цього було недостатньо, щоб кожен із присутніх міг хоча б його скуштувати, і Пилип не бачив способу допомогти голодному натовпу.

Учням було цілком очевидно, що, хоч би якою великою була потреба цього народу і хоч би яким великим було їхнє бажання допомогти їм, це неможливо було зробити. Тому вони сказали Ісусові: «Відпусти народ, хай по селах розійдуться, і куплять поживи собі»¹⁹⁰. Але навіть якби це було зроблено, багато хто мав би голодувати, не маючи грошей, на які можна було б купити їжі. Ісус сказав їм: «Непотрібно відходити їм, нагодуйте їх ви»¹⁹¹. І знову стало в пригоді ділове чуття учнів. Вони перевірили свої ресурси й виявили настільки мізерний запас, що говорити про це було марно. Петро, виступаючи в ролі представника дванадцяти, сказав: «Є тут хлопчина один, що має п'ять ячних хлібів та дві риби, але що то на безліч таку?»¹⁹² Очевидно, що нічого не можна було зробити. «О ні, марно говорити; ми хотіли б нагодувати цих голодних людей, але в нас немає нічого для того, щоб зробити це. Ми ретельно розглянули

¹⁸⁸ Див. Матв. 20:1, 2

¹⁸⁹ Див. Луки 10:30-35, притча про доброго самарянина

¹⁹⁰ Матв. 14:15

¹⁹¹ Матв. 14:16

¹⁹² Івана 6:9

ситуацію, і зробити що-небудь абсолютно неможливо. О, якби в нас тільки були кошти!»

Весь цей час Ісус «Сам [Ісус] знав, що Він буде робити»¹⁹³. Ділові розрахунки учнів і демонстрація того, що вони перебувають у занадто скрутному становищі, щоб чимось допомогти, анітрохи не вплинули на Нього. Він не був збентежений такою перспективою. П'ять хлібів і дві риби? О, це достаток! «А Ісус відказав: Скажіть людям сідати!»¹⁹⁴ Усе має бути впорядковано. Ми не хочемо штовхатися і юрмитися, влаштовувати непристойну тисняву за надлишком їжі, яка має бути надана. Не повинно бути жодного шансу, що якась слабка, боязка людина залишиться без уваги. Крім того, має бути тиша, щоб у всіх була можливість подумати про чудесний Божий дар і про Дарувальника. Нехай люди будуть спокійні, щоб вони могли пізнати Бога. Отже, люди сіли, «А Ісус узяв хліби, і, подяку вчинивши, роздав тим, хто сидів. Так само і з риб, скільки хотіли вони. І, як наїлись вони, Він говорить до учнів Своїх: Позбирайте куски позostalі, щоб ніщо не загинуло. І зібрали вони. І дванадцять повних кошів наклали кусків, що лишилися їдцям із п'яти ячних хлібів»¹⁹⁵.

Ось і вся історія. Зараз можна відзначити лише кілька уроків, які вона підносить. По-перше, ми бачимо ніжне співчуття Ісуса до бідних і нужденних. Його серце завжди було і залишається зворушеним, побачивши людську нужду й страждання. Усе зворушує Його. Він «зворушений почуттям наших немочей»¹⁹⁶. Але Він не задовольняється простим жалем і вираженням співчуття. Він не витрачає час на жаль про те, що не може допомогти; але від Своєї ясної повноти заповнює потребу. Його співчуття практичне й завжди чогось домагається. Він співчуває, жадає щось зробити, щоб допомогти;

¹⁹³ Івана 6:6, переклад з англійської

¹⁹⁴ Івана 6:10

¹⁹⁵ Івана 6:11-13

¹⁹⁶ Євр. 4:15, переклад з англійської

Він знає, що зробить; і Він робить це. Ісус знає потребу, вона хвилює Його; і Він може і хоче задовольнити будь-яку нужду.

Господь дозволяє нам усвідомити свою безпорадність. Його запитання «Де ми купимо хліба, щоб вони поживились?» мало підкреслити велику потребу і відсутність в учнів коштів. Але пам'ятайте: це питання не було питанням сумніву, «Сам [Ісус] знав, що Він буде робити». Нехай цей випадок послужить прикладом для всіх. Як часто ми відчували, що наші серця хвилюються, побачивши злидні та страждання, і ми хотіли допомогти, та сумували за своєю нездатністю. Така відчайдушна ситуація, яка так яскраво постала перед нами, була лише повторенням запитання Господа, зверненого до Пилипа: «Де ми купимо хліба, щоб вони поживились?» І як тоді це питання було поставлене, щоб випробувати учнів, так і зараз гостра потреба постає перед нами в такому ж яскравому світлі, щоб випробувати нас. Як часто нас випробовували подібним чином, але ми так і не засвоїли урок. Давайте почнемо його зараз осягати.

Ісус не відсилав людей голодними. Він не дозволив учням це зробити. Він завжди годує голодних. Тому ми можемо бути впевнені, що, коли ми дозволяємо людям йти голодними в пошуках їжі для тіла або душі, ми ігноруємо або заперечуємо присутність Учителя серед нас. «А хто каже, що в Нім пробуває, той повинен поводитись так, як поведився Він»¹⁹⁷. «Поправді, поправді кажу вам: Хто вірує в Мене, той учинить діла, які чиню Я, і ще більші від них він учинить, бо Я йду до Отця»¹⁹⁸.

«Непотрібно відходити їм, нагодуйте їх ви». Чому Ісус так сказав? Тому що так і було. Ісус не жартував з учнями. Він знав, що робитиме; питання було в тому, чи знали вони, що робитимуть? Так, вони знали, що відправлять натовп з порожніми руками, але їм це було не потрібно. Його запитання до Пилипа

¹⁹⁷ 1 Івана 2:6

¹⁹⁸ Івана 14:12

було поставлено для того, щоб випробувати його, а також інших учнів. Слова Ісуса показують, що якби вони тільки скористалися своїм шансом, то могли б нагодувати натовп так само, як Він. І цей урок записаний для нас.

Як ми можемо давати, коли в нас нічого немає? Точно так само, як це робив Ісус, коли в Нього нічого не було; адже Він нічого не робив на цій землі, що не було б доступно Йому як людині.

Так, але Отцю було вгодне, щоб в Ісусі мешкала вся повнота, і від надлишку повноти, що була в Ньому, Він нагодував натовпи. Дуже правильно, що «з Його повноти ми одержали всі, а то благодать на благодать»¹⁹⁹. Той самий Христос живий і сьогодні й живе серед нас; і, якщо ми тільки дозволимо Йому вірою оселитися в наших серцях, ми також будемо «наповнені всякою повнотою Божою»²⁰⁰.

Це чудовий прояв сили Божої благодаті, який дозволяє нам, не маючи нічого, бути в змозі дати все. «А ми, як співробітники, благаємо, щоб ви Божої благодаті не брали надармо»; і ми стверджуємо себе в якості служителів Божих, «як убогі, але багатьох ми збагачуємо; як ті, що нічого не мають, але всім володіємо»²⁰¹.

Петро та Іван знайшли біля воріт храму людину у великій нужді. Він попросив грошей, але в Петра не було, що дати йому. Однак це не змусило Петра пройти повз зі співчутливим привітанням і зауваженням: «Бідолаха! Як би я хотів що-небудь зробити для нього». Ні, Петро дав цій людині щось краще, ніж гроші, – те, що не можна купити за гроші, але що дасть йому змогу заробити гроші, якщо вони йому знадобляться. Коли всі люди, які сповідують Бога, матимуть постійну присутність Христа через Святого Духа як реальність, яку вони усвідом-

¹⁹⁹ Івана 1:16

²⁰⁰ Ефес. 3:19

²⁰¹ 2 Кор. 6:1, 10

люють, вони ніколи не пройдуть повз нужденну душу, не давши їй більше, ніж вона просить або думає отримати.

Бог дає нам удосталь усього, чим ми можемо насолоджуватися. «Сам дає всім і життя, і дихання, і все»²⁰². Тому в кожній людині є все, що їй дано. Однак більшість людей не визнають Божих дарів. Вони не тільки не знають Бога як Дарувальника всякого доброго й досконалого дару, а й не знають, як щедро Він дає, навіть якщо думають, що Він, можливо, щось і дає. Тому справа Божих слуг – «щоб очі відкрити незрячим»²⁰³, щоб люди пізнали безмежну Божу благодать і дар по благодаті. Вони мають бути «як доморядники всілякої Божої благодаті»²⁰⁴. Але як сумно, коли ті, хто стверджує, що знає Бога, самі сліпі до багатства слави своєї спадщини. Ми часто нехтуємо словами Ісуса та уроками, які Він залишив нам, настільки, що вони мають для нас навряд чи більше значення, ніж просто добрі історії. Невже ми не навчимося?

Як ми вільно отримали, так само вільно ми маємо віддавати. Тобто ми маємо віддавати стільки ж, скільки отримали, і на тих самих умовах. Ми отримали все, то й повинні віддати все. Той факт, що в нас немає великого запасу, який ми могли б носити з собою на виставку, не доводить, що в нас нічого немає. Бог – наша скарбниця. «Недосліджене багатство Христове»²⁰⁵ – все і завжди «в Ньому», бо «Ним створено все»²⁰⁶, «все Ним стоїть»²⁰⁷, і Він наш. Він позбавляє нас необхідності дбати й доглядати за нашим величезним спадком, тоді як користуватися ним ми можемо на власний розсуд. Він каже: «Чин Моїх рук позоставте Мені»²⁰⁸. Це реальність, а не порожні слова.

²⁰² Дії 17:25

²⁰³ Ісаї 42:7

²⁰⁴ 1 Петра 4:10

²⁰⁵ Ефес. 3:8

²⁰⁶ Колос. 1:16

²⁰⁷ Колос. 1:17

²⁰⁸ Ісаї 45:11

Цим прикладом Бог намагається навчити світ, що «життя чоловіка не залежить від достатку маєтку його»²⁰⁹ або, як їй здається, від того, чим вона володіє. Він хоче, щоб ми знали й навчали інших, що Він піклується про нас і береже нас. Він хоче, щоб усі люди знали, що все походить від Нього, щоб усі могли віддати Йому славу, отримавши від Нього те, що Він дає. Щоправда, Він сказав, що той, хто не буде працювати, не буде їсти, але це не вчить нас, що людина повинна сама себе утримувати. Жодна людина на землі не «заробляє собі на життя». Жодна людина не може заробити собі на життя. Життя – надто цінний товар, щоб купувати його за гроші або заробляти людською працею. Життя – це дар. Бог «Сам дає всім і життя, і дихання, і все»²¹⁰. **Випадки, коли Він надає нам допомогу, які свідчать, що ми не в змозі зробити що-небудь самі, покликані показати нам, що навіть там, де ми найбільш активні, ми просто збираємо те, що Він посилає нам.**

Тепер, коли послідовники Христа приймуть свої привілеї «працівників разом з Ним»²¹¹, усвідомлюючи, що Він був на землі як представник людини, показавши, що повинне робити кожне дитя Боже, коли цього вимагає ситуація, люди побачать, що є щось краще, ніж те, що може дати цей світ. Не всі повірять, але справа, задумана Богом для цього світу, буде швидко виконана. **Вони побачать, що бідність не заважає людині Божій, що вираз «багатий вірою» – не порожня фраза; і що бідний християнин може зробити те, що не під силу багатій мирській людині.** Як віддавати, не маючи нічого, – ось урок, якому навчає Бог, бо Він бере те, чого немає, коли в Нього є велика справа.

Тому знаймо, що велика потреба тільки звеличує Божий дар. Замість того, щоб упадати у відчай, коли ми не бачимо шляху до

²⁰⁹ Луки 12:15

²¹⁰ Дії 17:25

²¹¹ 1 Кор. 6:1, переклад з англійської

розв'язання проблеми, згадаймо, що Сам Христос – це шлях. Так, Він – «новий і живий шлях»²¹². Коли Він поруч із нами, коли ми знаємо про Його реальну присутність, нам не потрібно турбуватися про «шляхи та засоби». Коли Господь запитав Пилипа, як вони можуть купити хліб для народу, Пилип цілком міг відповісти: «Господи, Ти знаєш, бо Ти – Хліб».

Христос «Самого Себе дав за нас»²¹³, і реальність цього дару продемонстрована в годуванні народу, бо Він буквально віддав Себе їм. Але, як Він Сам сказав, Він нічого не міг зробити Сам. Це Отець, що мешкає в Ньому, робив справи. Він приходить, щоб оселитися у віруючих, щоб вони могли сповнитися повнотою Божою, і могли робити те саме, що робив Він. Ми бачимо, що учні все-таки дали людям хліб. Вони взяли його в Ісуса й роздали народу. Це говорить про те, що ми можемо нагодувати голодних, якщо перебуваємо в контакті з Ним. Нехай кожен слуга Христа бере в Нього свіжий хліб життя і передає його далі.

Як Христос віддав Себе, так і ми повинні віддавати себе. Це ми справді можемо зробити, коли можемо сказати: «Я розп'ятий з Христом. І живу вже не я, а Христос проживає в мені»²¹⁴. Той, хто не віддає себе, не віддає нічого, навіть якщо він дарує тисячі золотих і срібних монет. Той, хто віддає себе (а зробити це він може тільки завдяки благодаті Христа, що живе в ньому), віддає все, чого може потребувати будь-яка душа, навіть якщо в нього немає ні гроша.

Що станеться після цього? Те ж саме, що сталося з Ісусом. **За Ним бігли натовпи людей, тому що Він віддав їм Себе.** «Тож покличеш народ, що не знаєш його, і той люд, що не знає тебе, і вони поспішаться до тебе, ради Господа, Бога твого, і ради Святого Ізраїлевого, що прославив тебе»²¹⁵. Якщо Він прославив

²¹² Євр. 20:20, переклад з англійської

²¹³ Тита 2:14

²¹⁴ Гал. 2:19, 20

²¹⁵ Ісаї 55:5

тебе, то «підуть народи за світлом твоїм, а царі за ясністю сйва твого»²¹⁶.

Усі отримають із надлишком, але марнотратства не буде. Безсумнівно, того дня в натовпі було багато «недостойних». Він нагодував їх усіх, бо Він був Сином Всевишнього, «що наказує сходити сонцю Своєму над злими й над добрими, і дощ посилає на праведних і на неправедних»²¹⁷. Він навіть наказує, «щоб дощити на землю безлюдну, на пустиню, в якій чоловіка нема»²¹⁸. **Океан, де немає потреби у воді, також отримує дощ нарівні з сушею.** Отакий щедрий Бог на Свої дари. І все ж немає ніякого марнотратства, бо Він знову притягує до Себе всі краплі води. Він збирає їх, щоб нічого не пропало. Усе повертається до Нього, щоб знову бути відданим. **Що робити, якщо адресат недостойний? Знайте, що Бог просить вас давати не тому, що Йому потрібна ваша допомога, щоб постачати нужденних, а для того, щоб ви були благословенні, даючи.** Якби йшлося просто про те, щоб задовольнити чийсь потреби, Бог міг би зробити це і без вашої появи на сцені. **Він дозволяє вам брати участь у Його роботі, щоб ви могли стати причасниками Його багатства й радості; і це потрібно для вас, незалежно від характеру того, кому ви допомагаєте.** Отже, хто дає, тому дано буде. Те, що Він передає, а саме: життя Боже, повернеться до нього знову, щоб зробити Його вдвічі багатшим. Тож нехай ми станемо каналами для великого потоку життя, який тече від Бога по всьому світу і, повертаючись у Його лоно, знову стає все більш свіжим і новим.

²¹⁶ Ісаї 60:3

²¹⁷ Матв. 5:45

²¹⁸ Йова 38:26

Розділ 7. Жити Отцем Небесним

Івана 7:28-37

«І скликнув у храмі Ісус, навчаючи й кажучи: І Мене знаєте ви, і знаєте, звідки Я. А Я не прийшов Сам від Себе; правдивий же Той, Хто послав Мене, що Його ви не знаєте. Я знаю Його, Я бо від Нього, і послав Мене Він! Тож шукали вони, щоб схопити Його, та ніхто не наклав рук на Нього, бо то ще не настала година Його. А багато з народу в Нього ввірували та казали: Коли прийде Христос, чи ж Він чуда чинитиме більші, як чинить Оцей? Фарисеї прочули такі поголоски про Нього в народі. Тоді первосвященники та фарисеї послали свою службу, щоб схопити Його. Ісус же сказав: Ще недовго побуду Я з вами, та й до Того піду, Хто послав Мене. Ви будете шукати Мене, і не знайдете; а туди, де Я є, ви прибути не можете... Тоді говорили юдеї між собою: Куди це Він хоче йти, що не знайдемо Його? Чи не хоче йти до виселенців між греки, та й греків навчати? Що за слово, яке Він сказав: Ви будете шукати Мене, і не знайдете; а туди, де Я є, ви прибути не можете? А останнього великого дня свята Ісус стояв і кликав, говорячи: Коли прагне хто з вас нехай прийде до Мене та й н'є!»

Життя Ісуса, описане в Євангеліях, являє собою не тільки вірець життя для всіх людей, а й засоби, за допомогою яких це життя може бути відтворене в тому, хто бажає ним жити. Спаситель, щоправда, жив, працював і говорив так, як ніколи раніше не жила жодна людина, але це відбувалося не з причини якихось особливих переваг, якими Він володів. Його життя було прожите на землі, щоб показати, що можна зробити, використовуючи можливості, надані Богом усім людям. Він був бідний, Йому ніде було прихилити голову, Його зневажали й відкидали люди, і брати Його не увірували в Нього. Він був спокушений у всьому, як і ми, і ті, хто вважав себе праведними, вважали Його негідним жити. Хоч би яких труднощів і перешкод зазнавала

людина, вони були долею Христа. «Як багато-хто Ним дивувались, такий то був змінений образ Його, що й не був людиною, а вигляд Його, що й не був сином людським!»²¹⁹

Однак була одна обставина, яка дала змогу Ісусові піднятися над Своїм оточенням і прожити життя, що явило людям «славу Його, славу як Однородженого від Отця... повне благодаті та правди»²²⁰. Він досконало уявляв Отця, тож міг сказати: «Хто бачив Мене, той бачив Отця»²²¹, і це давало Йому змогу демонструвати те, що Отець мешкав у Ньому. Ісус спустошив Себе й не перешкоджав діям Отця в Ньому, а оскільки Бог дає Духа не мірою, то природно, що в Христі мешкала вся повнота Божества тілесно.

Бог бажає зробити для нас те, що Він зробив для Свого Єдинородного Сина. Ісус сказав Своїм учням: «Як Отець послав Мене, і Я вас посилаю»²²². Якщо ми будемо слідувати тим самим шляхом, що й Ісус, то й у нас будуть ті самі результати. Для Бога немає різниці між нами й Христом. Як Він спорядив і послав Ісуса, так Він посилає і нас. Ісус усвідомлював, чим Отець був для Нього в усьому Його житті, і тому ми не бачимо, щоб Він думав, планував, говорив, діяв або претендував на щось для Себе, але залишав усе Своему Отцеві. «Я не прийшов Сам від Себе,²²³ – сказав Він, – Я прийшов у Ймення Свого Отця»²²⁴. Хоча Христос послав нас, як і Він Сам був посланий, ми, замість того, щоб віддати все Богові, беремо справу у свої руки, бо боїмося, що без нашої ініціативи нічого не буде зроблено. Інші чекають від нас дій, і, хоча ми не бачимо, як краще вчинити, ми відчуваємо, що потрібно щось робити. Саул, не дочекавшись Самуїла в призначений час, вирішив, що він повинен сам принести жертву, але

²¹⁹ Ісаї 52:14

²²⁰ Івана 1:14

²²¹ Івана 14:9

²²² Івана 20:21

²²³ Івана 7:28

²²⁴ Івана 5:43

вчинив нерозумно²²⁵. Господь хоче, щоб ми довіряли Йому всім серцем і не вдавалися до власного розуму: «Надійся на Господа всім своїм серцем, а на розум свій не покладайся»²²⁶. «На Господа здай дорогу свою, і на Нього надію клади, і Він зробить»²²⁷.

Христос залежав від Свого Отця на кожному кроці Свого життя. Якби Бог не дав Йому слово, щоб говорити, воно ніколи не було б вимовлене, тому що в Нього не було нічого від Себе. Якби Бог не відкрив Йому, як вчинити, нічого б не було зроблено, тому що Він прийшов не для того, щоб виконувати Свою власну волю. Христос «спустошив Себе»²²⁸, і, якби Отець не наповнив Його, Він так і залишився б порожнім. Якщо ми визнаємо власну безпорадність і порожнечу та постійно очікуватимемо на Господа, чи є небезпека, що наш життєвий шлях буде безплідним? З Христом цього не сталося. Якщо ми опиняємося в ситуації, коли, здавалося б, ми повинні говорити, а Господь не дає нам слова, ми не повинні робити висновок, що Господь не звертає на нас уваги, і брати ситуацію у свої руки. Господу нічого нам сказати, бо в цей момент наше мовчання – золото. Ісус потрапляв у такі ситуації, які, на людський погляд, вимагали негайної та енергійної промови, але Отець не давав Йому нічого сказати, і Він мовчав. Тому Він каже тим, кого посилає: «А коли видаватимуть вас, не журіться, як або що говорити: тієї години буде вам дане, що маєте ви говорити, бо не ви промовлятимете, але Дух Отця вашого в вас промовлятиме»²²⁹.

Ісус був настільки впевнений у Своему Отці, що міг чекати від Нього потрібного слова або дії, і Отець ніколи не підводив. Він ніколи не розчаровував Свого Сина, і ніколи не розчарує тих, хто присвячує Йому свій шлях, залишаючи Йому волю і дію за

²²⁵ Див. 1 Сам. 13

²²⁶ Прип. 3:5

²²⁷ Псал. 36:5

²²⁸ Филп. 2:7, переклад з англійської

²²⁹ Матв. 10:19, 20

Його власним благоволінням, і хто готовий ніколи не вимовити жодного слова і не зробити жодного вчинку, який би не походив від Нього, «не посоромляться ті, хто на Мене надіється»²³⁰.

Люди дивувалися освіченості Ісуса. Він не відвідував школи рабинів, але говорив з авторитетом, і всі визнавали незаперечну мудрість Його висловлювань. Пояснення було таким: «Наука Моя не Моя, а Того, Хто послав Мене»²³¹. Він не вчився у земного вчителя. Сам Отець навчав через Христа, і, як запитав Еліуй: «Хто навчає, як Він?»²³²

Діла Христа не виходили від Нього Самого. «Отець, що в Мені перебуває, Той чинить діла ті»²³³. І все ж ніхто не міг заперечувати, що Його життя було сповнене добрими справами. Іудеї говорили: «Коли прийде Христос, чи ж Він чуда чинитиме більші, як чинить Оцей?»²³⁴ Так і зі словами Христа. Він сказав: «Слова, що Я вам говорю, говорю не від Себе»²³⁵, але солдати-язичники були змушені визнати: «Чоловік ще ніколи так не промовляв, як Оцей Чоловік...»²³⁶

Кваліфікація Христа для роботи з розкриття світу Отця полягала в тому, що в Ньому не було нічого, що не було б від Отця. Оскільки Він жив Отцем і в Його житті не було нічого, що виходило б із будь-якого іншого джерела, кожна Його думка, слово і дія були одкровенням Божого шляху. Так само має бути і з усіма послідовниками Христа. «Тому то, коли хто в Христі, той створіння нове, стародавнє минуло, ото сталось нове! Усе ж від Бога, що нас примирив із Собою Ісусом Христом і дав нам служіння примирення»²³⁷. Неможливо, щоб християни стави-

²³⁰ Ісаї 49:23

²³¹ Івана 7:16

²³² Йова 36:22

²³³ Івана 14:10

²³⁴ Івана 7:31

²³⁵ Івана 14:10

²³⁶ Івана 7:46

²³⁷ 2 Кор. 5:17, 18

лися до цього питання байдуже. Ніхто не може виправдуватися, кажучи, що стандарт занадто високий, щоб хтось міг відповідати йому, і ніхто не може думати, що він залишить за собою привілей мати свої думки та говорити свої слова. Іноді Христос проводить різку лінію відмінності між тими, хто відкидає себе, щодня бере свій хрест і слідує за Ним, і тими, хто любить похвалу людей і шанує будь-що вище за свого Господа. Він каже: «Хто говорить від себе самого, той власної слави шукає»²³⁸. Хто шукає власної слави, не може прийняти Христа, бо Він лагідний і смиренний серцем. Саме з цієї причини юдеї не могли повірити в Христа, і ті ж самі труднощі в нас виявляться настільки ж фатальними. «Як ви можете вірувати, коли славу один від одного приймаєте, а слави тієї, що від Бога Єдиного, не прагнете ви?»²³⁹

Ненавидячи Христа й посягаючи на Його життя, юдеї показали, якими були їхні справжні почуття до Отця. Вони визнавали себе дуже ревними за честь Єгови, бо вважали Його таким самим, як і вони, але, познайомившись з Його справжнім характером, явленим у Його Сині, багато хто з них зненавидів Бога без причини. Вони сповнилися вбивчим духом сатани й за першої ж нагоди віддали Сина Божого на смерть. Дух сатани не змінився, і він перебуває у тих, хто не дозволяє Богові думати й говорити в них. Прагнучи власної слави, вони повторюють те, що стало причиною падіння сатани з небес і перетворило його з помазаного херувима на князя бісів. Доки Церква, яка проголошує себе Христовою, шукає своєї слави, сатана може багато чого зробити для здійснення своїх планів через її неусвідомлений вплив, але коли її члени стануть подібними до свого Господа, і Бог говоритиме й діятиме в них, гнів сатани швидко розгориться проти них, і він збудить своїх послідовників, щоб знищити членів Тіла Христового. «Усі, хто житиме побожно

²³⁸ Івана 7:18

²³⁹ Івана 5:44

у Христі Ісусі, зазнають гонінь»²⁴⁰. Усі, в чиїх серцях вірою живе Христос, мають знати, що Той, Ким вони живуть, є об'єктом смертельної ненависті сатани, і вони самі зазнають його люті, але вони також мають знати, що досконала перемога Христа над усією силою ворога належить і їм.

«Не судить за обличчям, але суд справедливий чинить»²⁴¹. Однією з найчудовіших рис Ісуса була та, як Він умів розмежовувати добро і зло. Йому часто ставили заплутані питання, але Він завжди відповідав на них із такою мудрістю, що ті, хто шукав приводу звинуватити Його, були приголомшені. Ми потребуємо такої ж мудрості, тому що традиції людей, хибні теорії та міркування про доцільність настільки заплутали людей у розумінні відмінностей між добром і злом, що багато хто щиро вважає зло добром, а добро злом. Що прояснить для нас це питання? Такий самий стан речей існував і за часів Христа, але сум'яття, що панувало в головах, не затьмарило Його суду, тому що Сам Бог був Його судом. Він судив не за зовнішнім виглядом, бо, хоча це все, на що може орієнтуватися людина, зовнішній вигляд часто вводить в оману. Ісус сказав: «Я нічого не можу робити Сам від Себе. Як Я чую, суджу, і Мій суд справедливий, не шукаю бо волі Своєї, але волі Отця, що послав Мене»²⁴². Егоїстичні інтереси завжди стояли на шляху суду, а рішення приймалися упереджено, але Христос так не чинив. Оскільки Він шукав тільки волю Божу й слухав тільки Його голос, Отець був для Нього «духом права тому, хто сидить у суді»²⁴³. Про Христа було передбачено: «І спочине на Нім Дух Господній, дух мудрости й розуму, дух поради й лицарства, дух пізнання та страху Господнього. Його уподобання в страху Господньому, і Він не на погляд очей своїх буде судити, і не на послух ушей Своїх буде рішати, але буде судити убогих за

²⁴⁰ 2 Тим. 3:12, переклад з англійської

²⁴¹ Івана 7:24

²⁴² Івана 5:30

²⁴³ Ісаї 28:6

правдою, і правосуддя чинитиме слушно сумирним землі»²⁴⁴. Цей же Дух дається всім вільно й буде для всіх, хто його прийме, тим самим, чим він був в Ісусі з Назарету.

Ніколи не передбачалося, що досвід Ісуса в цих питаннях має бути винятковим. Бог уклав заповіт і запечатав його кров'ю Христа, що Він вклав Свій закон у наші нутрощі й напише його в наших серцях. Для Нього цілком природно чинити правильно, і так само буде з тими, хто дозволить Йому написати Свій закон у їхніх серцях. Вони судитимуть праведно, говоритимуть слова вчасно й завжди чинитимуть правильно, бо Божий шлях перебуває в їхніх серцях. Сам Бог – це їхнє життя. Вони, як і Христос, не потребують, щоб хтось навчав їх, бо заповіт говорить: «І більше не будуть навчати вони один одного, і брат свого брата, говорячи: Пізнайте Господа! Бо всі будуть знати Мене, від малого їхнього й аж до великого їхнього, каже Господь»²⁴⁵. Ця умова не досягається гідністю самих людей. Це заповіт, заснований на обітницях, даних грішникам, і Святий Дух застосовує його до всіх, чий гріх прощено, [Про це] свідчить нам і Дух Святий, бо сказано: «Оце заповіт, що його по цих днях встановляю Я з ними, говорить Господь, Закони мої Я дам в їхні серця, і в їхніх думках напишу їх. А їхніх гріхів та несправедливостей їхніх Я більш не згадаю»²⁴⁶. Коли ми усвідомлюємо, що ми не належимо собі, щоб робити з самими собою все, що нам заманеться, але що наші тіла – храми Святого Духа, і кожен член має бути відданий як знаряддя праведності Богові, Він цілковито оволодіє нами, і ми «для пізнання волі Його були... наповнені всякою мудрістю й розумом духовним»²⁴⁷.

Що б не здавалося бажаним у житті Христа, люди покликані взяти участь у Його запрошенні, даному на подвір'ї храму, і сьогодні: «Коли прагне хто з вас нехай прийде до Мене та

²⁴⁴ Ісаї 11:2-4

²⁴⁵ Єрем. 31:34

²⁴⁶ Євр. 10:15-17

²⁴⁷ Колос. 1:9

й п'є»²⁴⁸. Він нічого не залишає для Себе, але дає всім, хто приймає Того, Хто послав Його, «ви будете шукати Мене, і не знайдете; а туди, де Я є, ви прийти не можете»²⁴⁹. «Шукайте Господа, доки можна знайти Його, кличте Його, як Він близько! Хай безбожний покине дорогу свою, а крутії свої задуми»²⁵⁰. Саме наші думки віддаляють нас від Бога. Його думки настільки вищі за наші, наскільки небеса вищі за землю. Прийняті Божі думки підносять людину на небо, навіть до престолу Христа. «Переможцеві сісти Я дам на Моєму престолі зо Мною, як і Я переміг був, і з Отцем Своїм сів на престолі Його»²⁵¹. Ті, хто продовжує йти у слід своїх власних думок, марно шукають Христа, бо туди, де Він, вони не можуть прийти. Про тих, хто приймає Його слово, Він молиться: «Бажаю Я, Отче, щоб і ті, кого дав Ти Мені, там зо Мною були, де знаходжуся Я, щоб бачили славу Мою, яку дав Ти Мені, бо Ти полюбив Мене перше закладин світу»²⁵². Пізнавайте Господа зараз на власному досвіді. Вивчення Його шляху, коли Він відкриває Себе в нас, готує шлях до досконалішого пізнання, коли ми побачимо Його таким, яким Він є. «Отож, тепер бачимо ми ніби у дзеркалі, у загадці, але потім обличчям в обличчя; тепер розумію частинно, а потім пізнаю, як і пізнаний я»²⁵³.

²⁴⁸ Івана 7:37

²⁴⁹ Івана 7:34

²⁵⁰ Ісаї 55:6, 7

²⁵¹ Об'явл. 3:21

²⁵² Івана 17:24

²⁵³ 1 Кор. 13:12

Розділ 8. Випробування істиною

Івана 8:12, 31-36

«І знову Ісус промовляв до них, кажучи: Я Світло для світу. Хто йде вслід за Мною, не буде ходити у темряві той, але матиме світло життя».

«Тож промовив Ісус до юдеїв, що в Нього ввірували: Як у слові Моїм позостанетеся, тоді справді Моїми учнями будете, і пізнаєте правду, а правда вас вільними зробить! Вони відказали Йому: Авраамів ми рід, і нічийми невільниками не були ми ніколи. То як же Ти кажеш: Ви станете вільні? Відповів їм Ісус: Поправді, поправді кажу вам, що кожен, хто чинить гріх, той раб гріха. І не зостається раб у домі повік, але Син зостається повік. Коли Син отже зробить вас вільними, то справді ви будете вільні».

У Євангелії Христа немає жодної невизначеності. Усі труднощі, які, як здається людям, вони бачать у ньому, полягають у них самих. Ці труднощі зникнуть, щойно люди приймуть Євангеліє. Це запевнення, яке дав Ісус, і воно є правдивим: «Я Світло для світу. Хто йде вслід за Мною, не буде ходити у темряві той, але матиме світло життя»²⁵⁴. Світло життя – це сама суть, досконалість світла; це світло, яке людина, якщо прийме, матиме в собі, як і життя, бо це її життя.

Життя, світло й любов – три речі, які сходяться в одній заповіді. «Але нову заповідь я вам пишу, що справді вона в Нім та в вас, що минається темрява, і світло правдиве вже світить. Хто говорить, що він пробуває у світлі, та ненавидить брата свого, той у темряві досі. А хто любить брата свого, той пробуває у світлі, і в ньому спотикання немає. Хто ж ненавидить брата свого, пробуває той у темряві й ходить у темряві, і не знає, куди він іде, бо темрява очі йому осліпила»²⁵⁵. **Той, хто ходить**

²⁵⁴ Івана 8:12

²⁵⁵ 1 Івана 2:8-11

у темряві, ходить тільки в темряві, яка є в ньому самому: «Бо темрява землю вкриває, а морок народи, та сяє Господь над тобою, і слава Його над тобою з'являється»²⁵⁶. Якби темрява була насамперед на землі, вона була б глибшою, ніж та, що в людях; але оскільки густіша темрява (*ред.: морок*) вкриває людей, очевидно, що осередок темряви перебуває в них самих, «і через розріст беззаконства любов багатьох охолоне»²⁵⁷. Коли любов охолоджується, світло згасає, і настає смерть.

Любов від Бога, бо Бог є любов. Він є любов, бо Він є життя і світло, «Бог є світло, і немає в Нім жадної темряви»²⁵⁸. Ісус Христос – «Він був сяєвом слави»²⁵⁹. Він істинне світло, що освітлює кожного, хто приходить у світ, тому що Його світло – це Його власне життя, і ніхто не живе інакше, як через Нього. Життя – це світло для людей: «І життя було в Нім, а життя було Світлом людей»²⁶⁰, «Світлом правдивим був Той, Хто просвічує кожну людину, що приходить на світ»²⁶¹. Він є Слово, і тому прихід Слова Божого дає світло. Але це світло – світло життя і любові, бо Його заповідь є життя вічне²⁶², «бо то любов Божа, щоб ми додержували Його заповіді»²⁶³.

Зверніть увагу, як подано слова Ісуса: «І знову Ісус промовляв до них, кажучи: Я Світло для світу». Коли Він говорив це раніше? Жодного разу Він раніше не говорив цього прямо, але лише напередодні Він сказав: «Хто вірує в Мене, як каже Писання, то ріки живої води потечуть із утроби його»²⁶⁴. Вірити в Нього – значить прийняти Його: «А всім, що Його прийняли, їм

²⁵⁶ Ісаї 60:2

²⁵⁷ Матв. 24:12

²⁵⁸ 1 Івана 1:5

²⁵⁹ Євр. 1:3

²⁶⁰ Івана 1:4

²⁶¹ Івана 1:9

²⁶² Див. Івана 12:50

²⁶³ 1 Івана 5:3

²⁶⁴ Івана 7:38

владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його»²⁶⁵. **Таким чином, жива вода, яка тече з того, хто вірує в Нього, тече з Христа, що мешкає в ньому, Який є джерелом води живої.** Отже, оскільки життя є світло, вода життя є джерелом світла для тих, хто слідує за Христом. Як часто ми говоримо про «живу воду»? Говоримо тоді, коли згадуємо про річку життя, тому що вона – «потік світла», вона «жива вода».

Кров – це життя. Ми врятовані життям Христа, тобто маємо відкуплення через Його Кров. Тому все, що є для нас життям, є лише проявом Крові Христа. Ми не повинні думати, що Кров Христа – це просто та рідина, яка вийшла з рани Його тіла на Голгофі, впала на землю й була нею ввібрана. А розмови про те, що ми омиваємося в Його Крові та п'ємо Його Кров, є лише образними. Ні в якому разі. Його кров нетлінна, і вона реальна. Завдяки їй сьогодні живе кожна людина на землі. Вона забезпечила нам їжу, яку ми їмо, воду, яку ми п'ємо, повітря, яким ми дихаємо, і світло, що зігріває та підбадьорює нас. Ми повинні позбутися наших вузьких і грубих уявлень про життя Христа. Його життя – це Дух, бо Дух, що мешкає, – це Христос, який прийшов оселитися в серці. Бог проявляє Свою силу нескінченною безліччю способів. Ми маємо у своєму власному тілі доказ того, **що кров Христа забезпечує і підтримує наше життя**, бо наша кров утворюється з їжі, яку ми їмо, води, яку ми п'ємо, повітря, яким ми дихаємо, і сонячного світла. А це все зберігається, є доступним і забезпечується для нас Кров'ю Христа. Якби ми бачили й пізнавали Христа в усіх цих благах життя, то ходили б у світлі, як Він у світлі, і кров Христа очистила б нас від усякого гріха. Хіба Євангеліє не є благою звісткою? Це блага звістка про те, що кожній людині прийшло спасіння в житті Христа, яке забезпечує світло й дихання кожної людини. Воістину, хто не спасен, той не має причини скаржитися на Бога.

²⁶⁵ Івана 1:12

«Тож промовив Ісус до юдеїв, що в Нього ввірували: Як у слові Моїм позостанетеся, тоді справді Моїми учнями будете, і пізнаєте правду, а правда вас вільними зробить»²⁶⁶. Ми знову повторюємо, що **Євангеліє Христа супроводжується впевненістю**. Хто хоче виконувати волю Божу, той пізнає. Вірою ми маємо розуміння. Ми не повинні здогадуватися про істину, не повинні тільки міркувати про неї, не повинні постійно навчатися і ніколи не приходити до пізнання істини, але повинні знати її абсолютно. Чи не занадто багато для людини сказати, що вона знає, що живе? Хіба ви докоряєте людині за те, що вона каже: «Я живий»? Це знання, якого людині не потрібно вчитися, не потрібно виходити за межі себе чи питати чиеїсь думки з цього приводу. Але Ісус Христос – «дорога, і правда, і життя»²⁶⁷. Життя – це істина; істинне світло, що освітлює кожну людину, – це сама істина. Тому кожна людина може і повинна бути здатна пізнати істину настільки, наскільки вона знає, що вона жива.

Яким чином можна визначити, що людина жива? Подивившись, чи вона рухається. Якщо серце б'ється, якщо можемо виявити найменший пульс у будь-якій артерії, який показує, що кров рухається, то знаємо, що людина жива. Тож навіть умираюча людина, поворухнувши пальцем або повернувши очі, продемонструє нам, що життя ще не згасло. Наскільки більше може бути впевнена в цьому людина, у якій життя в надлишку. Вона може вільно рухати руками, може стрибати й кричати; у кожному м'язі є вільна дія. Вона знає, що живе, і якщо який-небудь крикливий скептик дорікне їй за цю впевненість, сказавши: «Ви не повинні висловлюватися так упевнено. Ви можете сказати, що думаєте, що живете, або сподіваєтеся, що живете, але казати, що ви точно знаєте, що живете, принаймні доти, доки не порадитесь з лікарями,

²⁶⁶ Івана 8:31, 32

²⁶⁷ Івана 14:6

занадто самовпевнено», – то вона розсміється йому в обличчя. Таку ж радісну впевненість може мати будь-яка людина у своєму абсолютному знанні істини.

Подібно до того, як ми знаємо, що живемо, по тому, як діє в нас життя (*ред.: бо ми рухаємось*), так само ми можемо пізнати істину через те, як вона працює в нас. Вона дає свободу. «Відповів їм Ісус: Поправді, поправді кажу вам, що кожен, хто чинить гріх, той раб гріха. І не застається раб у домі повік, але Син застається повік. Коли Син отже зробить вас вільними, то справді ви будете вільні»²⁶⁸. **Немає іншого рабства, крім гріха, і тільки гріх є смерть. Але істина – це життя, а істина життя робить свідомого її володаря вільним від гріха. Істина – це не теорія, не догма, не віровчення, це життя. Усе, чого дотримується людина, і що не змінює її життя, не є істина. Все, що дає людині свободу від чогось, що зв'язує і сковує її, є істина.**

Проголошення істини не є сама істина, так само як рецепт приготування хліба – це ще не їжа. Людина може досконало знати, які елементи їжі необхідні для живлення тіла, знати, як їх поєднувати, може розповісти, як готувати кожную страву, але може померти від голоду, розповідаючи про це. Навіть маючи досконалу теорію істини, людина може не пізнати її, бо не піддалася її цілющому впливу. Вона може померти, розмірковуючи про життя. **Людина знає тільки те, що вона переживає, а переживання – це життя. Тільки та людина знає істину, у якій істина – це життя.**

Тут немає спроби принизити твердження істини. **Добре мати досконалу форму; але форма людини без життя – ніщо.** Людина може сказати: «Я вірю» – і далі проголошувати віровчення, у якому найуважніший теолог або той, хто вивчає Біблію, не знайде жодної вади, і все одно ця людина може не пізнати глибину істини. Жодне віровчення або наукове

²⁶⁸ Івана 8:34-36

твердження, якими б істинними вони не були, не є істиною, тому що істина – це життя. Наприклад, хіміки кажуть нам, що формула цукру – $C_6H_{12}O_6$ ²⁶⁹. Тобто цукор складається з шести молекул вуглецю, дванадцяти – водню й шести – кисню. Людина може знати й повторювати цю формулу тисячу разів, але при цьому жодного разу не відчути солодкого смаку в роті. Ця формула – не цукор. Вона просто стоїть перед очима хіміка замість слова. Це опис, але не сама річ.

Немає жодної душі, яка в якийсь момент не усвідомлювала б себе в рабстві, «бо тіло бажає протилежного духові, а дух протилежного тілу, і супротивні вони один одному, щоб ви чинили не те, чого хочете»²⁷⁰. Це щось реальне, це не теорія. Коли людина хоче щось зробити, але змушена робити те, чого вона не хоче, то з боєм усвідомлює реальність. Якщо те, що вона вважає істиною, дає їй змогу робити добро, яке вона хотіла б робити, і утримуватися від зла, яке вона не хотіла б робити; і більше того, якщо це дає змогу їй бажати робити добро, якого вона раніше уникала, і відвертатися від зла, яке вона колись любила, то це й означає, що вона володіє істиною. Істина робить вільним, «де Дух Господній, там воля»²⁷¹, «бо Дух то правда»²⁷².

Нехай ніхто не заспокоюється на тому, що володіє всією істиною, бо ніби знає щось про цю свободу. Багато короткозорих людей вважали, що бачать не гірше за інших, поки не одягали окуляри. Людина може настільки звикнути до тісноти, що не відчуває дискомфорту. Їй може бути навіть боляче, але коли вона повністю пробуджується, то відчуває легкість і свободу, яких раніше не знала. Неосвічена людина може думати, що вона

²⁶⁹ Фруктоза (левулоза, фруктовий цукор), моносахарид із групи кетогексоз, ізомер глюкози. Один із найпоширеніших у природі цукрів: трапляється як в індивідуальному стані, так і в складі дисахаридів (сахарози) і полісахаридів (інуліну).

²⁷⁰ Гал. 5:17

²⁷¹ 2 Кор. 3:17

²⁷² 1 Івана 5:6

все знає, але, отримавши знання, усвідомивши його, розуміє, що раніше була неосвіченою. **Людина може помилятися у своїх уявленнях про знання і свободу, поки є невігласом і перебуває в рабстві, але, коли приходять світло й свобода, помилитися вже неможливо.** «Завжди є щось більше» – це правда про Божі дари; тож нехай же кожна душа знає, що перед нею завжди є більша міра свободи й більша міра життя.

Ісус Христос є істина. Зверніть увагу, що Він використовує слово «Син» як синонім «істини». Він каже: «Як у слові Моїм позостанетеся, тоді справді Моїми учнями будете, і пізнаєте правду, а правда вас вільними зробить. Коли Син отже зробить вас вільними, то справді ви будете вільні»²⁷³. Так само як людина може пізнати істину, так може пізнати й Христа. Можна особисто познайомитися з Ним і пізнати Його краще, ніж ми знаємо будь-кого іншого у світі: «Ми знаємо, що Син Божий прийшов, і розум нам дав, щоб пізнати Правдивого, і щоб бути в правдивому Сині Його, Ісусі Христі. Він Бог правдивий і вічне життя»²⁷⁴. Той, хто не знає цього, не знає нічого; той, хто знає цю істину, має ключ, у «Якому всі скарби премудрости й пізнання заховані»²⁷⁵.

Божі обітниці подібні до веселки: високі, як небо, і водночас низькі, вони охоплюють усі сфери нашого життя, стосуються кожної нашої потреби.

²⁷³ Івана 8:31, 32, 36

²⁷⁴ 1 Івана 5:20

²⁷⁵ Колос. 2:3

Розділ 9. Як не вірити?

Івана 9

«А коли Він проходив, побачив чоловіка, що сліпим був з народження. І спитали Його учні Його, говорячи: Учителю, хто згрішив: чи він сам, чи батьки його, що сліпим він родився? Ісус відповів: Не згрішив ані він, ні батьки його, а щоб діла Божі з'явилися на ньому. Ми мусимо виконувати діла Того, Хто послав Мене, аж поки є день. Надходить он ніч, коли жаден нічого не зможе виконувати. Доки Я в світі, Я Світло для світу. Промовивши це, Він сплюнув на землю, і з слини грязиво зробив, і очі сліпому помазав грязивом, і до нього промовив: Піди, умийся в ставку Сілоам визначає це Посланий. Тож пішов той і вмився, і вернувся видющим... А сусіди та ті, що бачили перше його, як був він сліпий, говорили: Чи ж не той це, що сидів та просив? Говорили одні, що це він, а інші казали: Ні, подібний до нього. А він відказав: Це я! І питали його: Як же очі відкрились тобі? А той оповідав: Чоловік, що Його звать Ісусом, грязиво зробив, і очі помазав мені, і до мене сказав: Піди в Сілоам та й умийся. Я ж пішов та й умився, і став бачити. І сказали до нього: Де Він? Відказує той: Я не знаю. Ведуть тоді до фарисеїв того, що був перше незрячий. А була то субота, як грязиво Ісус учинив і відкрив йому очі. І знов запитали його й фарисеї, як видющим він став. А він розповів їм: Грязиво поклав Він на очі мені, а я вмився, та й бачу. Тоді деякі з фарисеїв казали: Не від Бога Оцей Чоловік, бо суботи не держить. А інші казали: Як же чуда такі може грішна людина чинити? І незгода між ними була. Тому знову говорять сліпому: Що ти кажеш про Нього, коли очі відкрив Він тобі? А той відказав: Він Пророк! Юдеї проте йому не повірили, що незрячим він був і прозрів, аж поки не покликано батьків того прозрілого. І запитали їх, кажучи: Чи ваш оце син, про якого ви кажете, ніби родився сліпим? Як же він тепер бачить? А батьки його відповіли та сказали: Ми знаєм, що цей то наш син, і що він народився сліпим. Але як тепер бачить, не знаємо, або хто йому очі відкрив, ми не відаємо. Поспитайте його, він дорослий, хай сам скаже про

себе... Таке говорили батьки його, бо боялись юдеїв: юдеї бо вже були змовились, як хто за Христа його визнає, щоб той був відлучений від синагоги. Ось тому говорили батьки його: Він дорослий, його поспитайте. І покликали вдруге того чоловіка, що був сліпим, і сказали йому: Віддай хвалу Богові. Ми знаємо, що грішний Отой Чоловік. Але він відповів: Чи Він грішний не знаю. Одне тільки знаю, що я був сліпим, а тепер бачу!... І спитали його: Що тобі Він зробив? Як відкрив тобі очі? Відповів він до них: Я вже вам говорив, та не слухали ви. Що бажаєте знову почути? Може й ви Його учнями хочете стати? А вони його вилаяли та й сказали: То ти Його учень, а ми учні Мойсеєві. Ми знаємо, що Бог говорив до Мойсея, звідки ж узявся Оцей, ми не відаємо. Відповів чоловік і сказав їм: То ж воно й дивно, що не знаєте ви, звідки Він, а Він мені очі відкрив! Та ми знаємо, що грішників Бог не послухає; хто ж богобійний, і виконує волю Його, того слухає Він. Відвіку не чувано, щоб хто очі відкрив був сліпому з народження. Коли б не від Бога був Цей, Він нічого не міг би чинити. Вони відповіли та й сказали йому: Ти ввесь у гріхах народився, і чи тобі нас учити? І геть його вигнали. Дізнався Ісус, що вони того вигнали геть, і, знайшовши його, запитав: Чи віруєш ти в Сина Божого? Відповів той, говорячи: Хто ж то, Пане, Такий, щоб я вірував у Нього? Промовив до нього Ісус: І ти бачив Його, і Той, Хто говорить з тобою то Він!... А він відказав: Я вірую, Господи! І вклонився Йому. І промовив Ісус: На суд Я прийшов у цей світ, щоб бачили темні, а видючі щоб стали незрячі. І почули це деякі з тих фарисеїв, що були з Ним, та й сказали Йому: Чи ж і ми невидючі? Відказав їм Ісус: Якби ви невидючі були, то не мали б гріха; а тепер ви говорите: Бачимо, то й ваш гріх зостається при вас».

У дев'ятому розділі Євангелія від Івана представлений дивовижний контраст між простотою віри й заплутаними витками невір'я. Людина, народжена сліпою, прозріла дякуючи Ісусові, і те, як швидко вона впоралася з усіма хитрощами та аргументами фарисеїв, засвідчило, що **чудо Христа дало їй ясність як розумового, так і фізичного бачення.** Дух, що

спочив на Ісусі й зробив Його «швидким у розумінні в страху Господньому»²⁷⁶, той самий, яким Він був помазаний, щоб дати «незрячим прозріння»²⁷⁷. Робота Христа для людини не є частковою. Усі види сліпоти – справа рук сатани, і «тому то з'явився Син Божий, щоб знищити справи диявола»²⁷⁸.

Коли Ісус з учнями проходив повз сліпого, вони запитали Його: «Учителю, хто згрішив: чи він сам, чи батьки його, що сліпим він родився? Ісус відповів: Не згрішив ані він, ні батьки його, а щоб діла Божі з'явилися на ньому. Ми мусимо виконувати діла Того, Хто послав Мене, аж поки є день. Надходить он ніч, коли жаден нічого не зможе виконувати. Доки Я в світі, Я Світло для світу»²⁷⁹.

З цих слів ми можемо дізнатися, чому хворобі чи немочі дозволено приходити до людей. Усе це відбувається через гріх, але не з метою помсти чи відплати. **Мета не в тому, щоб покарати, а в тому, щоб у нас проявилися діла Божі.** Це ясно видно на прикладі сліпого. Справи Божі були закінчені від заснування світу²⁸⁰, і одна з цих справ – змусити світло засяяти з темряви. Що змусило світло засяяти на самому початку? Відповідь ми знаходимо в записі Івана: «Доки Я в світі, Я світло для світу». Але, будучи світлом для світу, Ісус творив справи Того, Хто послав Його; тому ми знаємо, що, коли Бог сказав: «Хай станеться світло», світло засяяло, тому що Сам Бог є світло.

Це ж світло призначене не тільки для фізичних очей, а й для духовного зору. Той самий «Бо Бог, що звелів був світлу засяяти з темряви, у серцях наших засяяв, щоб просвітити нам знання слави Божої в Особі Христовій»²⁸¹. І в обох випадках дія відбувається однаково. Сам Бог є світло, тому Він сяє: «Небо звіщає про Божу славу». Але Бог є Дух, тому Він й відкривається

²⁷⁶ Ісаї 11:3, переклад з англійської

²⁷⁷ Луки 4:18

²⁷⁸ 1 Івана. 3:8

²⁷⁹ Івана 9:2-5

²⁸⁰ Євр. 4:3, 4

²⁸¹ 2 Кор. 4:6

духовно; тож той, хто поклоняється Йому, повинен поклонитися в душі та істині. У той час як фізичне око може бачити тільки зовнішню яскравість, духовне сяйво в серці дає «світло пізнання слави Божої в особі Ісуса Христа»²⁸². Таким чином, розкривається благословенна істина, що саме Ісус Христос є світлом для світу. «Коли ж кажемо, що маємо спільність із Ним, а ходимо в темряві, то неправду говоримо й правди не чинимо! Коли ж ходимо в світлі, як Сам Він у світлі, то маємо спільність один із одним, і кров Ісуса Христа, Його Сина, очищує нас від усякого гріха»²⁸³.

Усе це було дано людям, коли світло засяяло з темряви на початку, бо діла Божі були завершені від заснування світу, але через невір'я люди не змогли увійти в спокій, який забезпечений завершенням Божих діл; тому було потрібно знову й знову, «щоб діла Божі з'явилися». **Як Бог звелів світлу засяяти з темряви, дозволивши проявитися сяйву Своєї сили й власного життя, так і в усіх Своїх справах Він просто являв Себе і Свою силу.** Тому все, що потрібно було зробити Христу, щоб творити справи Божі, – це жити життям Бога.

Усі Його чудесні справи були просто одкровенням цього життя. Тому, коли Він дав зір сліпому, то просто показав, ким Він є – світлом для світу. Тільки так ми можемо творити справи Того, Хто послав нас у світ, як Він послав Ісуса Христа. Юдеї сказали Ісусові: «Сказали ж до Нього вони: Що ми маємо почати, щоб робити діла Божі? Ісус відповів і сказав їм: Оце діло Боже, щоб у Того ви вірували, Кого Він послав»²⁸⁴. Вірити – означає приймати. Дозвольте Ісусові перебувати у вас, і ви теж, як і Він, будете творити справи Божі. Не майте сумніву, що Він вірою мешкає у вашому серці, – і ви можете бути впевнені, бо Він стоїть біля дверей кожного серця і стукає, просячи увійти, – і діла Божі неодмінно проявляться. «А всім, що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його»²⁸⁵.

²⁸² 2 Кор. 4:6, переклад з англійської

²⁸³ 1 Івана 1:6, 7

²⁸⁴ Івана 6:28, 29

²⁸⁵ Івана 1:12

Даючи світло світові, Бог дарує Себе в Сині, але люди ігнорують цей дар, тож Йому доводиться проявляти його більш наполегливо. Він не відмовляється давати дар, незважаючи на те, що Його доброта викликає презирство, але прагне переконати людей у цінності того, що Він дарує. Тому людям іноді дозволяється випробувати жахи темряви, щоб вони могли більш високо оцінити неоціненне благословення світла. Людина з цієї історії народилася без зору, щоб одного разу з радістю побачити світло, від якого осліпли очі її співвітчизників. Якби не довгі роки сліпоти, сліпий, як і інші, міг би знехтувати світлом світу, але так сталося, що в ньому проявилася чудова робота Бога.

Зверніть увагу на уперте невір'я юдеїв, сховане за безмовним запитанням: «Як Ісус зробив сліпого зрячим?» Вони не могли заперечувати цей факт, хоча й намагалися це зробити, тому знову й знову піднімали одну й ту саму проблему, яка зовсім не була проблемою: «Як це було зроблено?»

«І питали його:

– Як же очі відкрились тобі?

І знов запитали його й фарисеї, як видющим він став. А він розповів їм:

– Грязиво поклав Він на очі мені, а я вмився, та й бачу.

І запитали їх, кажучи:

– Чи ваш оце син, про якого ви кажете, ніби родився сліпим? Як же він тепер бачить?

І спитали його:

– Що тобі Він зробив? Як відкрив тобі очі?»²⁸⁶

Те ж саме було і з Никодимом: «як може людина родитися, бувши старою?»²⁸⁷

Жодна людина не може знати, як діє Бог. Якби ми були нескінченними, то знали б, як був створений світ, як Син Божий став немовлям і воскрес із мертвих, але ми не можемо сказати,

²⁸⁶ Див. Івана 9:10, 15, 19, 26

²⁸⁷ Івана 3:4

як здійснюється будь-яке Боже діло. Ми не можемо сказати, як росте трава, і не можемо сказати, як Бог може оселитися в людських серцях, але ми знаємо, що Він це робить. Ми можемо бути схожі на людину з нашої історії: «Одне тільки знаю, що я був сліпим, а тепер бачу!»²⁸⁸ Ми не знаємо, як Бог осяює наші серця світлом пізнання Своєї слави в особі Христа, але оскільки Він осяяв усіх, і лише розум тих, хто не вірить, затьмарений²⁸⁹, то кожен може з упевненістю сказати, що Він осяяв нас, і що колись ми були сліпими до цього чудесного світла, а тепер бачимо.

Віра, яку схвалює Бог, розумна, бо вона має справу з фактами. Бог не просить нас проявляти те, що деякі люди розуміють під вірою, – таємничу форму розумових вправ, яка нібито здатна створити щось із нічого. **Він просто просить нас прийняти наявні факти, спиратися на Його діла, які були завершені від заснування світу. Саме невіра є нерозумною.** Якби якийсь дотепний сатирик спробував зобразити безглуздість невір'я, він не зміг би висміяти його більше, ніж юдеї, які фігурують у дев'ятому розділі Євангелія від Івана, висміяли себе на віки вічні, коли намагалися заперечити той простий факт, що Христос дарував зір сліпому. **Це урок того, як не треба вірити.** Якщо хтось хоче уникнути найяскравіших доказів істини, йому можна порекомендувати цей приклад і аргументи, використані в ньому.

Зверніть увагу на те, як ретельно було підготовлено ґрунт. По-перше, фарисеї запитали, як було здійснене диво. **Коли їм розповіли, як це відбулося, вони оголосили диво неможливим, тому що Цілитель не відповідав їхнім уявленням про Бога й про правильне дотримання суботи.** Коли ж чоловік висловив переконання, що Христос був пророком, це викликало сумніви в його чесності, і вони відмовилися вірити в те, що він народився сліпим.

Погодившись відлучити від церкви того, хто сповідує, що Ісус – Месія, вони стали допитувати батьків чоловіка, але ті, хоч

²⁸⁸ Івана 9:25

²⁸⁹ 2 Кор. 4:3, 4

і відмовилися взяти на себе відповідальність за справу Христа, ясно дали зрозуміти, що їхній син був сліпий, а тепер зрячий. З виглядом глибокого благочестя, визнавши, нарешті, що чудо не підлягає сумніву, фарисеї намагалися вселити прозрілому священний жах перед «грішником», який повернув йому зір. Грішником був благодійник чи ні, людина відчувала вдячність до нього й питала, чому вони так турбуються про це, якщо не збираються стати учнями Христа. «А вони його вилаяли». Світлом, що осяяло життя цього сліпця, був Сам Христос, і це стало очевидним, тому що він заговорив з ясністю й мудрістю, які проявляв Сам Христос. Тоді фарисеї використали свій останній, вирішальний аргумент – відлучити людину від церкви. Світло відкривалося в ньому, але вони ненавиділи це світло й відштовхували його від себе.

Якщо ви обираєте темряву, а не світло, і бажаєте дізнатися, як заохочувати і зміцнювати невір'я, уподібнюйтеся юдеям. Відмовтеся визнати будь-який факт, яким би незаперечним він не був, якщо не зможете пояснити його причини сповна. Не вірте нічому, чого ви не можете зрозуміти. Коли інші у своїй простоті вірять Слову Божому й знаходять у ньому зцілення та силу, відмовтеся прийняти їхнє свідчення, поки вони не пояснять, як це сталося. Якщо це не похитне їхню впевненість, тоді ганьбіть їх. Цілком імовірно, що на них це не подіє, а якщо не подіє, то, наскільки вистачить вашої влади, відлучіть їх від церкви. Завжди знайдеться чимало тих, хто стане на ваш бік. Ви можете сміливо розраховувати на прихильність більшості сперечальників і мудреців цього світу. Та, зрештою опинившись серед «невірних»²⁹⁰ по той бік «муру великого й високого», що оточує місто Боже, ви можете знайти останнє підтвердження своєї правоти в тому, що спасенні всередині міста не зможуть пояснити, як так вийшло, що вони там знаходяться.

²⁹⁰ Об'явл. 21:8; 22:15

Розділ 10. Добрий пастир

Івана 10:1-16

«Поправді, поправді кажу вам: Хто не входить дверима в кошару, але перелазить деінде, той злодій і розбійник. А хто входить дверима, той вівцям пастих. Воратар відчиняє йому, і його голосу слухають вівці; і свої вівці він кличе по йменню, і випроваджує їх. А як вижене всі свої вівці, він іде перед ними, і вівці слідом за ним ідуть, бо знають голос його. За чужим же не підуть вони, а будуть утікати від нього, бо не знають вони чужого голосу. Оцю притчу повів їм Ісус, але не зрозуміли вони, про що їм говорив. І знову промовив Ісус: Поправді, поправді кажу вам, що Я двері вівцям. Усі, скільки їх перше Мене приходило, то злодії й розбійники, але вівці не слухали їх. Я двері: коли через Мене хто ввійде, спасеться, і той ввійде та вийде, і пасовисько знайде. Злодій тільки на те закрадається, щоб красти й убивати та нищити. Я прийшов, щоб ви мали життя, і подостатком щоб мали. Я Пастир Добрий! Пастир добрий кладе життя власне за вівці. А наймит, і той, хто не вівчар, кому вівці не свої, коли бачить, що вовк наближається, то кидає вівці й тікає, а вовк їх хапає й полошить. А наймит утікає тому, що він наймит, і не дбає про вівці. Я Пастир Добрий, і знаю Своїх, і Свої Мене знають. Як Отець Мене знає, так і Я Отця знаю, і власне життя Я за вівці кладу. Також маю Я інших овець, які не з цієї кошари, Я повинен і їх припровадити. І Мій голос почують вони, і буде отара одна й Один Пастир!»

Відлучивши людину, якій Христос повернув зір, фарисеї показали, що мотивом, який керував їхніми діями, було ревне ставлення до власної гідності та честі, а не ніжна турбота про істинне благополуччя людей, які шукали духовного керівництва. У Писанні людей часто називають вівцями, і за їхніми звичками та поведінкою можна зрозуміти, наскільки доречним є це порівняння. Господь сам визнає це і прагне бути для нас

тим, ким є вірний пастир для своєї отари, «Він наш Бог, а ми люди Його пасовиська й отара руки Його»²⁹¹. «Господь то мій Пастир, тому в недостатку не буду, на пасовиськах зелених оселить мене, на тихую воду мене запровадить»²⁹². «А ви отара Моя, отара Мого випасу, ви люди, а Я Бог ваш, говорить Господь Бог»²⁹³.

Сам Пастир тепер прийшов, щоб зібрати й врятувати загублене. Ті, кому було доручено піклуватися про отару, занадто часто виявлялися злодіями й грабіжниками, і вівці розсіювалися. «Блукає отара Моя по всіх горах та по всіх високих згір'ях, і по всій широкій землі розпорошена отара Моя, і немає нікого, хто турбувався б про них, і немає нікого, хто б їх шукав!»²⁹⁴, «Горе Ізраїлевим пастирям, які пасуть самих себе! Хіба ж не отару повинні пасти пастирі? Жир ви їсте, та вовну вдягаєте, ситу вівцю ріжете, але отари не пасете! Слабих не зміцняєте, а хворої не лікуєте, і пораненої не перев'язуєте, сполошеної не вертаєте, і загинулої не шукаєте, але пануєте над ними силою та жорстокістю! І порозпорошувалися вони з браку пастиря, і стали за їжу для всякої польової звірини, і порозбігалися»²⁹⁵. Тому Господь каже: «Ось Я Сам, і зажадаю отару Мою, і перегляну їх»²⁹⁶.

Виконуючи цю роботу, Добрий Пастир вступив у конфлікт із лжепастирями, тими, хто зберігав контроль над паствою не для того, щоб робити їй добро, а заради впливу, який забезпечував їм становище. Вони були найманцями, які дбали тільки про винагороду за свою посаду та ігнорували обов'язки й не несли відповідальності. Христос прийшов, щоб відкрити всім характер істинного Пастиря. Хоча кожен з них, як вівця, звернув

²⁹¹ Псал. 95:7

²⁹² Псал. 23:1, 2

²⁹³ Єзек. 34:31

²⁹⁴ Єзек. 34:6

²⁹⁵ Єзек. 34:2-5

²⁹⁶ Єзек. 34:11

на свій шлях, все ж таки всі були вівцями, і Пастир прийшов не засудити, а врятувати. **Але ніхто не може бути врятований, якщо не відвернеться від зла на своєму шляху і не захоче жити.**

Ісус проголошує Себе єдиними дверима, через які вівці можуть увійти до кошари. Він – шлях, істина й життя. Він – живий шлях, і Він – живі двері. **Ніхто не може увійти до стада Господнього, хто не живе життям Христа.** Хто може сказати, подібно до Павла: «І живу вже не я, а Христос проживає в мені»²⁹⁷, той перебуває на дорозі й може пройти крізь двері, «спасеться, і той ввійде та вийде, і пасовисько знайде»²⁹⁸.

Але це ще не кінець. Хоча ми завжди є стадом Христа, коли в нас є Його життя, ми також повинні бути пастирями для інших, щоб і вони могли увійти через двері: «А хто входить дверима, той вівцям пастух»²⁹⁹. Ця відповідальність лежить на кожній душі. Ми не можемо сказати, як Каїн, якщо тільки не маємо його духу: «Чи я сторож брата свого?»³⁰⁰ А Христос відповів кожному на запитання, хто готовий виправдати себе: «А хто то мій ближній?»³⁰¹ **Ми повинні або зібратися навколо Христа, або розсіятися по світу. Ми або справжні пастирі, або ні.**

Є тільки один спосіб стати справжнім пастирем – це прийняти життя Христа. Це не означає просто погодитися з тим, що говорить Господь. Життя Христа так само реальне, як і наше фізичне життя, бо тільки Його життям ми живемо як віруючі люди. **Наше життя – це те, чим ми є в словах, справах і думках. Життя Христа – це те, що Він є в кожній деталі Свого життя. Той, хто приймає життя Христа, житиме так само, як Він, у думках, словах і справах.** Хто не досягне такого життя, той чинить гріх, тобто не досягне слави Божої, «бо всі згрішили,

²⁹⁷ Гал. 2:20

²⁹⁸ Івана 10:9

²⁹⁹ Івана 10:2

³⁰⁰ Бут. 4:9

³⁰¹ Луки 10:29

і позбавлені Божої слави»³⁰². Кожен, хто не досягає слави Божої, хоч би яким високим було його служіння, живе гріховним життям. Але Ісус прийшов врятувати Свій народ від гріхів, тож Він прийшов, щоб ми у своєму житті могли сповнитися всією повнотою Божою і не втратити Його слави. Наші власні думки, слова і справи не повинні з'являтися. «Бо коли ми з'єдналися подобою смерти Його, то з'єднаємось і подобою воскресення», «віддавайте себе Богові, як ожилих із мертвих, а члени ваші Богові за знаряддя праведности»³⁰³. «А коли Христос у вас, то хоч тіло мертво через гріх, але дух живий через праведність»³⁰⁴.

Ісус пояснює це питання дуже просто. **Пастир, який живе для себе або взагалі сам по собі, не може стати справжнім пастирем.** Він ніколи не стане ним. Повеління людям полягає не в тому, щоб тренувати і дисциплінувати свої думки, а щоб залишити їх: «Хай безбожний покине дорогу свою, а крутій свої задуми, і хай до Господа звернеться, і його Він помилує, і до нашого Бога, бо Він пробачає багато»³⁰⁵. Нехай нечестивий залишить свій шлях. Христос – це живий шлях, і ніхто не приходять у Його стадо інакше, як через Нього. **Христос прийшов не для того, щоб об'єднати Себе з людьми, але щоб врятувати їх від самих себе.** Світло не має спільності з темрявою. **Всюди пастирі годують стадо своїми власними словами. Самі вони не ототожнюють себе з Христом, але дозволяють проявлятися своєму «я».** Христос говорить про всіх таких людей, що вони злодії і розбійники. **Тільки той, хто звільняється від свого «я» й дозволяє розуму Христа повністю керувати собою, може пасти стадо безкорисливо, по-християнськи.**

³⁰² Римл. 3:23

³⁰³ Римл. 6:5, 13

³⁰⁴ Римл. 8:10

³⁰⁵ Ісаї 55:7

Зверніть увагу на деякі риси істинного пастиря й пам'ятайте, що вони, а також усі інші риси життя Христа, мають бути відтворені в пастирях, тому що єдиний шлях для них – це шлях життя Ісуса.

Вівці чують Його голос. Істинний пастир говорить не про себе, а про Божі Слова. **Життя Ісуса було просто Словом, що стало плоттю, і Його послідовники повинні жити кожним словом, що виходить з уст Божих.** Таким чином, Слово буде джерелом усіх їхніх дій, не кількох, а всіх. **Слова Божі – це не просто артикульовані звуки, вони живі.** Наша їжа, яка зростає завдяки творчій силі слова, – це слово, яке стало їжею, і в нашому житті слово повинно проявлятися як жива істота, яка приймає форму від нас, але має все життя й силу в собі. **Ми повинні бути Словом, що стало плоттю, і через нас Воно промовлятиме до розвіяних і блукаючих овець словами і ділами ніжної любові та допомоги.** Вівці впізнають голос Пастиря й підуть за люблячим покликом. Нехай Слово Боже рясно живе в нас у всій мудрості, щоб у нашому житті не було нічого, що не було б дією Слова, і возвеличений Христос приверне всіх до Себе.

«Свої вівці він кличе по йменню»³⁰⁶. Успішна робота полягає не в спілкуванні з натовпом, а з окремими людьми. Робота не дається обраним, але «кожному працю свою»³⁰⁷. **Самолюбство й прагнення до самореалізації викликають бажання зайняти найбільш публічне місце, де всі можуть бачити й захоплюватися.** Істинний пастир залишає дев'яносто дев'ять овець і йде за загубленою, поки не знайде її. Так буде і з тими, хто має серце істинного пастиря, яке приймають усі, хто входить в овече стадо шляхом життя Христа. Він «випроваджує їх. А як вижене всі свої вівці, він іде перед ними, і вівці слідом за ним ідуть, бо знають голос його»³⁰⁸. Істинний

³⁰⁶ Івана 10:3

³⁰⁷ Марка 13:34

³⁰⁸ Івана 10:3, 4

пастир не передоручає іншим важку й неприємну частину роботи. Він іде попереду них. Христос для них – не просто набір правил, але саме життя. Наскільки люди можуть бути для інших тим, чим Христос є для них, настільки Його послідовники мають бути для тих, кому вони служать, не просто словами настанови, а живим прикладом. **Істинний пастир живе перед своєю паствою тими істинами, які він проголошує. Він є першим у всякому доброму слові й справі.** Він не проповідує, очікуючи, щоб інші практикували, але він проповідує головним чином своїм життям.

Уподібнення між Головним Пастирем і пастухами не повинно припинятися на жодному етапі. Добрий Пастир віддає Своє життя за овець, і ті, хто розділяє Його життя, також віддають своє. Господь обіцяє всім, хто бере участь у Його стражданнях, що вони розділять Його радість. Через них Він досконало явить Себе отарі. «Я Пастир Добрий, і знаю Своїх, і Свої Мене знають. Як Отець Мене знає, так і Я Отця знаю, і власне життя Я за вівці кладу»³⁰⁹. Близькість стосунків між Христом і Отцем вказує на тісні стосунки, які Христос встановить між Собою і Своєю паствою. Як Вони двоє єдині, так і весь Його народ повинен бути єдиний з Ними і один з одним. Якщо це так, вони будуть успішні як переможці душ. **Господь зможе явити Себе через них як істинного Пастиря й привести з їхньою допомогою овець, які перебувають поза отарою, тож буде одна отара й один Пастир.**

Врятовані та збережені

Івана 10:27–30

«Вівці Мої слухаються голосу Мого, і Я знаю їх, і вони йдуть за Мною. І Я даю їм життя вічне, і не загинуть навіки; і ніхто не викраде їх із руки Моєї. Отець Мій, Який дав Мені їх, більший за всіх; і ніхто не може викрасти їх із руки Отця Мого. Я і Отець – одне».

³⁰⁹ Івана 10:14, 15

У Писанні часто підкреслюється повна безпорадність людей, але це в жодному разі не повинно призводити до зневіри. Спаситель сказав Своїм учням, що Він послав їх як овець серед вовків, але вони не повинні були тривожитися з цього приводу, адже дано запевнення: «Вівці Мої слухають Моего голосу, і Я знаю їх, і йдуть вони за Мною. **І Я даю їм життя вічне, і не загинуть навіки; і ніхто не викраде їх із руки Моєї. Отець Мій, що дав Мені їх, більший за всіх; і ніхто не може викрасти їх із руки Отця Мого. Я і Отець – одне**»³¹⁰. **Не їхня власна слабкість, а сила Отця і Сина – ось міра безпеки, якою користуються вівці.**

Що ж допомагає людям бути захищеними до овець Божих? Це стосунки, які вони підтримують із Пастирем. Вони можуть бути подібними до овець: нерозумними від природи, такими, що легко потрапляють у небезпеку й зовсім не здатні подбати про себе за відсутності пастиря, але якщо, незважаючи на всі ці природні слабкості, **вони беззастережно довірятимуть керівництву та захисту Справжнього Пастиря, то будуть врятовані від лиха, у яке б вони потрапили, якщо залишаться з ним сам на сам**. «Мого голосу слухають вівці Мої, ...і за Мною слідком вони йдуть». Допоки вони підтримують ці стосунки, обітниця належить їм: **«Не загинуть повік, і ніхто їх не вихопить із Моєї руки»**. Той факт, що вівці чують голос Пастиря і йдуть за Ним, виключає можливість того, що вони можуть виявитися останніми. Таким чином, вони відчують те, що, за словами Христа, є долею Його отари: «Я Пастир Добрий, і знаю Своїх, і Свої Мене знають. Як Отець Мене знає, так і Я Отця знаю; і власне життя Я за вівці кладу»³¹¹. Невимовно близькі й ніжні стосунки пов'язують Спасителя з тими, хто йде за Ним. **Ніщо не може зрівнятися з цим, окрім дивовижної любові, що об'єднує в одне ціле Отця і Його Єдинородного Сина.**

³¹⁰ Івана 10:27-30

³¹¹ Івана 10:14, 15

Дуже багато людей, які претендують на обітницю, що вони ніколи не загинуть, показують, що вони не розуміють її значення й не пізнали її єдиним способом, у який вона може бути пізнана, – на практичному досвіді. Проте такі люди зазвичай стверджують, що вони вступили на рівень духовного життя, який набагато вищий за звичайний християнський досвід. **У багатьох випадках, коли їм вказують на істинну суботу Господню, вони відмовляються слухати голос, який проголосив з небес десять заповідей, хоча й стверджують, що є Його вівцями.** Якщо їм вказати на те, що непослух Божим заповідям є гріх (1-е Івана 3:4) і що відплата за гріх – смерть (Римл. 6:23), вони відповідають, що з ними цього не трапиться, бо вони народилися згори, і Христос обіцяв, що вони ніколи не загинуть. Таким чином, вони використовують обітницю Христа, щоб зміцнити себе в тому, щоб продовжувати порушувати Його заповідь після того, як гріх став їм відомий.

Майже завжди люди, які використовують ці аргументи, дотримуються також думки, що людина, одного разу спасенна, ніколи не може бути загублена, і обґрунтовують цю ідею словами Христа про те, що ніхто не вирве овець Його з руки Його. Нещодавно одна дівчина, яка вірить у цю ідею, сказала, що втратить душевну рівновагу, якщо не зможе мати віру в те, що, хоч би що вона робила, ніколи не буде загубленою назавжди.

Це свідчить про жалюгідне вузьке уявлення про Божий характер й велику роботу спасіння. Обіцянка Христа не є такою мінливою, що ніхто не може радіти їй, якщо тільки не відчує, що Бог якимось чином не зв'язав Себе так, що уже не може відкинути людину, навіть якщо через якісь її подальші дії Він цього й захоче. У Божій любові достатньо вірності, щоб забезпечити спасіння кожному, хто хоче бути врятований. Теорії, про які ми говорили, є винаходом сатани, щоб люди егоїстично задовольнялися тим, що не знають глибини Божої любові, яка не потребує прив'язки до завдання спасіння людини, але вільно і з радістю робить більше людям, ніж вони

можуть просити або подумати. **Як зазвичай, коли люди таким чином перекручують Писання, розрада, яку, як їм здається, вони отримують завдяки власній інтерпретації, виявляється зовсім не розрадою.** Ніхто не може заперечувати факт, що як у Святому Письмі, так і в приватному житті, є люди, які служили Богові, а згодом відверталися від Нього й помирили нерозкаяними. Якщо запитати віруючого в теорію: «Спасенний одного разу, спасенний назавжди» – про те, як він узгоджує свої погляди з цими безсумнівними фактами, він відповість: «О, вони ніколи не були народжені згори, інакше не могли б відпасти». «Але поки вони сповідували християнство, вони самі й всі навколо них вірили, що вони народилися згори». Але як ви можете бути більш впевнені, ніж вони, що не помиляєтеся і теж не відпадете? Адже вони були так само впевнені, як і ви зараз, що народилися згори. Божественне застереження говорить: «Хто думає, що він стоїть, бережися, щоб не впасти»³¹². Тому зрозуміло, що така впевненість зовсім не є впевненістю і не може дати справжньої розради.

Люди, які займають таку позицію, свідчать, що вони не народжені від Духа, бо саме їхнє ставлення впливає з плотського розуму. Цей самий дух проявляється в багатьох, хто хоче врятуватися, але знаходить у світі та плоті зваби, які перевершують силу Христа і ваблять їхні серця. **Вони бажають, щоб Господь взяв їх силою і врятував одразу, щоб у майбутньому в них не було можливості піддаватися спокусам.** Вони готові віддати все, аби це було зроблено для них. **Вони готові віддати своє майбутнє Господу, аби Він розібрався з ним одним махом.** Їм не подобається процес безперервного порятунку від гріха, тому що часто їхні власні нахили беруть гору, і їм доводиться боротися за те, щоб Господь врятував їх від гріха, який вони хочуть вчинити.

³¹² 1 Кор. 10:12

Але зі Спасителем існує досконала свобода, «де Дух Господній, там свобода»³¹³. Син робить людей вільними: там, де царює Він, немає жодного рабства, бо Він царюватиме в любові або не царюватиме зовсім. **Господь ніколи не покладається на те, що було раніше. Він не каже християнам: «Ні, Я не можу дозволити тобі вчинити цей гріх. Я занадто багато мучився з вами і занадто багато страждав, щоб дозволити вам робити те, що ви хочете зараз, і те, що не відповідає тому, чого хочу Я. Ти обіцяв слідувати за Мною, і тепер Я маю намір тримати тебе в рамках Своєї обіцянки, подобається тобі це чи ні». Якщо християнин скаже: «Коли я обіцяв слідувати за Тобою, я не знав, наскільки привабливим може бути світ. Я дійсно вважаю за краще в даному випадку йти своїм шляхом» – то **Господь не стане примушувати до безвольного послуху. У служінні Господу кожна душа абсолютно вільна йти далі або повернути назад.** Ісусові приємно усвідомлювати, що той, хто слідує за Ним, робить це просто і виключно тому, що віддає перевагу Його товариству перед будь-чим іншим. **Немає жодних клятв, які могли б зв'язати їх після того, як любов охолоне.** Єдиний вузол, що з'єднує Христа з Його народом, – це любов. **У цій свободі полягає радість стосунків.** Найрадіснішою думкою відкуплених є те, що вони обрані Христа, і коли Він дивиться на сонми відкуплених, Його безмежна любов знаходить задоволення в думці, що серед них немає жодного, хто не пожертвував би всім заради Нього.**

Наскільки більш обнадійливою є обіцянка, яку Христос справді дає Своїм вівцям. Усе вищесказане написано не для того, щоб применшити впевненість, яку християнин може відчувати у своєму повному спасінні, а лише для того, щоб показати, наскільки Божі обітниці роблять його більш надійним, ніж це можуть зробити людські уявлення. Тут не бракує впевненості в майбутньому. Павло заявляє, що ні смерть, ні життя, ні

³¹³ 2 Кор. 3:17

теперішнє, ні прийдешнє не зможуть відлучити нас від любові Божої, що є у Христі Ісусі³¹⁴. «Чи Павло, чи Аполлос, чи Кіфа, чи світ, чи життя, чи смерть, чи теперішнє, чи майбутнє, – все ваше; ви ж – Христові, а Христос – Божий»³¹⁵.

Але Писання також говорить про те, що надія на ці обітницї – це жива надія. А отже, життям у них ми можемо насолоджуватися вже зараз, і яка б сила не відкрилася в майбутньому в тих обітницях, що їх Бог приготував для тих, хто любить Його, ця сила доступна нам уже й сьогодні, якщо ми вхопимося за цю надію. Таким чином, серед речей, що становлять привілеї християнина, ми читаємо про «сили майбутнього віку»³¹⁶.

Так і про овець Христа ми читаємо: «Я даю їм життя вічне, і не загинуть навіки». **Загинуті – це прямо протилежне тому, щоб мати вічне життя.** Бог віддав Свого Сина, щоб віруючі не загинули, але мали вічне життя³¹⁷. Як Христос дає вічне життя? «Слова, що говорю Я вам, суть дух і життя»³¹⁸. «Вівці Мої слухаються голосу Мого». **Говорячи з нами, Христос дає нам вічне життя, і ті, хто таким чином отримує вічне життя, ніколи не втратять його, «не загинуть навіки».** Отже, ми можемо точно знати, чи є в нас вічне життя, по тому, чи ми прийняли Його Слово чи ні. І доти ми можемо бути впевнені, що зберігаємо вічне життя, доки продовжуємо чути Його голос.

Люди не цінують Слово Боже так, як слід було б, тому що недостатньо розуміють, наскільки воно відрізняється від усієї людської мови. На відміну від людських слів, Воно сповнене вічного життя і сили. Саме тому Воно здатне творити нас і давати нам спадщину серед освячених³¹⁹. Ті, хто

³¹⁴ Римл. 8:38, 39

³¹⁵ 1 Кор. 3:22, 23

³¹⁶ Євр. 6:5

³¹⁷ Івана 3:16

³¹⁸ Івана 6:63

³¹⁹ Дії 20:32

приймає Його таким, яким Воно є, не людським словом, а всемогутнім Словом Божим, виявляють, що Воно діє в них потужно. Вони, приймаючи Слово, отримують у себе силу Божу, настільки велику, що ніхто не може вирвати їх із Його руки. Тільки зворотний процес, який привів їх у руку Отця, може вирвати їх із цього захисту. Невір'я приховає від них силу Божу й залишить їх безпорадними та приреченими на загибель жертвами сатани.

У руці Божій люди захищені від усіх бід. Ця рука вестиме їх і триматиме в безпеці та праведності. **Вона настільки сильна, що їй не потрібно стискати їх у лещата, щоб уберегти від зла.** Вона тримає ніжно й люблячи. «Теж народи Він любить. Всі святії його у руці Твоїй, і вони припадають до ніг Твоїх, слухають мови Твоєї»³²⁰.

Але часто скорбота через нинішні біди змушує нас забувати про минулі благословення. Не допускайте цього.

³²⁰ П. Зак. 33:3

Розділ 11. Слава Божа

Івана 11:32-45

«Як Марія ж прийшла туди, де був Ісус, і Його вгледіла, то припала до ніг Йому та й говорила до Нього: Коли б, Господи, був Ти отут, то не вмер би мій брат! А Ісус, як побачив, що плаче вона, і плачуть юдеї, що з нею прийшли, то в душі розжалобився та й зворушився Сам, і сказав: Де його ви поклали? Говорять Йому: Іди, Господи, та подивися! І закапали сльози Ісусові... А юдеї казали: Дивись, як кохав Він його! А з них дехто сказали: Чи не міг же зробити Отой, Хто очі сліпому відкрив, щоб і цей не помер? Ісус же розжалобивсь знову в Собі, і до гробу прийшов. Була ж то печера, і камінь на ній налягав. Промовляє Ісус: Відваліть цього каменя! Сестра вмерлого Марта говорить до Нього: Уже, Господи, чути, бо чотири вже дні він у гробі... Ісус каже до неї: Чи тобі не казав Я, що як будеш ти вірувати, славу Божу побачиш? І зняли тоді каменя. А Ісус ізвів очі до неба й промовив: Отче, дяку приношу Тобі, що Мене Ти почув. Та Я знаю, що Ти завжди почувеш Мене, але ради народу, що довкола стоїть, Я сказав, щоб вірували, що послав Ти Мене. І, промовивши це, Він скричав гучним голосом: Лазарю, вийди сюди! І вийшов померлий, по руках і ногах обв'язаний пасами, а обличчя у нього було перев'язане хусткою... Ісус каже до них: Розв'яжіть його та й пустіть, щоб ходив... І багато з юдеїв, що походилися до Марії, та бачили те, що Він учинив, у Нього ввірували».

Ісус перебував у відокремленому місці за Йорданом, куди Він пішов, рятуючись від постійних переслідувань юдейських правителів. Там Він навчав народ, був у тиші, «І багато-хто ввірували в Нього там»³²¹. Коли Ісус був там, один із Його найдорожчих друзів захворів, і його сестри надіслали звістку до Ісуса, кажучи: «Ось нездужає, Господи, той, що кохаєш його!...»³²²

³²¹ Івана 10:42

³²² Івана 11:3

«Як почув же Ісус, то промовив: Не на смерть ця недуга, а на Божу славу, щоб Син Божий прославився нею»³²³. І все ж Лазар помер. Що ж ми скажемо? Що б ми сказали, якби це сталося тепер, а не в минулому, якби ми отримали запевнення, що хвороба нашої дорогої людини була не на смерть, а на славу Божу, і вона зараз лежала б холодна і бездиханна? Стали б ми говорити, що слово Господнє не спрацювало, що Господь або помилився, або ми неправильно зрозуміли Його слова? Швидше за все, ми так і скажемо, але саме цього ми не повинні говорити, «а Слово Господнє повік пробуває»³²⁴. Хоча Лазар був мертвий уже кілька днів, його хвороба була не на смерть, а на славу Божу. **Чи можете ви вірити слову Господньому навіть тоді, коли дуже «очевидно», що воно не спрацювало? Це і є віра, віра, яку не похитне ніщо «очевидне», яка принесе перемогу з поразки і життя зі смерті.**

Нарешті Учитель прийшов до будинку, де Він провів багато приемних годин у невимушеному, спокійному християнському спілкуванні. Його зустріли словами: «Коли б, Господи, був Ти отут, то не вмер би мій брат»³²⁵. Так вітала його кожна сестра. Здавалося, що Другу було все одно. Почувши про хворобу Лазаря, Ісус прочекав цілих два дні, перш ніж вирушити до нього. **О, чудова байдужість! Це була байдужість Всемогутності, не байдужа до людських страждань і людських потреб, а байдужа до погроз ворога, чия сила не могла нічого досягти.** Це був непохитний спокій, що впливає з усвідомлення «всевладдя». **Ніхто й ніколи не зможе вирвати жодної душі з рук великого Пастиря.** Ворота могили не можуть здолати жодного з тих, кого Він носить на Своему серці.

Навіщо ж поспішати? «Той, хто вірить, поспішати не буде»³²⁶. Припустимо, могила на мить зімкнулася над тим, кого

³²³ Івана 11:4

³²⁴ 1 Петра 1:25

³²⁵ Івана 11:21, також 32

³²⁶ Ісаї 28:16, переклад KJV

вона оголосила своєю здобиччю. Це нічого не значить. Коли одному генералу в запалі бою повідомили, що битву програно, він незворушно відповів: «Чудово, спробуємо ще раз», і так і зробив. Поразка була лише кроком до перемоги. Так і смерть не збентежила Того, Хто міг сказати: «Я воскресення й життя. Хто вірує в Мене, хоч і вмере, буде жити. І кожен, хто живе та хто вірує в Мене, повіки не вмере. Чи ти віруєш в це?»³²⁷ Яка дивовижна впевненість у силі Отця проявилася в удаваній байдужості Ісуса! Він нічого не вимагав для Себе, бо визнавав, що не має в Собі сили; **але Він знав, у що вірив, і в тиші та впевненості була Його сила.** Який урок довіри міститься для нас у цій історії про Ісуса й Лазаря! «Надійтеся завжди на Господа, бо в Господі, в Господі вічна твердиня»³²⁸.

«Ісус заплакав»³²⁹. Плакали Марія, Марфа та юдеї, які прийшли співчувати їм. Усі вони плакали. Але той, хто вважає, що Ісус плакав так само, як й інші, робить велику помилку. Шкода, що жодна з наших англійських версій перекладу не вказує на відмінність між плачем Ісуса й людей, бо тут є помітна різниця. У грецькій мові використовуються два різних слова, і деякі переклади відповідають цьому значенню. Слово, вжите щодо Марії, Марфи та інших, правильно перекладається як «плач» і може використовуватися для позначення будь-якого гучного плачу і голосіння, але Ісус просто «пролив сльози»³³⁰. Джерело Божественної любові та співчуття завжди сповнене до країв. Ісус повинен був розплакатися, побачивши людські страждання, навіть коли Він знав, що в Його руках сила, щоб усунути їх, і Він якраз був готовий зробити це. Ось приклад для нас, щоб ми «не сумували, як і інші, що надії не мають. Коли бо ми віруємо, що Ісус був умер і воскрес, так і покійних через Ісуса

³²⁷ Івана 11:25, 26

³²⁸ Ісаї 26:4

³²⁹ Івана 11:35, переклад KJV

³³⁰ Саме так використовується в перекладі І. Огієнка

приведе Бог із Ним»³³¹. Той, хто сумує тільки з Ісусом і тільки так, як сумує Він, має таку радість, про яку світ нічого не знає.

«Ісус же розжалобивсь знову в Собі, і до гробу прийшов. Була ж то печера, і камінь на ній налягав. Промовляє Ісус: Відваліть цього каменя! Сестра вмерлого Марта говорить до Нього: Уже, Господи, чути, бо чотири вже дні він у гробі... Ісус каже до неї: Чи тобі не казав Я, що як будеш ти вірувати, славу Божу побачиш? І зняли тоді каменя. А Ісус ізвів очі до неба й промовив: Отче, дяку приношу Тобі, що Мене Ти почув. Та Я знаю, що Ти завжди почувеш Мене, але ради народу, що довкола стоїть, Я сказав, щоб увірували, що послав Ти Мене. І, промовивши це, Він скричав гучним голосом: Лазарю, вийди сюди! І вийшов померлий, по руках і ногах обв'язаний пасами, а обличчя у нього було перев'язане хусткою... Ісус каже до них: Розв'яжіть його та й пустіть, щоб ходив»³³².

«Славу Божу побачиш». Чи сліпуче світло осяяло присутніх, що зібралися там? Немає жодних свідчень цьому. Усе було тихо, і ні для кого не було особливого світла, крім звичайного денного, проте всі присутні бачили славу Божу. Як? У силі, що проявилася у воскресінні Лазаря. Коли Ісус перетворив воду на вино на весіллі в Кані, то «виявив славу Свою»³³³. **Божа слава – це Його сила, і це Його праведність.** «Бог є світло»³³⁴, тому Його слава – це Його особистість, Його характер, а оскільки Його слава – це Його сила, ми бачимо, що Він славний і могутній, тому що Він праведний.

Те, що сила й слава Божа – одне й те саме, можна зрозуміти, порівнявши Римлян 6:4 і Ефесян 1:17-20. У першому випадку ми читаємо, що «воскрес Христос із мертвих славою Отця», а в другому, що воскресіння Христа з мертвих і Його вознесіння

³³¹ 1 Сол. 4:13, 14

³³² Івана 11:38-44

³³³ Івана 2:11

³³⁴ 1 Івана 1:5

праворуч від Бога на небеса було результатом дії «потужної сили» Божої. Його сила «виявилася у Христі», і, більше того, Дух Божий щиро бажає, щоб ми пізнали «безмірну велич» цієї сили, яка дана «нам, віруючим». Усе, що Дух бажає для нас, ми отримуємо, якщо погодимося бути веденими Духом. Подумаймо, що це означає для нас.

Слава Божа – це сила воскресіння, і цю силу нам можна, більше того, абсолютно необхідно пізнати, «щоб пізнати Його й силу Його воскресення, та участь у муках Його, уподоблюючись Його смерті»³³⁵. Нас закликають так: «Отож прославляйте Бога в тілі своєму»³³⁶. Це не може означати нічого іншого, як те, що сила воскресіння Христа повинна проявлятися в тілах християн. Але це та сила, яка воскресила Лазаря з мертвих, сила, яка підняла Христа із могили. А це означає, що у віруючих людях живе сила – життя Христа, яка підносить їх над владою смерті. «Бо завсіди нас, що живемо, віддають на смерть за Ісуса, щоб з'явилось Ісусове в нашому смертельному тілі»³³⁷.

Те ж саме сказано в Римлянам 8:10, 11: «А коли Христос у вас, то хоч тіло мертве через гріх, але дух живий через праведність. А коли живе в вас Дух Того, Хто воскресив Ісуса з мертвих, то Той, хто підняв Христа з мертвих, оживить і смертельні тіла ваші через Свого Духа, що живе в вас». **Дух – це життя, тому Дух не може мешкати в людині у всій повноті, не передаючи їй життя. Життя Духа робить людину живою, незважаючи на її смертність. Про те, що ця передача життя відбувається зараз, у теперішньому світі, а не очікується в якомусь майбутньому, свідчить наступний вірш: «Тому то, браття, ми не боржники тіла, щоб жити за тілом; бо коли живете за тілом, то маєте вмерти, а коли духом умертвляєте тілесні вчинки, то будете жити»**³³⁸. Отримавши Духа, ми зобов'язані

³³⁵ Филп. 3:10

³³⁶ 1 Кор. 6:20

³³⁷ 2 Кор. 4:11

³³⁸ Римл. 8:12, 13

жити по Духу, а не по плоті. Іншими словами, Дух дає нам усю Свою повноту, так що ми всім завдячуємо Йому. **У цьому стані плоть не дає нам нічого зі своєї порочності, так що ми нічим не зобов'язані їй.** Коли ж плоть не дає нам нічого зі своєї тлінності, тоді ми звільняємося від рабства тлінню на славу свободи синів Божих.

Тієї ж істини вчить Ісаїя 40:3-5: «Голос кличе: На пустині вготуйте дорогу Господню, в степу вирівняйте битий шлях Богу нашому! Хай підійметься всяка долина, і хай знизиться всяка гора та підгірок, і хай стане круте за рівнину, а пасма гірські за долину! І з'явиться слава Господня, і разом побачить її кожне тіло, бо уста Господні оце прорекли». Де готується шлях Господній? У людях. Шлях Господній готується через підготовку людей до зустрічі з Господом: «Ти ж, дитино, станеш пророком Всевишнього, бо будеш ходити перед Господом, щоб дорогу Йому приготувати, щоб народу Його дати пізнати спасіння у відпущенні їхніх гріхів»³³⁹. **Шлях Господа – у серцях і життях Його народу. Коли цей шлях підготовлений, тоді слава Господа може бути й буде явлена в Його народі; а слава Господа – це Його життя.** Ми приймаємо Господа і стаємо синами Божими, коли віруємо; тому до нас, як і до сестер Лазаря, звернені слова: **«Як будеш ти вірувати, славу Божу побачиш».** Яку славу приготував Бог для тих, хто любить Його!

«Розв'яжіть його та й пустіть, щоб ходив». Христос прийшов, щоб визволити бранців: «Я, Господь, покликав Тебе в справедливості, і буду міцно тримати за руки Тебе, і Тебе берегтиму, і дам Я Тебе заповітом народові, за Світло поганам, щоб очі відкрити незрячим, щоб вивести в'язня з в'язниці, а з темниці тих мешканців темряви»³⁴⁰. Але слово примирення передано нам; воно вкладене в усіх, хто примирений. Людям довірено справу, яку розпочав Ісус із Назарету. «Так говорить

³³⁹ Луки 1:76, 77

³⁴⁰ Ісаї 42:6, 7

Господь: За часу вподобання Я відповів Тобі, в день спасіння Тобі допоміг, і стерегтиму Тебе, і дам Я Тебе заповітом народові, щоб край обновити, щоб поділити спадки спустошені, щоб в'язням сказати: Виходьте, а тим, хто в темноті: З'явіться! При дорогах вони будуть пастися, і по всіх лисих горбовинах їхні пасовиська»³⁴¹. Порівняння цього тексту з 2 Коринтян 6:1, 2 показує, що йдеться про віруючих у Христа: «А ми, як співробітники, благаємо, щоб ви Божої благодаті не брали надармо. Бо каже: Приємного часу почув Я тебе, і поміг Я тобі в день спасіння! Ось тепер час приємний, ось тепер день спасіння!» **Послідовники Христа не тільки повинні мати непереможне Христове життя, проявлене в їхній власній смертній плоті, але й повинні служити ним іншим.**

³⁴¹ Ісаї 49:8, 9

Розділ 12. Помазання у Віфанії

Івана 12:1-11

«Ісус же за шість день до Пасхи прибув до Віфанії, де жив Лазар, що його воскресив Ісус із мертвих. І для Нього вечерю там справили, а Марта прислужувала. Був же й Лазар одним із тих, що до столу з Ним сіли. А Марія взяла літру мира, з найдорожчого нард пахучого, і намастила Ісусові ноги, і волоссям своїм Йому ноги обтерла... І пахоці мира наповнили дім! І говорить один з Його учнів, Юда Іскаріотський, що мав Його видати: Чому мира оцього за триста динарів не продано, та й не роздано вбогим? А це він сказав не тому, що про вбогих журився, а тому, що був злодій: він мав скриньку на гроші, і крав те, що вкидали. І промовив Ісус: Позостав її ти, це вона на день похорону заховала Мені... Бо вбогих ви маєте завжди з собою, а Мене не постійно ви маєте! А натовп великий юдеїв довідався, що Він там, та й поприходили не з-за Ісуса Самого, але щоб побачити й Лазаря, що його воскресив Він із мертвих. А первосвященики змовилися, щоб і Лазареві смерть заподіяти, бо багато з юдеїв з-за нього відходили, та в Ісуса ввірували».

Шість днів до Великодня означають шість днів до Голгофського хреста. Ніхто з тих, хто сидів за столом з Ісусом, не знав цього; але Ісус знав це дуже добре. **Справді, Ісус завжди ходив під хрестом, бо Він від самого початку Свого служіння знав, чим усе закінчиться, знав, коли станеться зрада і Його розп'яття**, бо Сам сказав про це Своім учням, коли вони йшли до Єрусалима. У Його образі та діях не було нічого, що могло б затьмарити мир і радість свята.

Який урок це містить для нас? **Ісус прожив свій останній день так, як Він проживав усі решту днів Свого життя; і тому Йому не було потреби вносити якісь великі зміни в заключний момент.** Більшість вважала б це проявом нерозсудливості або бравади, а то й грубої нечутливості з боку людини, яка

повинна бути присутньою на святі, знаючи, що через шість днів її чекає смерть. Та ми бачимо, що життя Ісуса не змінилося в останній тиждень Його перебування на землі. Він проживав кожен день цього тижня так, як це було Йому притаманно завжди раніше.

Навіщо проводити час у жалобі, «готуючись до смерті»? **Це завжди передбачає, що людина починає усвідомлювати, що прожила життя неправильно.** До смерті не потрібно готуватися; все, що потрібно робити, – це бути готовим жити, і жити по-справжньому кожного дня, і тоді, коли смерть прийде, людина буде готова до неї, незалежно від того, як і коли вона настане.

Якщо ми поставимо себе на місце тих учнів, то не здивуємося їхньому обуренню з приводу удаваного марнотратства дорогого миру. Посилання на запис у двадцять шостому розділі Євангелія від Матвія показує, що й інші учні були обурені так само, як і Юда: «Як побачили учні це, то обурились та й сказали: Нащо таке марнотратство?»³⁴² Як часто ми висловлювали, як нам здавалося, «праведне обурення» з приводу якогось передбачуваного марнотратства або коли відбувалося щось, для чого ми не бачили причин. **Ми дуже схильні до поспішних суджень.** Чи не винести нам із цього урок? Ми бачимо, що в даному випадку це було неправильно; але саме по собі це не так очевидно, як у багатьох ситуаціях, які одразу ж потрапляють у поле нашого зору. Якби учні знали всі обставини, про які вони дізналися згодом, або як знаємо їх ми, ніхто з них, крім Юди, не став би нарікати.

Одинадцять учнів були щирими у своїй турботі про бідних, тоді як Юда був лицемірним злодієм. Але їхня ревність була зовсім недоречною. **По суті, вони стали співучасниками гріха Юди, бо піддалися його впливу.** Очевидно, що саме Юда почав осуджувати Марію за її вчинок, оскільки в цьому місці лише він

³⁴² Матв. 26:8

один згадується як той, хто скаржився. Якби учні знали, який дух рухає ним, то не подумали б приєднатися до його обурення. **І знову цей приклад навчає нас бути уважними, щоб не легковажно співчувати наріканням людини й не приєднуватися з готовністю до її осуду того, що здається їй помилковим.** Якщо ми не будемо обережні, то замість того, щоб допомогти справі людства, що страждає, ми можемо підтримати якогось зрадника в його злих намірах.

Коли учні побачили, що на Ісуса витрачено увесь єлей з посудини, то сказали: «Нащо таке марнотратство?»³⁴³ Подумайте про те, щоб витратити вартість цілого року праці на один подарунок, та ще й на такий, який можна використати тільки один раз! Триста динаріїв означали триста днів праці³⁴⁴. Але це було зроблено безоплатно, й Ісус не засудив дарувальницю, а, навпаки, похвалив її. **Ніщо не пропадає задарма, якщо віддано Господу від щирого серця.** У стародавні часи Божий народ спалював на жертovníку цілих тварин і підносив багато дорогого фіміаму; і Бог приймав це, бо знаходив у цьому задоволення. Але **Боже задоволення від такого служіння залежало від стану серця того, хто поклонявся.** Коли серце народу було в безвір'ї, тоді безліч цілопалень не мало сенсу: «Послухайте слова Господнього, содомські князі, почуйте Закон Бога нашого, народе гоморський, нащо Мені многота ваших жертв? говорить Господь. Наситився Я цілопаленнями баранів і жиром ситих телят, а крові биків та овець і козлів не жадаю! Як приходите ви, щоб явитися перед обличчям Моїм, хто жадає того з руки вашої, щоб топтали подвір'я Мої? Не приносьте ви більше марнотного дару, ваше кадило огида для Мене воно; новомісяччя та ті суботи і скликання зборів, не можу знести Я марноти цієї!...»³⁴⁵ Але коли серце очищалося вірою, і жертва була радісною відповіддю

³⁴³ Матв. 26:8

³⁴⁴ Див. Матв. 20:1, 2

³⁴⁵ Ісаї 1:10-13

серця на даровану праведність, тоді Бог був задоволений, бо «Господи, відкрий мої уста, і язик мій звістить Тобі хвалу, бо Ти жертви не прагнеш, а дам цілопалення, то не любе воно Тобі буде. Жертва Богові зламаний дух; серцем зламаним та упокореним Ти не погордуєш, Боже»³⁴⁶.

Є тільки одна жертва, принесена в правильному сенсі цього слова, і це жертва Христа. Жодна людина ще не «приносила жертву» для Бога. Багато хто «приносив жертви», і жертви ці теж були прийнятними, але це були жертви, які надав їм Сам Бог. **У єдиній жертві Бог дав нам усе, і з Його повноти, яку ми всі отримали, маємо принести віддачу (відгук), яка слугує не для того, щоб збагатити Його чи додати щось до цієї досконалої жертви, а щоб показати нашу вдячність Йому й довіру до Його дару.** Секрет будь-якої прийнятної Богом жертви полягає в довірі Йому. «Вірою Авель приніс Богові жертву кращу»³⁴⁷. Той, хто приносить жертву, насправді **говорить про значення своєї жертви наступне: оскільки я отримую все від Бога, то можу віддати все Господу і все одно залишуся з прибутком.** З Христом ми отримуємо від Бога все. У Нього всього в надлишку, і Він щедро дарує. Він посилає дощ не тільки на неправедних нарівні з праведними, а й викликає дощ на пустелю, де немає людини³⁴⁸. Чи бідніє від цього Бог? О, ні! Кожен Його дар не повернеться до Нього порожнім. Жоден з Божих дарів не зникає даремно, і ніщо з того, що віддано Йому, не зникає даремно. **Тільки віддаючи себе й все, що у нас є, Господу, ми можемо бути збережені.** Хто хоче зберегти своє життя, той втратить його, а хто втратить життя своє заради Христа, той збереже його для життя вічного.

Який приклад сліпоти, порочності й невір'я ми маємо в цьому уроці! Лазар воскрес з мертвих, і тому до нього виявляли великий інтерес. Це диво змусило багатьох повірити

³⁴⁶ Псал. 50:17-19

³⁴⁷ Євр. 11:4

³⁴⁸ Див. Йова 38:26

в Ісуса. Люди стікалися подивитися на людину, яка була мертва чотири дні й похована, а тепер ожила, і багато з них повірило. Що ж зробили первосвященники? Вони не повірили й не дозволяли нікому вірити. Вони забажали віддати Лазаря на смерть, щоб знищити це свідчення сили Христа. При цьому вони думали, що діють на благо народу. Дивно, що все це було наповнене злом, пахощі були гидотою. Вони не могли зрозуміти, що, бажаючи скоїти вбивство, щоб підтримати свою позицію, йдуть проти Бога, бо їхні переконання хибні, а **істина ніколи не може бути підтримана насильством і злочином**, «Бо гнів людський не чинить правди Божої»³⁴⁹. Це показує, до якого зла доводить людей невіра. Вона засліплює їх, бо вони збиралися вбити людину, яка воскресла з мертвих на славу Божу, щоб заглушити її живе свідчення про силу Христа дарувати життя! Як вони збиралися вбити Лазаря? Це була б битва проти самого Бога. **Навіть якби священникам було дозволено вбити Лазаря, результатом стало б його воскресіння за більш вражаючих обставин, ніж раніше. Бог змушує навіть людський гнів прославляти Його, тож ніхто не може нічого зробити проти істини, але тільки за істину. Хто не хотів би бути в гармонії з силою, яка настільки впевнена в успіху, що навіть протидія допомагає їй у цьому?**

Ми хотіли б побачити Ісуса

Івана 12:20-21

У дванадцятому розділі Євангелія від Івана говориться: «А між тими, що в свято прийшли поклонитись, були й деякі геллени. І вони підійшли до Пилипа, що з Віфсаїди Галілейської, і просили його та казали: Ми хочемо, пане, побачити Ісуса». Схоже, що ця історія має величезне значення для розуміння Ісуса.

³⁴⁹ Якова 1:20

На думку людей, здавалося б, це вказувало на розширення Його впливу й поширення Його вчення, що потребувало більших зусиль у ширшій сфері діяльності. Але коли учні Андрій і Пилип приходять до Ісуса з проханням цих греків про аудієнцію з Ним, Ісус одразу ж промовляє пророчі слова: «Надійшла година, щоб Син Людський прославивсь»³⁵⁰. А потім Він на прикладі знайомих їм усім природних процесів показує, як пшеничне зерно відмовляється від свого індивідуального існування, щоб народитися заново у великій кількості, де кожне нове зерно буде нести свої характеристики. Цим прикладом **Він проілюстрував, що повинен підкоритися смерті, щоб Його служіння продовжувалося.**

Людська філософія не могла б навести докази такої необхідності. Навпаки, вона сказала б, що це критичний момент, коли цим елітам, які належать до інтелігентної, культурної нації, чия література та мистецтво досі впливають на думки всього світу, більш ніж будь-коли раніше необхідна особиста присутність Вчителя, щоб скеровувати Його роботу та слідкувати, аби не було помилок та хибних поглядів серед тих, хто здатний так вправно проповідувати Його вістку й так широко розповсюджувати її серед людства. **Але як свідчить цей приклад і багато інших, що думки Бога – це не думки людини!** Ці люди, що представляють найвищу й найкультурнішу інтелігенцію світу того часу, прийшли зі смиренням і сказали: «Пане! нам хочеться бачити Ісуса». Й Ісус побачив у цій події передвістя Свого власного розп'яття і смерті. «І, як буду піднесений з землі, то до Себе Я всіх притягну»³⁵¹.

Як далеко від думок простої людини було все це! Його послідовники в той час були абсолютно не в змозі зрозуміти значення всього цього. Але очевидно, що Він, дивлячись крізь

³⁵⁰ Івана 12:23

³⁵¹ Івана 12:32

віки, прагнув зібрати вірних з кожної нації, міста і народу. Коли прийшли ці перші плоди з язичників, їхні серця наповнилися щирим бажанням: «Ми хочемо, пане, побачити Ісуса». У цьому Він побачив усі жнива, що мали відбутися, і представив Своїм учням час посіву, що має передувати цим жнивам. І Своїми власними словами, вимовленими так, щоб люди могли чути, Сам Бог Отець висловив Своє схвалення.

Воїстину доленосними як для інших, так і для них самих були події, пов'язані з цим простим проханням допитливих греків: «Ми хочемо, пане, побачити Ісуса».

Розділ 13. Ісус вчить смирення

Івана 13:1-17

«Перед святом же Пасхи Ісус, знаючи, що настала година Йому перейти до Отця з цього світу, полюбивши Своїх, що на світі були, до кінця полюбив їх. Під час же вечері, як диявол уже був укинув у серце синові Симона Юді Іскаріотському, щоб він видав Його, то Ісус, знаючи те, що Отець віддав все Йому в руки, і що від Бога прийшов Він, і до Бога відходить, устає від вечері, і здійсмає одягу, бере рушника й підперізується. Потому налив Він води до вмивальниці, та й зачав обмивати ноги учням, і витирати рушником, що ним був підперезаний. І підходить до Симона Петра, а той каже Йому: Ти, Господи, митимеш ноги мені? Ісус відказав і промовив йому: Що Я роблю, ти не знаєш тепер, але опісля зрозумієш. Говорить до Нього Петро: Ти повік мені ніг не обмиєш! Ісус відповів йому: Коли Я не вмию тебе, ти не матимеш частки зо Мною. До Нього проказує Симон Петро: Господи, не самі мої ноги, а й руки та голову! Ісус каже йому: Хто обмитий, тільки ноги обмити потребує, бо він чистий увесь. І ви чисті, та не всі. Бо Він знав Свого зрадника, тому то сказав: Ви чисті не всі. Коли ж пообмивав їхні ноги, і одягу Свою Він надів, засів знову за стіл і промовив до них: Чи знаєте ви, що Я зробив вам? Ви Мене називаєте: Учитель і Господь, і добре ви кажете, бо Я є. А коли обмив ноги вам Я, Господь і Вчитель, то повинні й ви один одному ноги вмивати. Бо то Я вам приклада дав, щоб і ви те чинили, як Я вам учинив. Поправді, поправді кажу вам: Раб не більший за пана свого, посланець же не більший від того, хто вислав його. Коли знаєте це, то блаженні ви, якщо таке чините».

Ось і вся історія. Давайте розглянемо деякі з тих повчальних моментів, які вона містить для нас. Ми не можемо вичерпати цю історію. Найбільше, що ми можемо зробити, – це просто запропонувати деякі думки для роздумів.

Перш за все, слід зазначити, що це не було звичайним явищем. Деякі люди уявляють, що цей акт обмивання ніг був необхідний через те, що люди носили низькі сандалі, тож ноги легко бруднилися і потребували частого миття, і що це був звичайний акт ввічливості від господаря, який мав виконати цю послугу для своїх гостей. **Це вигадки.** Якби це було правдою, то що то був би за господар, який знехтував тим, що мало б бути зроблено ще тоді, коли гості щойно увійшли в дім, а то й зовсім до того, як вони сіли вечеряти? Що б ви подумали, якби вас запросили на вечерю, а в розпал вечері господар будинку запропонував би вам прийняти ванну? Ні, твердження, що обмивання ніг було звичайним актом ввічливості, тільки виставляє Ісуса недбайливим; і вже тільки це спростовує таку думку.

Господарям справді було властиво давати воду для ніг своїх гостей, але не мити їм ноги. Кожен робив це сам. Господарю не спадало на думку мити ноги своїм друзям, як нам не спадає на думку мити руки й обличчя наших друзів, коли вони приїжджають після подорожі. Ми даємо їм воду й залишаємо їх самих влаштовувати свій туалет. Так було і в стародавні часи. **Авраам був взірцем гостинності, але він не омив ноги трьом чоловікам, яких так люб'язно прийняв.** Він побіг їм назустріч і, вклонившись до землі, запросив їх увійти, сказавши: «І хай хліба шматок принесу я, а Ви підкріпіть серце Ваше. Потому підете, бо на те Ви йдете повз свого раба»³⁵². Тут ми ясно бачимо, що гості повинні були самі омити ноги: «Авраам власноручно приніс води, щоб гості могли обмити вкриті дорожнім пилом ноги»³⁵³. **Тому учні були вкрай здивовані, коли побачили, що Ісус почав омивати їм ноги**³⁵⁴.

³⁵² Бут. 18:1, 5

³⁵³ Е. Уайт, Патріархи і пророки, с. 118

³⁵⁴ Ред.: або як пише Е. Уайт, для цього мав бути спеціальний слуга, але слуги не було.

Хто ж зробив це? Це був Ісус – Син Божий. Він зробив це тому, що втратив самоповагу й власну гідність? Зовсім ні. Він зробив це, повністю усвідомлюючи, що прийшов від Бога і йде до Бога. **Ісус знав, що Він їхній Господь і Учитель, і ніщо з того, що Він робив, не суперечило цьому факту. Він не принижував Себе.** Жоден з Його учнів не відчував до Нього меншої поваги через те, що Він зробив. **Його гідність була істинною гідністю, яку не потрібно захищати, щоб зберегти, але яка зберігає себе й робить гідним усе, до чого торкається.**

Це був урок служіння. «А Ісус їх покликав і промовив: Ви знаєте, що князі народів панують над ними, а вельможі їх тиснуть. Не так буде між вами, але хто великим із вас хоче бути, хай буде слугою він вам. А хто з вас бути першим бажає, нехай буде він вам за раба. Так само й Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, а щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох»³⁵⁵. З цього ж приводу Він сказав: «Бо хто більший: чи той, хто сидить при столі, чи хто прислужує? Чи не той, хто сидить при столі? А Я серед вас, як службовець»³⁵⁶. Ісус був найбільшим з усіх, тому що Він здійснював найскромніше служіння.

«Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі! Він, будши в Божій подобі, не вважав за захват бути Богові рівним, але Він умалив Самого Себе, прийнявши вигляд раба, ставши подібним до людини; і подобою ставши, як людина»³⁵⁷. **Зверніть увагу, що Ісус прийняв на Себе саме форму (образ), а не характер раба. Чому Він, прийшовши на землю, не прийняв характер слуги? Тому що в Нього вже був такий характер.** Він прийшов на землю, щоб світ побачив і дізнався, ким Він був, але Він мав прийти в тому вигляді, який вони могли б оцінити. **Уявлення людей були настільки викривлені, що,**

³⁵⁵ Матв. 20:25-28

³⁵⁶ Луки 22:27

³⁵⁷ Филп. 2:5-7

якби Ісус прийшов на землю в царській подобі та небесній славі, вони ніколи не змогли б асоціювати Його зі служінням, а отже, не змогли б засвоїти ті уроки служіння, які мали засвоїти. Тому Він змінив Свій вигляд і форму і дозволив Своему життю показати, ким Він був. Ті, хто визнають Його Господом і визнають Його таким, навіть коли Він має вигляд слуги, одного дня отримають привілей бачити, як Він служить, коли Він постане в образі Царя царів і Господа над панами, бо Він каже їм: «Блаженні раби ті, що пан, коли прийде, то знайде, що пильнують вони! Поправді кажу вам: підперезьтеся він і їх посадить, і, підійшовши, буде їм послуговувати»³⁵⁸.

Яка честь бути слугою Царя слави! Але саме цю честь ми всі отримуємо щодня, бо Бог Всесвіту створив і підтримує в робочому стані всю природу, яка служить нам. **День і ніч Він чекає, щоб задовольнити всі наші потреби. Кожної миті Він спостерігає за тим, щоб ми ні в чому не відчували нестачі. Він дає нам життя, дихання і все інше і здійснює для нас таке служіння, яке не зміг би здійснити жоден земний слуга, навіть якби в нього була влада. Пам'ятайте, що Ісус був одкровенням Бога для людей. Той, хто бачив Його, бачив Отця³⁵⁹. Тому вчинок Ісуса, який омив ноги Своїм учням, був покликаний показати нам, що Всевишній Бог – слуга всіх. Ісус Христос був «Богом, явленим у плоті»³⁶⁰. Коли Ісус сказав: «Навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий»³⁶¹ – Він проголосив характер Бога. Зазвичай не прийнято очікувати лагідності та смиренності в царських дворах або від самих царів; але Цар царів лагідний і смиренний серцем. Хоча Він «високий і піднесений», що мешкає на «високому і святому місці», Він**

³⁵⁸ Луки 12:37

³⁵⁹ Івана 14:9

³⁶⁰ 1 Тим. 3:16, переклад з англійської

³⁶¹ Матв. 11:29

також мешкає з тими, хто має дух, скрушений і смиренний³⁶². **Його лагідність – це Його велич, і тільки Його милість робить нас великими:** «І дав Ти мені щит спасіння Свого, а правиця Твоя підпирає мене, і чинить великим мене Твоя поміч»³⁶³.

Ми називаємо Його Господом і Владикою. Чи розуміємо до кінця смисл цього? Чи є Він нашим Господом? Якщо так, то ми визнаємо себе слугами, «бо який Він, такі й ми на цім світі»³⁶⁴. **Він – пан слуг, бо Він пан тільки тому, що Він слуга. Він не є для нас Господом, якщо ми, подібно до Нього, не є слугами.** Він – Господь не для того, щоб панувати над Своїми послідовниками, але щоб вести їх за Собою. Сама назва «учні» або «послідовники» вказує на те, що Він – лідер. І це свідчить про абсолютну єдність їхніх цілей і характеру. Вони такі самі, як Він. **Він відрізняється від них тільки в ступені, але не в роді. Він – Господь не тому, що Він править, а вони служать, а тому, що Він здійснює більше служіння, ніж вони.** Коли ми засвоїмо це, ми знатимемо, у чому полягає наш обов'язок у будь-якому чині при владі, у якому ми можемо опинитися в Тілі Христовому.

Приклад Христа, який омив ноги Своїм учням, навчає нас, що всяка праця гідна, і показує, що не існує такого поняття, як «рутинна» праця. **Той, хто соромиться чесної праці, не є послідовником Христа, адже більшу частину Свого земного життя Він працював теслею.** Той, хто підноситься над людиною, що виконує найскромнішу роботу, або зневажає її, ставить себе вищим за Христа і зневажає Його. Доки існує світ, повинні існувати ті, кого світ називає слугами. Обов'язково має бути поділ праці. Одна людина не може робити все. Хтось здатен до одного, а хтось до іншого. Але всіх потрібно навчати, що всі види чесної й необхідної праці перебувають на одному рівні.

³⁶² Ісаї 57:15

³⁶³ Псал. 18:35

³⁶⁴ 1 Івана 4:17

Прочитайте до Колосян 3:22-24 і 4:1: «Раби, слухайтеся в усьому тілесних панів, і не працюйте тільки про людське око, немов підлешуючись, але в простоті серця, боячися Бога! І все, що тільки чините, робіть від душі, немов Господеві, а не людям! Знайте, що від Господа приймете в нагороду спадщину, бо служите ви Господеві Христові». «Пани, виявляйте до рабів справедливість та рівність, і знайте, що й для вас є на небі Господь». Таким чином, ми бачимо, що всі: багаті й бідні, високі й низькі – є слугами одного Господаря. Той факт, що дехто відмовляється визнати цей зв'язок, не скасовує істини. **Ми бачимо, що зневажати іншого, який називається слугою або носить одяг слуги, значить заперечувати, що він сам є слугою, і зневажати свого Господаря, який і за формою, і по суті є слугою. Не те, над чим людина працює, а те, в якому душі вона трудиться, визначає рівень її служіння. Підмітати підлогу й чистити чоботи – таке ж почесне служіння, як читати проповіді або писати книги. Керувати табуном коней – саме по собі таке ж гідне покликання, як і керувати державою. Людина, яка добре керує своєю командою працівників і трудиться для Христа, більш почесна, ніж та, яка керує державою, не замислюючись про свою відповідальність перед Богом. Навчіться від Христа, що праця – це Божий дар людині, і, коли вона правильно виконується, то єднає людину з Богом.**

Подивіться ще раз на ту світлицю, де Ісус омив ноги Своїм учням. Серед них був Юда, хоча диявол уже вклав йому в серце думку зрадити Господа, і угода з первосвященниками вже була укладена. Ісус добре знав, що було в серці Юди, а його учні – ні. Ісус завжди знав про жадібність, яка була в серці Юди, і знав, що ця жадібність зробить його зрадником. Він знав, який гнів наповнив серце Юди через те, що він не зміг продати те миро, яким було помащено Вчителя (*ред.: Марією Магдалиною*). Він бачив Юду, коли той пішов до первосвященників і уклав угоду, яка насправді означала вбивство. Проте Господь омив ноги Юді так само, як і іншим. Він поведився з усіма однаково, без

найменшої різниці. Ні словом, ні поглядом, ні жестом Ісус не дав зрозуміти, що Він знає, що Юда не такий вірний, як інші одинадцять. Його спілкування зі зрадником Юдою було позначене тією ж ніжністю, що й з улюбленим учнем Іваном. Нехай ті, хто звик вважати обмивання ніг актом ввічливості, звернуть увагу й на цей Його вчинок, щоб побачити приклад такої ввічливості, якої світ ще не бачив.

Але це не був акт простої ввічливості. Це була та ввічливість, яка природним чином виникає з досконалої любові. В Ісусі не було нічого «удаваного». **Він був точно таким, яким здавався. Він не примушував Себе до будь-якої дії. У світі вершина «хорошого виховання» проявляється в людині, яка може зберігати зовнішній спокій, киплячи від обурення й люті всередині; але Ісус володів тією досконалістю хорошого виховання, яку світ ніколи не зможе пізнати.** Це було те виховання, яке вирізняє найдавнішу зі «старих сімей» – сім'ю Божу. **Він діяв спокійно, тому що був спокійний усередині. Він не робив жодних відмінностей у Своєму ставленні до учнів, тому що не відчував цієї відмінності.** Це був характер Бога, Який «наказує сходити сонцю Своєму над злими й над добрими, і дощ посилає на праведних і на неправедних»³⁶⁵, «добрий бо Він до невдячних і злих»³⁶⁶. **Ісус ставився до Юди по-доброму.** У Його серці не було ні краплини гіркоти, ані гніву, ані помсти, ані того, що люди люблять називати «праведним гнівом». Але ми маємо Ісуса, «випробуваного в усьому, подібно до нас»³⁶⁷. **Він мав нашу людську природу, тому несправедливість мала збуджувати Його так само, як і нас. Досконала любов, яку Він виявляв до всіх, є доказом сили Божественної природи стримувати людську природу** (ред.: *Отець працював у Христі через присутність у Ньому Святого*

³⁶⁵ Матв. 5:45

³⁶⁶ Луки 6:35

³⁶⁷ Євр. 4:15

Духа). Бог дав Йому «владу над усякою плоттю», щоб та сама безкорислива любов проявлялася й у нас.

Любов, яку Ісус проявив, омиваючи ноги Юді, була тією ж самою, що спонукала Його молитися за тих, хто розп'яв Його: «Отче, відпусти їм, бо не знають, що чинять вони»³⁶⁸. **Той, Хто омив ноги Юді, з такою самою готовністю омив би ноги Пілату або первосвященникам.** І Він не тільки омив би ноги цим людям, якби цього вимагала нагода, а й здійснив би для них будь-яке інше служіння, бо обмивання ніг було одним з усіх видів служіння іншим. Жодна людина не вчинила підлішого вчинку, ніж Юда. Той факт, що Ісус покійно послужив йому, знаючи, що на той час він перебував під безпосереднім впливом диявола і планував найжорстокіше віроломство проти свого головного Благодійника, слугує для нас доказом того, що Ісус із радістю й любов'ю служив Своїм найлютішим ворогам. **Це тверда основа для нашої розради, що дає змогу з упевненістю приходити до Христа, незважаючи на наші гріхи проти Нього.** Але це щось більше. Це для нас урок, як ми повинні ставитися до тих, хто може вважатися нашими ворогами.

Серед тих, хто проголошує себе послідовниками Христа, дуже мало тих, хто слідує за Ним в обмиванні ніг, однак заповідь про це так само чітко виражена, як і будь-яка інша заповідь у Біблії. Послухайте: «Отже, якщо Я, Господь і Учитель, умив ноги вам, то й ви повинні умивати ноги один одному. Бо Я дав вам приклад, щоб і ви робили те саме, що Я зробив вам». Ви повинні омивати ноги один одному. Тобто це обов'язок; ви повинні робити це один одному. Припустимо, що в Біблії можна було знайти подібні висловлювання про недільний день. Як би це було сприйнято? Чого тільки не віддали б прихильники дотримання неділі за одне таке висловлювання про цей день. І якби таке твердження знайшлося, воно було б вирішальним.

³⁶⁸ Луки 23:34

Коли Ісус каже, що ми повинні робити що-небудь, то це стосується всіх Його учнів; ми повинні робити це без жодних сумнівів. **Те, що ми можемо не розуміти, стане зрозумілим нам у процесі виконання.** За виконання заповідей Господа призначена велика нагорода: «і раб Твій у них бережкий, а в дотриманні їх нагорода велика»³⁶⁹. «Коли знаєте це, то блаженні ви, якщо таке чините»³⁷⁰.

Якщо це знаєте, але що саме? Якщо ви знаєте, що «раб не більший за пана свого, посланець же не більший від того, хто вислав його»³⁷¹. Якщо людина знає це (а це так просто, що кожен має це знати), **то для неї буде найбільшим задоволенням і честю отримати дозвіл робити те, що робить її пан.** Дехто казав, що вони «занадто високої думки про себе», щоб брати участь у такій дії, як обмивання ніг. Це сумно. Це свідчить, що людина думає про себе більш високо, ніж слід. Це означає вважати себе вищим за Того, Хто нам подав приклад. Ніхто не може знайти виправдання тому, що не наслідує приклад Ісуса.

Слова Ісуса говорять нам про буквальне наслідування Його прикладу, але просте обмивання ніг не є наслідуванням цього прикладу. **Ми не станемо Його послідовниками, якщо робимо це не в тому ж Дусі, що й Він. Якщо ми не маємо розуму, що перебував у Христі, то не можемо робити ті справи, які робив Він.** Людина, яка омиває ноги братаві й водночас плекає найменшу тінь недобррозичливості щодо нього або відчуває найменші небратські почуття, не наслідує приклад Христа. Більше того, якщо в її серці є хоч одне почуття гіркоти щодо будь-якої душі на землі, вона не наслідує прикладу Христа, хоч би як часто омивала ноги братам. Якщо в її серці таїться образа, якщо вона відчуває себе скривдженою й засмученою через те, що хтось погано з нею обійшовся, то вона не наслідує прикладу Вчителя, адже в Христа не було таких почуттів, і **саме стан серця визначає**

³⁶⁹ Псал. 18:12

³⁷⁰ Івана 13:17

³⁷¹ Івана 13:16

цінність будь-якого вчинку. Цілком очевидно, що ніхто не може чинити так, як чинив Христос, якщо він сам не такий, яким був Христос. **Тому всім має бути цілком зрозуміло, що це таїнство обмивання ніг покликане привести всіх віруючих в абсолютно досконалу єдність і гармонію з Христом;** а це означає абсолютну гармонію один з одним і досконалу любов до всіх людей, навіть таку любов, яка спонукала Ісуса віддати Своє життя за Своїх ворогів. Яке чудове таїнство залишив Христос для Церкви, щоб часто ставити її членів перед питанням, **чи вони пронизані Його Духом і чи ходять Його слідами, чи, можливо, несвідомо відходять від Нього!**

Слід зазначити ще одну річ. Ісус був помазаний Святим Духом і силою, і «ходив Він, добро чинячи й усіх уздоровлюючи, кого поневолив диявол, бо Бог був із Ним»³⁷². **Той, хто наслідує приклад Христа, повинен так само ходити й творити добро, зцілюючи всі недуги, які диявол накликає на людей.** Він має бути готовий надати всякій людині будь-яку допомогу, якої та потребує. Він має бути готовий надати християнську допомогу всім, хто її потребує, чи то брати по вірі, чи то ті, хто зневажає й ненавидить віруючих. «Тож тому, поки маємо час, усім робимо добро, а найбільш одновірним»³⁷³. Таїнство обмивання ніг, яке Сам Христос встановив у Церкві, є нашим сповіданням віри й практикою, які заявляють світові, що ми віддали себе Христові, щоб чинити так само, як Він; і **те, що ми робимо одне для одного, ми готові зробити для будь-якої людини.** Якщо воно не означає цього, то є лише порожньою формою. **Але Господь не бажає більше церемоній у Церкві. Церква – це Його тіло, і тому вона має бути наповнена Його життям.** Який благословенний дар Він приготував для всіх Своїх послідовників, щоб вони знали, що вони єдині з Ним!

³⁷² Дії 10:38

³⁷³ Гал. 6:10

Розділ 14. Слова розради

Івана 14:1-14

«Нехай серце вам не тривожиться! Віруйте в Бога, і в Мене віруйте! Багато осель у домі Мого Отця; а коли б то не так, то сказав би Я вам, що йду приготувати місце для вас? А коли відійду й приготую вам місце, Я знову прийду й заберу вас до Себе, щоб де Я були й ви. А куди Я йду дорогу ви знаєте. Говорить до Нього Хома: Ми не знаємо, Господи, куди йдеш; як же можемо знати дорогу? Промовляє до нього Ісус: Я дорога, і правда, і життя. До Отця не приходять ніхто, якщо не через Мене. Коли б то були ви пізнали Мене, ви пізнали були б і Мого Отця. Відтепер Його знаєте ви, і Його бачили. Говорить до Нього Пилип: Господи, покажи нам Отця, і вистачить нам! Промовляє до нього Ісус: Стільки часу Я з вами, ти ж не знаєш, Пилипе, Мене? Хто бачив Мене, той бачив Отця, то як же ти кажеш: Покажи нам Отця? Чи не віруєш ти, що Я в Отці, а Отець у Мені? Слова, що Я вам говорю, говорю не від Себе, а Отець, що в Мені перебуває, Той чинить діла ті. Повірте Мені, що Я в Отці, а Отець у Мені! Коли ж ні, то повірте за вчинки самі. Поправді, поправді кажу вам: Хто вірує в Мене, той учинить діла, які чиню Я, і ще більші від них він учинить, бо Я йду до Отця. І коли що просити ви будете в Імення Моє, те вчиню, щоб у Сині прославивсь Отець. Коли будете в Мене просити чого в Моє Імення, то вчиню».

«Нехай не бентежиться серце ваше; віруйте в Бога, і в Мене віруйте. У домі Отця Мого обителів багато. А якби не так, Я сказав би вам: Я йду приготувати вам місце. І коли піду й приготую вам місце, прийду знову й візьму вас до Себе, щоб і ви були, де Я».

Ісус особисто перебував зі Своїми учнями, коли говорив ці слова. Він був з ними в тілесній формі протягом кількох років, і вони дивилися на Нього, торкалися Його руками, ходили і розмовляли з Ним у спілкуванні любові. Його присутність була

такою ж реальною, як і їхня власна, і вони насолоджувалися цим фактом. Але тепер Він прямо сказав їм, що йде, і вони не можуть слідувати за Ним. Це наповнило їхні серця сумом, адже вони піддалися потужній привабливості Ісуса, і відтоді, як Він уперше сказав їм: «Ідіть за Мною»³⁷⁴, бути з Ним було їхньою радістю. Тепер же вони почувалися, як діти, коли в них забирають улюблену й люблячу матір. У них був великий тягар на серці, і тому Ісус вимовив втішні слова, які ми щойно прочитали.

«І чекали блаженної надії та з'явлення слави великого Бога й Спаси нашого Христа Ісуса»³⁷⁵ – це «блаженна надія» всіх Його істинних учнів. Це розрада для всіх, хто оплакує померлих близьких. Слова апостола, передані безпосередньо від Самого Господа, такі: «Не хочу ж я, браття, щоб не відали ви про покійних, щоб ви не сумували, як і інші, що надії не мають. Коли бо ми віруємо, що Ісус був умер і воскрес, так і покійних через Ісуса приведе Бог із Ним. Бо це ми вам кажемо словом Господнім, що ми, хто живе, хто полишений до приходу Господнього, ми не попередимо покійних. Сам бо Господь із наказом, при голосі Архангола та при Божій сурмі зійде з неба, і перше воскреснуть умерлі в Христі, потім ми, що живемо й zostались, будемо схоплені разом із ними на хмарах на зустріч Господню на повітрі, і так завсіди будемо з Господом. Отож, потішайте один одного цими словами»³⁷⁶.

Ще одного тексту буде достатньо для обіцянки Його приходу. Через сорок днів після Свого воскресіння Ісус вивів Своїх учнів з Єрусалима до Віфанії³⁷⁷, розповівши їм про силу, якою вони повинні будуть свідчити про Нього: «І, прорікши оце, як дивились вони, Він угору возноситься став, а хмара забрала Його сперед їхніх очей... А коли вони пильно дивились на небо,

³⁷⁴ Матв. 4:19

³⁷⁵ Тита 2:13

³⁷⁶ 1 Сол. 4:13-18

³⁷⁷ Луки 24:50

як Він віддалявся, то два мужі у білій одежі ось стали при них, та й сказали: Галілейські мужі, чого стоїте й задивляєтесь на небо? Той Ісус, що вознісся на небо від вас, прийде так, як бачили ви, як ішов Він на небо»³⁷⁸.

Розглядаючи ці твердження, ми ясно бачимо, що Ісус прийде знову, і Його прихід буде таким самим буквальним, як і Його перший прихід: «Той Ісус» має повернутися знову. Це буде не таємний прихід, не піднесення Його народу потайки. Ні, «при голосі Архангола та при Божій сурмі» буде сповіщено про друге пришестя Христа, і кожне око повинне побачити Його, хоче воно цього чи ні: «Ото Він із хмарами йде, і побачить Його кожне око, і ті, що Його прокололи були, і всі племена землі будуть плакати за Ним»³⁷⁹, «Бо як блискавка та вибігає зо сходу, і з'являється аж до заходу, так буде і прихід Сина Людського»³⁸⁰.

Це найголовніше. Чому Він прийде? Яка в цьому необхідність? Те, що Його пришестя необхідне, очевидно, оскільки Господь нічого не робить даремно. Він прийде з усією пишністю небес, з усіма Своїми ангелами і з сурмовими звуками, що стрясають землю, не просто так. Мета цього ясно виражена в нашому тексті. «Я йду приготувати вам місце. І коли піду й приготую вам місце, прийду знову й візьму вас до Себе, щоб і ви були, де Я». Якщо ви візьмете цей текст у зв'язку із заявою Христа учням, записаною в попередньому розділі: «Куди Я йду, туди ти тепер іти за Мною не можеш, але потім ти підеш за Мною»³⁸¹, ви тоді ясно побачите, що жодні слова не можуть зрозуміліше виразити, що тільки під час другого пришестя Христа у славі Його учні зможуть знову бути з Ним. Він бере до Себе не тільки тих, кому судилося зустрічати Його живим, коли Він прийде, а й одинадцять учнів, до яких Він звертався.

³⁷⁸ Дії 1:9-11

³⁷⁹ Об'явл. 1:7

³⁸⁰ Матв. 24:27

³⁸¹ Івана 13:36

Вони знову зможуть бути зі своїм Учителем, коли Він прийде вдруге, щоб прийняти їх. Поки Він не прийде, вони будуть далеко від Нього.

Ось де приходиться розрада. Коли стає відомо, що ніхто не може бути з Христом інакше, як через Його друге пришестя, тоді всі, хто любить Господа, будуть любити і Його появу. Те, що ніхто не може бути з Христом ніяким іншим способом, очевидно з усієї Біблії. Мертві не з Христом, тому що «Бож у смерті нема пам'ятання про Тебе»³⁸². «Бо знають живі, що помруть, а померлі нічого не знають, і заплати немає вже їм, бо забута і пам'ять про них, і їхнє кохання, і їхня ненависть, та заздрощі їхні загинули вже, і нема вже їм частки навіки ні в чому, що під сонцем тим діється»³⁸³. Старий гімн каже нам, що «смерть – це ворота до нескінченної радості»³⁸⁴, але Біблія каже нам, що смерть – це ворог: «Як ворог останній смерть знищиться»³⁸⁵. **А раз вона ворог, то ми знаємо, що після смерті ніхто не потрапляє на небеса, і гімн не відповідає дійсності.**

Ба більше, «ввійшов до світу гріх, а гріхом смерть»³⁸⁶. Якби було правильно, що смерть – це брама до нескінченної радості, то з цього випливало б, що, оскільки смерть походить від гріха, гріх допускає людей на небеса; але це настільки очевидна неправда й не відповідає Писанню, що ніхто, хто поважає Біблію, не може дотримуватися цієї думки. І ще: диявол – це той, хто має владу над смертю, «щоб смертю знищити того, хто має владу

³⁸² Псал. 6:6

³⁸³ Екл. 9:5, 6

³⁸⁴ Старий протестантський гімн говорить нам, що «смерть – це ворота в нескінченну радість» (автор Ісаак Воттс – англійський християнин-конгрегаціоналіст, священник, теолог, логік, педагог і поет, який написав сотні гімнів, багато з яких використовують і сьогодні. Цю ж ідею повторював і Ч. Сперджен: «Смерть не є покаранням для віруючого: вона – ворота нескінченної радості... »).

³⁸⁵ 1 Кор. 15:26

³⁸⁶ Римл. 5:12

смерти, цебто диявола»³⁸⁷. Якби смерть була шляхом до Христа і брамою раю, то диявол був би воротарем раю! Але це занадто жахливо навіть для припущення. Тому ми повинні прийняти здоровий глузд і Писання, яке говорить, що смерть – ворог, великий ворог роду людського, і що Христос прийшов позбавити нас від неї. Він прийшов, щоб знищити смерть і того, хто мав владу над смертю. **Через розп'яття й воскресіння Ісуса сила смерті, та й сама смерть, знищені, і друге пришестя Христа – це просто завершення Голгофи.** Він приходять для порятунку Свого народу, «Будьте міцні, не лякайтесь! Ось ваш Бог, помста прийде, як Божа відплата, Він прийде й спасе вас»³⁸⁸.

Ми бачимо, як друзі хворіють і вмирають, бачимо, як їх несуть; бачимо холод могили, і кожна пролита сльоза, кожна похоронна процесія скорботних спростовує твердження, що смерть – друг. **Можна говорити про це з погляду теології, але, зустрівшись із нею віч-на-віч, мимоволі розумієш, що вона найлютіший, найжорстокіший ворог.** У такі моменти язичник не може не вибухнути диким плачем, адже в смерті немає надії. Але християнин, хоч і повинен сумувати про втрату спілкування в любові, не може сумувати, як ті, у кого немає надії, бо пришестя Христа дає надію померлим. Він прийде. У цьому розрада для скорботних. Люблячі, розлучені смертю, з'єднаються, бо за звуком сурми мертві воскреснуть нетлінними, а живі, які також стали безсмертними, будуть підняті разом із ними, щоб зустріти Господа на повітрі; і так ми завжди будемо з Господом. Це єдиний шлях, і саме це робить обітницю про прихід Христа такою благословенною втіхою.

З Господом! Так, у цьому втіха. Друзі, з приходом Господа ми зберемося разом, **але тільки присутність Господа зробить цю зустріч радісною.** Ми жадаємо Його приходу, щоб бути з Ним. Він прийде, щоб прийняти нас до Себе. Не випускайте це з уваги.

³⁸⁷ Євр. 2:14

³⁸⁸ Ісаї 35:4

Тільки Христос може освятити всі земні дружні стосунки. «Від Бога любов»³⁸⁹. **Тому тільки той факт, що ми завжди будемо з Господом, зробить зустріч із друзями раєм. Його присутність затьмарює все інше. Без Нього друзі були б ворогами.**

«Я йду приготувати місце вам. І коли піду й приготую вам місце, прийду знову й візьму вас до Себе, щоб і ви були, де Я». Він знає, коли буде приготовлено місце для Його народу, а ми – ні. Він сказав, що, коли місце буде готове, Він прийде за нами. Ми повинні вірити, що Він дотримає Свого слова. Припустимо на мить, що в нас є влада робити все, що заманеться, і ми вирушимо на небеса до другого пришестя Христа; **ми не знайдемо там місця, готового для нас.** Ми опинимося в незручному становищі гостей, які прийшли до призначеного часу. Але немає жодної небезпеки, що хтось опиниться в такому становищі, тому що у нас є впевненість у словах Христа, що єдиний шлях, яким ми можемо піти, щоб бути з Ним, – це щоб Він прийшов знову і забрав нас. Знаючи це, всі Його справжні учні приєднуються до молитви улюбленого учня: «Прийди, Господи Ісусе!»³⁹⁰

Однак ми наражаємося на небезпеку неправильно зрозуміти це прохання. Ми ризикуємо забути, що Христос – це шлях у небесні оселі; і ніхто не може досягти воскресіння праведних, окрім тих, хто «перебуває в Ньому» в Його пришестя, маючи не власну праведність, «але з тією, що з віри в Христа, праведністю від Бога за вірою»³⁹¹. Ніхто не приходять до Отця, туди, де Бог мешкає «в неприступному світлі, Якого не бачив ніхто із людей, ані бачити не може»³⁹², інакше як через Христа, Котрий, «щоб привести нас до Бога, Праведний за неправедних, хоч умертвлений тілом, але Духом оживлений»³⁹³. **Але для того,**

³⁸⁹ 1 Івана 4:7

³⁹⁰ Об'явл. 22:20

³⁹¹ Филп. 3:9

³⁹² 1 Тим. 6:16

³⁹³ 1 Петра 3:18

щоб останнього дня й протягом усієї вічності ми могли постати перед Богом і побачити Його обличчя, ми повинні наблизитися до Нього вже зараз. Навіть зараз ми повинні мешкати в потаємному місці Всевишнього, і для цього було зроблено все необхідне, «А тепер у Христі Ісусі ви, що колись далекі були, стали близькі Христовою кров'ю»³⁹⁴, «бо обоє Ним маємо приступ у Дусі одним до Отця»³⁹⁵. **Ми повинні прийти до Бога і познайомитися з Ним, перш ніж зможемо побачити Його; і Христос – це шлях.**

О, яка глибина й широта розради міститься в цих словах Ісуса: «Я дорога!»³⁹⁶ Усі ми згрішили, «усі повідступали»³⁹⁷ і не знаємо, як знайти Бога. Ми б із радістю повернулися в дім Отця, але не знаємо шляху. Ісус каже: «Я дорога». Його ім'я – Еммануїл, Бог з нами. Він з нами в усі дні, аж до кінця світу, так, що хоча ми можемо блукати далеко від Бога, ось шлях назад до Нього – **цей Шлях** поруч із нами. **І хоча ми збиваємося зі шляху, Він іде з нами, тож навіть коли ми збиваємося зі шляху, Шлях шукає нас**, бо «Син бо Людський прийшов, щоб знайти та спасти, що загинуло»³⁹⁸. Який прекрасний цей шлях, що сам шукає мандрівника! Як легко знайти дорогу до Бога! «Я дорога». Ви не знаєте, як зробити те, що хотіли б? Ісус – це шлях.

«У мене жахливий характер, і я не знаю, як здобути над ним перемогу». Знайте: «Я дорога». Ви перевантажені турботами і не знаєте, як виконати завдання, які необхідно вирішити? І все ж Ісус каже: «Я дорога». Чи хочете ви дізнатися, як краще виконувати роботу, до якої ви покликані, щоб не опинитися засоромленим виконавцем? Ісус – це шлях. Він знає, як робити те, про що ви нічого не знаєте; і Він знає, як зробити краще навіть те,

³⁹⁴ Ефес. 2:13

³⁹⁵ Ефес. 2:18

³⁹⁶ Івана 14:6

³⁹⁷ Римл. 3:12

³⁹⁸ Луки 19:10

що ви вмієте робити добре. І Він не тільки знає, як це зробити, щоб навчити вас, але Він і є шлях до цього, бо Він – життя.

Христос – це життя, а також шлях, тому Він – живий шлях. Ми не можемо отримати користь від Христа як від шляху, **якщо не знаємо Його як життя.** Він – Слово життя, світло для людей. «Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне благодаті іа правди». Іншими словами, «життя з'явилося, і ми бачили Його». Немає ніякого справжнього життя, крім життя Христа, Самого Христа. Його життя – Він Сам – є істинним світлом, що просвічує кожну людину, що приходить на світ. **Він назавжди ототожнив Себе з людством, щоб людина могла назавжди стати єдиною з Божеством.** Він узяв на Себе все людство й став носієм усіх його тягот. Його життя, безоплатно віддане кожній душі, – це шлях від гріха до праведності. Це перемога.

Христа занадто часто тримають на відстані. Він поруч, але люди наполегливо зводять бар'єри, які Бог зруйнував. **Стіна – серединна перегорода, між людиною й Богом була зруйнована й забрана в плоті Христа, так що кожна людина може стати, якщо захоче, тим, чим є Христос.** «І Слово сталося тілом»³⁹⁹, і Він «зруйнував серединну перегороду, ворожнечу, Своїм Тілом»⁴⁰⁰, знищив навіть наш тілесний розум. Тепер Він став нашою плоттю, та «не кожне тіло однакове тіло, але ж інше в людей, та інше тіло в скотини, та інше тіло в пташок, та інше у риб»⁴⁰¹. Христос прийняв саме людську плоть. Він прийняв плоть грішних людей, тому що «тілом був із насіння Давидового»⁴⁰². Однак Він не знав гріха⁴⁰³. «Він був з'явився, щоб гріхи наші взяти, а гріха в Нім нема»⁴⁰⁴. Якщо ми повіримо,

³⁹⁹ Івана 1:14

⁴⁰⁰ Ефес. 2:14

⁴⁰¹ 1 Кор. 15:39

⁴⁰² Римл. 1:3

⁴⁰³ 2 Кор. 5:21

⁴⁰⁴ 1 Івана 3:5

визнаємо і будемо дотримуватися істини, що Христос – наше життя, то виявимо, що «який Він, такі й ми на цім світі»⁴⁰⁵.

«Духа Божого цим пізнавайте: кожен дух, який визнає, що Ісус Христос прийшов був у тілі, той від Бога»⁴⁰⁶. «Бо коли ти устами своїми визнаватимеш Ісуса за Господа, і будеш вірувати в своїм серці, що Бог воскресив Його з мертвих, то спасешся»⁴⁰⁷. Як ми повинні сповідувати Господа Ісуса? Що ми повинні сповідувати про Нього? Сповідувати **істину, що Він прийшов у плоті, у нашій власній грішній плоті. Вважайте себе мертвими, а Його одного – живим, життям.** Тоді все буде від Бога, Який примирив нас із Собою Ісусом Христом. Тоді вже не ми будемо сповідувати, що живемо, і незграбно намагатимемось керувати своїми справами, а Христос, який справді живе й успішно виконує в нас волю Божу. Зв'язок між нами й Христом має бути життєво важливим, якщо ми хочемо йти цим шляхом. **Це має бути не просто з'єднання рук, щоб Він міг вести нас дорогою, але союз сердець і життів. Ми повинні загубитися в Ньому. Пам'ятайте, що Він – шлях; тому, якщо ми хочемо йти правильним шляхом, ми повинні жити в Ньому. Ототожнення нас із Ним має бути повним.** Які чудові можливості відкриває перед нами той факт, що Христос є шлях і життя, живий шлях. Дозвольте Йому зробити це, і все буде добре.

Ісус є істина. Він каже: «Як у слові Моїм позостанетеся, тоді справді Моїми учнями будете, і пізнаєте правду, а правда вас вільними зробить». «Коли Син отже зробить вас вільними, то справді ви будете вільні»⁴⁰⁸. Таким чином, ми бачимо, що Син – це істина, яка робить вільною людину. Тільки Він може дати свободу, бо ніщо, крім істини, не може зробити людину вільною. Без істини є тільки рабство. «Бо гнів Божий з'являється з неба

⁴⁰⁵ 1 Івана 4:17

⁴⁰⁶ 1 Івана 4:2

⁴⁰⁷ Римл. 10:9

⁴⁰⁸ Івана 8:31, 32, 36

на всяку безбожність і неправду людей, що правду гамують неправдою»⁴⁰⁹. **Тобто Божий гнів проявляється проти безбожництва тих, хто відкидає вплив Христа й відмовляється дозволити Йому жити в них Своїм досконалим життям.**

Христос – це істина. Іншої не існує. У Всесвіті немає істини, яка могла б бути істиною, якщо вона не є часткою прояву Христа. **І немає нічого істинного, чого б не було в Ньому.** Тепер очевидно, що те, що не є істиною, насправді не існує. Ми визнаємо це, коли говоримо: «Це не так». Коли Бог створив усі ці речі, то створив їх Своїм Словом. Він сказав: «Нехай станеться», «І сталося так»⁴¹⁰, тобто все з'явилося на світ. Те, що не так, має лише фіктивне існування. Воно здається таким, але кінець покаже, що це не так. Якщо його шукати, то неможливо знайти. У санскриті, з якого походить англійська мова, слово «істина» означає просто «те, що є». Христос є; Його ім'я – «Я Є»⁴¹¹, і тому Він – «правда»⁴¹².

Є люди, які заперечують Христа, істину. Як багато такі люди знають щось насправді? Вони нічого не знають. Це очевидні речі, якщо дотримуватися тексту. Істина – це те, що є. Але ніхто не може знати того, чого немає. Ніхто не може знати, що річ така, коли вона такою не є. Припустимо, як це часто буває, що людина тривалий час старанно займалася дослідженнями й думає, що дійшла до глибокого висновку, а виявляється, що в усьому, що вона вивчала, немає жодного слова правди. Передбачувані нею факти – всього лише фантазії. Що вона придбала? Що знає в результаті своїх досліджень? Нічого. Отже, ми бачимо, що тільки в Христі можна знайти «всі скарби премудрости й пізнання»⁴¹³. Він – Автор і Здійснювач віри, і тільки через віру ми можемо мати розуміння. Те, що є, – це те, що було і що буде.

⁴⁰⁹ Римл. 1:18

⁴¹⁰ Бут. 1:6, 7

⁴¹¹ Івана 8:58

⁴¹² Івана 14:6

⁴¹³ Колос. 2:3

Христос – це «Той, Хто є, і Хто був, і Хто має прийти»⁴¹⁴. Істина перебуває вічно просто тому, що вона є, і тому той, хто чинить по істині або перебуває в істині, перебуває вічно. Люди думають, що вони можуть набути величезних запасів мудрості й при цьому заперечувати Христа, тобто заперечувати Його у своєму житті, заперечувати Його право бути їхнім життям; але все їхнє позірне знання врешті-решт загине разом із ними, показавши, що і воно, і вони насправді були нічим. Тоді буде показано, що тільки в Христі, у пізнанні Його, люди можуть пізнати що-небудь. **Тому пізнавайте Христа.**

«Чи не віруєш ти, що Я в Отці, а Отець у Мені? Слова, що Я вам говорю, говорю не від Себе, а Отець, що в Мені перебуває, Той чинить діла ті»⁴¹⁵. Зверніть увагу на зміну виразу, **який показує, що Слово творить діла.** Природно, ми повинні були очікувати, що речення звучатиме так: «Слова, що Я говорю вам, Я говорю не від Себе, але Отець, що живе в Мені, Він говорить їх». **І це те, що Христос справді сказав, бо щоразу, коли Бог говорить, щось відбувається.** «Словом Господнім учинене небо»⁴¹⁶.

Тепер прочитайте Івана 8:28 і знайдіть аналог вірша з нашої біблійної історії: «Коли ви підіймете Людського Сина, тоді зрозумієте, що то Я, і що Сам Я від Себе нічого не дію, але те говорю, як Отець Мій Мене був навчив». **У першому цитованому тексті ми читаємо, що Ісус не говорить Своїх слів, але Отець чинить діла, а в цьому ж читаємо, що Ісус не чинить діл Сам, але Отець говорить у Ньому. Таким чином, ми бачимо, що Слово й діло Боже – це одне й те саме.** Якщо Слово Боже перебуває в нас, то й діла Божі проявлятимуться, «Оце діло Боже, щоб у Того ви вірували, Кого Він послав»⁴¹⁷.

⁴¹⁴ Об'явл. 1:8

⁴¹⁵ Івана 14:10

⁴¹⁶ Псал. 33:6

⁴¹⁷ Івана 6:29

Ось одне з ясних запевнень Ісуса, особливо відзначених Іваном: «Поправді, поправді кажу вам: Хто вірує в Мене, той учинить діла, які чиню Я, і ще більші від них він учинить, бо Я йду до Отця»⁴¹⁸. Як це може бути? Не питайте; адже як ніхто не може шляхом пошуків пізнати Бога, так і ніхто не може сподіватися зрозуміти, як Він діє, і, звісно, ніхто не може сподіватися дізнатися, як Божі діла відбуваються в ньому самому. Для нас достатньо самого факту. «Бо то Бог викликає в вас і хотіння, і чин за доброю волею Своєю»⁴¹⁹. Христос не був примхою природи, унікальним зразком людства, якому ніколи не буде аналогів. Ні, Він – «Людина»⁴²⁰. **Він був посланий у світ для того, щоб усі мали приклад досконалої Людини і доказ того, що Бог може створювати таких людей.** Тільки коли ми досягнемо «міри повного віку Христового», ми прийдемо до «мужа досконалого»⁴²¹. Бог вклав у нас те саме слово примирення, яке було в Христі⁴²²; а оскільки це слово діє, **з цього випливає, що ті, в кому живе Слово, будуть робити ті самі діла, що й Христос.** Христове служіння примирення покладено на нас. Тепер ми повинні постати перед світом «замість Христа» як свідки про Нього, щоб через нас світ увірував в існування Христа. **Отже, ми повинні робити ті самі справи, які робив Він.**

«Але ми не бачимо, щоб таке відбувалося зараз», – скаже багато хто. **Це нічого не змінює в істинності слів Христа. Це лише показує, як мало віри навіть у церкві. Люди занадто повільно розуміють чудові можливості, закладені у вірі Ісуса.** Коли ми отримаємо «Духа премудрості й одкровення для пізнання Його», тоді ми пізнаємо, «в чому полягає надія покликання Його» і «яка безмірна велич Його сили в нас, що

⁴¹⁸ Івана 14:12

⁴¹⁹ Филп. 2:13

⁴²⁰ 1 Тим. 2:5

⁴²¹ Ефес. 4:13

⁴²² Див. 2 Кор. 5:19

віруємо за виявленням потужної сили Його, яку виявив Він у Христі, воскресивши із мертвих Його, і посадивши на небі праворуч Себе»⁴²³. Чому б не прийняти цей Дух зараз?

Але як щодо «більших справ», ніж ті, які зробив Христос? Що це таке? І як ми можемо їх зробити? На обидва ці запитання ми можемо тільки сказати: не знаємо. Ба більше, малоймовірно, що ми коли-небудь дізнаємося. Звичайно, ми ніколи не дізнаємося, як відбуваються ці справи, адже вони відбуваються тільки за промислом всемогутнього Бога. **Якщо ми не можемо знати, як відбуваються найменші справи, то вже точно не можемо знати, як відбуваються найбільші.** Ми знаємо, що праведники придуть у судний день, абсолютно не усвідомлюючи і не підозрюючи про багато добрих справ, які вони вчинили: «Тоді відповідять Йому праведні й скажуть: Господи, коли то Тебе ми голодного бачили і нагодували, або спрагненого і напоїли? Коли то Тебе мандрівником ми бачили і прийняли, чи нагим і зодягли?»⁴²⁴. **Яка смертна людина зможе винести усвідомлення того, що вона зробила більше справ, ніж Христос? Якщо вона подумає про це, то сама думка піднесе її над своїм Господом і Вчителем і забезпечить її падіння. Тому ми повинні бути задоволені й навіть раді не знати, як і що Бог робить у нас.** Корінь, закопаний у ґрунт, не бачить славних плодів, які приносить його вірне служіння, але він неухильно трудиться, задовольняючись відведеним йому місцем, бо таким Бог хоче його бачити. Так само має бути і з нами. **Наша справа – довіряти; за результати відповідає Бог.**

«І коли що просити ви будете в Імення Моє, те вчиню, щоб у Сині прославивсь Отець. Коли будете в Мене просити чого в Моє Ймення, то вчиню»⁴²⁵. Чудова обітниця, і водночас дуже природна, якщо подумати, що означає молитися в ім'я Ісуса.

⁴²³ Ефес. 1:17-20

⁴²⁴ Матв. 25:37, 38

⁴²⁵ Івана 14:13, 14

Перш за все, це не означає простого повторення слова Ісус. Це було б просто знуцанням. У Діях 19:13-16 ми бачимо приклад марності цього. Ім'я Ісуса не повинно використовуватися як талісман. У ньому є сила, але це не сила магії.

Ми повинні молитися в ім'я Його, тобто повинні бути в імені, а ім'я – це Він Сам. Ми повинні приходити не від свого імені та особи, але від імені та особи Ісуса з Назарету. Однак ми не повинні видавати себе за Нього. Такий обман буде швидко виявлено. Ні, про нас не повинно бути й мови. Ми недостойні наближатися до престолу Божого. Люди кажуть: «Я такий недостойний. Я не годжуся для того, щоб увійти в Божу присутність». Дуже добре, що всі ці випадки були передбачені. Ми знаємо, що Христос гідний. «Він за днів тіла Свого з голосінням великим та слізьми приніс був благання й молитви до Того, хто від смерти Його міг спасти, і був вислуханий за побожність Свою»⁴²⁶. **Бог ніколи не відкидав молитви Свого Єдинородного Сина навіть «за днів плоті Своєї», коли Він був зодягнений у нашу грішну плоть: усе, про що Він просив, було виконано.** Тому давайте сповідувати, що Ісус Христос прийшов у плоті – нашій плоті. Зречемося себе – свого існування – і визнаємо Його єдиним Живим. **Тоді «не я, але Христос» наблизиться до престолу Божого.** Тоді відповідь на наші молитви заздалегідь гарантована, адже **Він молився саме про позбавлення нас від наших гріхів.** Приходячи, таким чином, в ім'я Його, ми так само впевнені в отриманні того, про що просимо, як і Він.

Наші гріхи були на Ньому, і Він все ще несе наші гріхи й все ще молиться за нас. **На Ньому лежав тягар гріхів усього світу, і Він молився про позбавлення від них.** Тому не зосереджуймося на собі, а проймаймося співчуттям до Христа, бачачи, як Він бореться під тягарем гріха. Це спонукає нас до безкорисливої молитви «заради Ісуса». **О, аби тільки Він**

⁴²⁶ Євр. 5:7

звільнився від гнітючого тягара і знайшов бажання Свого серця! Ми робимо спільну справу з Ним. Молитва почута. Він звільнений. Але це був наш гріх, який Він поніс, і коли ми молилися про визволення «заради Ісуса», щоб Він був визволений, наш гріх був знятий, і визволення прийшло до нас. **Таким чином, Його перемога – це наша радість.** Ми молилися в ім'я Його, і Отець не міг не задовольнити наше прохання. Але цілком очевидно, що жодна молитва «в ім'я Ісуса» ніколи не може бути егоїстичною.

Ім'я Боже в Христі, «бо ім'я Моє в Ньому»⁴²⁷. Тому, **коли ми молимося в ім'я Ісуса, представляємо власне ім'я Бога як Поручителя.** З яким захопленням ми читаємо запевнення: «Не призывай Імення Господа, Бога твого, надаремно»⁴²⁸. Це заповідь, скажете ви? Правильно, **але ви маєте знати, що в Христі всі заповіді Божі – це благословенні обітниці.** Воістину, «Його ж заповіді не тяжкі»⁴²⁹, «а в дотриманні їх нагорода велика»⁴³⁰.

Якщо ви Мене любите

Івана 14:15–27

«Якщо Ви Мене любите, Мої заповіді зберігайте! І вблагаю Отця Я, і Втішителя іншого дасть вам, щоб із вами повік перебував, Духа правди, що Його світ прийняти не може, бо не бачить Його та не знає Його. Його знаєте ви, бо при вас перебуває, і в вас буде Він. Я не кину вас сиротами, Я прибуду до вас! Ще недовго, і вже світ Мене не побачить, але ви Мене бачити будете, бо живу Я і ви жити будете! Того дня пізнаєте ви, що в Своїм Я Отці, а ви в Мені, і Я в вас. Хто заповіді Мої має та їх

⁴²⁷ Вих. 23:21

⁴²⁸ Вих. 20:7

⁴²⁹ 1 Івана 5:3

⁴³⁰ Псал. 19:11

зберігає, той любить Мене. А хто любить Мене, то полюбить його Мій Отець, і Я полюблю Його, і об'явлюсь йому Сам. Запитає Юда, не Іскаріотський, Його: Що то, Господи, що Ти нам об'явитися маєш, а не світові? Ісус відповів і до нього сказав: Як хто любить Мене, той слово Моє берегтиме, і Отець Мій полюбить його, і Ми прийдемо до нього, і оселю закладемо в нього. Хто не любить Мене, той не береже Моїх слів. А слово, що чуєте ви, не Моє, а Отця, що послав Мене. Говорив це Я вам, будши з вами. Утішитель же, Дух Святий, що Його Отець пошле в Ім'я Моє, Той навчить вас усього, і пригадає вам усе, що Я вам говорив. Зоставляю вам мир, мир Свій вам даю! Я даю вам не так, як дає світ. Серце ваше нехай не тривожиться, ані не лякається».

«Якщо Ви Мене любите, Мої заповіді зберігайте»⁴³¹.

Хто вбачає в цій вимозі щось суворе чи свавільне? Якщо така людина є, то це тому, що вона не знає характеру Господа. Припустимо, у вас є дорогий друг, який їде в далекі краї на кілька років. Вам сумно від думки про розставання з ним, але він утішає вас запевненням, що приїде знову й тоді залишиться з вами; а потім, уклавши у ваші руки подобу себе, він каже: «Якщо любиш мене, збережи це». Чи стали б ви нарікати на свою нелегку долю? Чи сказали б ви, що від вас занадто багато вимагається? Звісно, ні. Навпаки, ви б раділи такому знаку любові й довіри вашого друга. **Так і ми повинні ставитися до цього сувеніру від нашого Господа.**

Заповіді Ісуса – це заповіді Бога-Отця, бо Бог сказав про Нього Мойсеєві: «Поставлю Пророка для них з-поміж їхніх братів, Такого, як ти, і дам Я слова Свої в уста Його, і Він їм говоритиме все, що Я накажу. І станеться, кожен, хто не слухатиме слів Моїх, що Той Пророк говоритиме Моїм Ім'ям, Я покараю того»⁴³². Ісус сказав: «Бо від Себе Я не говорив,

⁴³¹ Івана 14:15

⁴³² П. Зак. 18:18, 19

а Отець, що послав Мене, то Він Мені заповідь дав, що Я маю казати та що говорити. І відаю Я, що Його ота заповідь то вічне життя. Тож що Я говорю, то так говорю, як Отець Мені розповідав»⁴³³. **Він просто був одкровенням Бога для людей, проявом Бога в плоті, так що це Бог говорив у Ньому.** Закон Божий був у Його серці, «Закон Твій у мене в серці»⁴³⁴, тож **Він був уособленням цього закону.**

Ісус – Той, Хто дарує свободу: «Коли Син отже зробить вас вільними, то справді ви будете вільні»⁴³⁵. Закон Духа життя у Христі Ісусі дає свободу від гріха і смерті⁴³⁶. Тому Він – «закон досконалий, закон волі»⁴³⁷, у який ми повинні дивитися, як у дзеркало, споглядаючи не свою грішну сутність, а «образ Бога невидимого», **в образ Якого ми перетворюємося в міру Його споглядання**⁴³⁸. **Тому, наставляючи нас дотримуватися Його заповідей, Він просто просить нас зберегти пам'ять про Себе.** Любов із радістю зробить це. «Бо то любов Божа, щоб ми додержували Його заповіді, Його ж заповіді не тяжкі»⁴³⁹.

«Хто заповіді Мої має та їх зберігає, той любить Мене»⁴⁴⁰.

Коли Бог створив людину як вінець свого творіння і поставив її володарем над створеним, Він розбив сад на сході, в Едемі; «І взяв Господь Бог людину, і в еденському раї вмістив був її, щоб порала його та його доглядала»⁴⁴¹. **Людина не повинна була створювати сад; вона не повинна була його садити; вона повинна була тільки обробляти його і зберігати. Бог зробив його досконалим; обов'язок людини полягав лише в тому, щоб зберігати те, що Бог доручив їй. Так і Бог дає нам**

⁴³³ Івана 12:49, 50

⁴³⁴ Псал. 39:9

⁴³⁵ Івана 8:36

⁴³⁶ Римл. 8:2

⁴³⁷ Якова 1:25

⁴³⁸ Колос. 1:15; 2 Кор. 3:18

⁴³⁹ 1 Івана 5:3

⁴⁴⁰ Івана 14:21

⁴⁴¹ Бут. 2:8, 15

Свої заповіді, Свою досконалу праведність і просить нас зберігати її. Вірою в Бога ми дотримуємося заповідей, тож для дотримання Божих заповідей потрібно тільки зберігати віру. До нас усіх, як і до Тимофія, звернене умовляння: «Бережи передання»⁴⁴². Не слід вважати тяжкою працею зберігання того, що нам дано, якщо це – найвище благо для нас.

Зверніть увагу, що розмова про дотримання заповідей йде одразу за обіцянкою, що, коли ми попросимо чогось в ім'я Його, Він дасть це: «І чого тільки попросимо, одержимо від Нього, бо виконуємо Його заповіді та чинимо любе для Нього. І оце Його заповідь, щоб ми вірували в Ім'я Сина Його Ісуса Христа, і щоб любили один одного, як Він нам заповідь дав»⁴⁴³, «тож любов виконання Закону»⁴⁴⁴, і любов вільно вливається в наші серця Святим Духом. **Він робить умови для отримання відповіді на молитву дуже простими, і забезпечує ці умови.**

«І вблагаю Отця Я, і Втішителя іншого дасть вам, щоб із вами повік перебував, Духа правди, що Його світ прийняти не може, бо не бачить Його та не знає Його. Його знаєте ви, бо при вас перебуває, і в вас буде Він. Я не кину вас сиротами, Я прибуду до вас»⁴⁴⁵.

Сам Ісус – Утішитель. Його присутність – це втіха. Саме тому, що Він покидав учнів, серця їхні були в сум'ятті; і Ісус втішив їх, запевнивши, що йде до Отця, щоб приготувати для них місце. Тому ми знаємо, що, «коли хто згрішить, то маємо Заступника перед Отцем, Ісуса Христа, Праведного»⁴⁴⁶. **Слово «Заступник» (ред.: заступник, адвокат, переклад KJV) у цьому тексті ідентичне слову «Утішитель» з Івана 14:16. У нас є Утішитель у Отця й «інший Утішитель» на землі з нами.** Звичайно, у нас не бракує розради.

⁴⁴² 1 Тим. 6:20

⁴⁴³ 1 Івана 3:22, 23

⁴⁴⁴ Римл. 13:10

⁴⁴⁵ Івана 14:16-18

⁴⁴⁶ 1 Івана 2:1

Цей Утішитель, Дух істини, є представником Христа, Його особистою присутністю з нами, якою Христос не міг бути, коли перебував на землі в плоті. Ми знаємо про це з нашого тексту. По-перше, Ісус каже: «Я пошлю вам іншого Утішителя» і додає: «Я не залишу вас сиротами; прийду до вас». Таким чином, через Духа Христос особисто присутній навіть тоді, коли відсутній тілом. Якщо в розмові з Никодимом Він міг говорити про Себе, що Він «Людський Син, що на небі»⁴⁴⁷, то тепер, коли Він перебуває праворуч від Бога на небесах, може так само стверджувати про Себе як про того, хто перебуває з нами на землі.

По-друге, ми знаємо, що Дух – це, так би мовити, більша присутність Христа, тому що Утішитель – це «Дух істини». Ісус Христос також є «істина»⁴⁴⁸. **Таким чином, Дух істини – це сама сутність Христа.** Маючи Духа, ми маємо Христа й все, чим Він володіє.

«Я не залишу вас сиротами». Христос – «Отець вічності»⁴⁴⁹, і Він – живий образ Отця, сяйво Його слави. **Тому Святий Дух, представник Христа, що приносить присутність Самого Христа, приносить і присутність Отця, тож із Ним ми не сироти.** Через Духа ми стаємо синами Божими, членами Його дому, і **Сам Отець постійно перебуває з нами.** Ми більше не блудні мандрівники з дому нашого Отця, але учасники всіх Його щедрот.

Світ не може прийняти Духа, тому що не може Його побачити. **Девіз світу такий: бачити – значить вірити. Істина ж у тому, що вірити – значить бачити.** Світ не вірить, і тому не бачить по-справжньому; він тільки думає, що бачить. Його не влаштовує Бог, Якого він не може побачити, і тому він створює богів. Зі своєї уяви людина створює образи й поклоняється їм. Духа же можна прийняти тільки вірою, і хто вірить, той бачить

⁴⁴⁷ Івана 3:13

⁴⁴⁸ Івана 14:6

⁴⁴⁹ Ісаї 9:6

невидиме. Усі, хто вірить, розпізнають присутність і голос Святого Духа так само точно, як вони знають своїх найближчих друзів, і навіть більше, бо в них не може бути іншого такого близького друга: «Його знаєте ви, бо при вас перебуває, і в вас буде Він». Ви запитуєте, як впізнати Його? Вірте, і ви дізнаєтеся самі, як ніхто не зможе вам розповісти.

«Ще недовго, і вже світ Мене не побачить, але ви Мене бачити будете, бо живу Я і ви жити будете»⁴⁵⁰. Христос – наше життя, і той факт, що ми живемо, є доказом Його присутності. Дух вічного життя й праведності прагне до всіх, бажаючи бути прийнятим як бажаний гість. Христос каже Своїм істинним учням: «Ви Мене бачити будете». Це правдиво навіть зараз, коли Він відсутній, так що світ не може Його бачити. Але зараз Він присутній тільки Святим Духом, що доводить, що віруючі можуть бачити присутність Духа наочно. Так, віра дозволяє людям бачити духовні речі.

«Той навчить вас усього». Немає вчителя, подібного до Бога, «Отож, Бог найвищий у силі Своій, хто навчає, як Він?»⁴⁵¹, бо «з Його уст знання й розум»⁴⁵². Святий Дух – «дух мудрости й розуму, дух поради й лицарства, дух пізнання та страху Господнього»⁴⁵³. Він – «Дух премудрості й одкровення до пізнання Його». **Сама Його присутність дає мудрість.**

Без Духа людина справді нічого не знає. Це факт. Дух дається для того, щоб ми могли пізнати те, що вільно дано нам Богом, «а ми прийняли духа не світу, але Духа, що з Бога, щоб знати про речі, від Бога даровані нам»⁴⁵⁴. Оскільки Бог нічого не робить даремно, очевидно, що без Духа ми не могли б пізнати те, що Бог вільно дає нам. Що ж Він дає нам? Своїм Сином Він дає нам усе: «Той же, Хто Сина Свого не пожалів, але видав Його за всіх нас,

⁴⁵⁰ Івана 14:19

⁴⁵¹ Йова 36:22

⁴⁵² Прип. 2:6

⁴⁵³ Ісаї 11:2

⁴⁵⁴ 1 Кор. 2:12

як же не дав би Він нам із Ним і всього?»⁴⁵⁵ Немає нічого, чого б Бог не дав нам, і ніщо з того, що Він дає нам, не може бути пізнане без Духа; тому без Духа ми не можемо нічого пізнати. **Школа Христа – школа лагідності та смирення.** Це школа, в якій можна отримати істинне знання навіть про звичайнісінькі речі, **а прийняття Духа забезпечує нам найвищий рівень освіти.**

Поміркуйте, і ви побачите, що це буквально так і є. Візьміть двох людей, один з яких навчається в найкращих школах країни, а інший змушений все життя займатися важкою фізичною працею. Перший із них має всю розкіш цього світу, а інший – грубувату зовнішність і не зможе скласти навіть вступних іспитів до шкіл, які перший закінчив з відзнакою. Один – скептик, а інший знає і боїться Господа та здобув «мудрість, що зверху вона»⁴⁵⁶. Хто з них має перевагу в освіті? Ви скажете: перший. Не відповідайте так поспішно. **Пам'ятайте, що все це життя, навіть якщо воно триває чотириста років, – це лише поріг вічності, і ви ніколи не повинні залишати вічність поза увагою. Прийде Суд, і перший піде в погибель, і всі його здобутки загинуть разом із ним, а в іншого попереду нескінченні віки спілкування з Богом і ангелами, з якими він познайомився ще на землі.** Чи не правда, що навіть у найперший день життя у вічності бідняк, роботяга, неосвічений, знатиме більше, ніж інший? Коли ви вперше судили, то були подібні до вчителя, який повинен прийняти рішення щодо двох учнів при їхньому вступі до школи. Але тільки кінець дасть можливість винести вирок. Звісно, все сказане в жодному разі не знецінює навчання чи застосування знань, адже той, хто знає Господа, завдяки саме такому спілкуванню буде спонуканий прагнути до будь-якої досяжної справи й зможе просунути в істинному знанні більше, ніж будь-який невіруючий.

⁴⁵⁵ Римл. 8:32

⁴⁵⁶ Якова 3:17

«Він навчить вас усього». Дух – єдиний учитель. Чого б людина не навчилася від будь-якої іншої людини, її знання не досконали, «А ви маєте помазання від Святого, і знаєте все»⁴⁵⁷. «А помазання, яке прийняли ви від Нього, воно в вас залишається, і ви не потребуєте, щоб вас хто навчав. А що те помазання само вас навчає про все, воно бо правдиве й нехибне, то як вас навчило воно, у тім пробувайте»⁴⁵⁸. **Ніхто не повинен вчитися в людини.** Це правда, що Бог поставив учителів у церкві, і Він використовує людей як агентів для передання повчань, але **той, хто отримує настанови від людини, а не безпосередньо від Бога, не знає істини.** Неважливо, від кого виходить настанова, але, якщо учень не отримує її безпосередньо від Духа, усвідомлюючи її як особисте одкровення від Бога, він не має того знання, яке повинен мати.

«Утішитель же, Дух Святий, що Його Отець пошле в Ім'я Мое, Той навчить вас усього, і пригадає вам усе, що Я вам говорив»⁴⁵⁹. **Оскільки все, про що варто пам'ятати, походить тільки від Христа, а Дух приводить все це на пам'ять, коли ми приймаємо Його, з цього випливає, що Дух даний нам, щоб бути пам'яттю для нас.** Зрозуміло, Дух не замінює вивчення й застосування і не дається для захоочення ліні. **Він – наш Учитель, що підштовхує нас, допомагає нам і стає настільки єдиним з нами, що Він повністю опановує нас, так що у нас немає іншого розуму, крім розуму Духа. Тоді Дух – це розуміння, а також пам'ять, що дозволяє нам думати про потрібні речі в потрібний час.**

«Зоставляю вам мир, мир Свій вам даю! Я даю вам не так, як дає світ. Серце ваше нехай не тривожиться, ані не лякається»⁴⁶⁰.

⁴⁵⁷ 1 Івана 2:20

⁴⁵⁸ 1 Івана 2:27

⁴⁵⁹ Івана 14:26

⁴⁶⁰ Івана 14:27

Отже, розділ Писання, який ми розглядали, закінчується тим, з чого почався: «Нехай серце вам не тривожиться!»⁴⁶¹ Ми маємо мир. То як же ми можемо тривожитися? Не переплутуйте речі. Ми не повинні вважати, що маємо мир, бо не маємо проблем; але оскільки Христос дав нам Свій мир, ми не повинні турбуватися, якими б великими не були проблеми.

«Мир Свій вам даю». **Мир, досконалий мир, означає перемогу.** Даючи нам Свій мир, Христос дає і Свою перемогу. Він перемиг і прогнав ворога, забравши у нього всю його зброю, на яку той покладався, і Він дає нам мир. І не тільки це, але Він дає нам Свій мир – мир, який був непохитний навіть у найжорстокішій битві. **Його пригнічували й переслідували так, як ніколи не пригнічували інших людей: шпигуни постійно стежили за Ним, перекручували Його слова, прагнули вивести Його з себе, шепотілися про Нього, давали неправдиві свідчення, ганьбили Його характер, викликали підозри, суперечили й ображали Його; та все ж Він жодного разу не проявив нетерпіння.** Оце досконалий мир! І цей мир Він подарував нам. Ми не в змозі зберігати терпіння у випробуваннях, але мир Ісуса може зберегти нас. «Ні про що не турбуйтеся, а в усьому нехай виявляються Богові ваші бажання молитвою й проханням з подякою. І мир Божий, що вищий від усякого розуму, хай береже серця ваші та ваші думки у Христі Ісусі»⁴⁶².

⁴⁶¹ Івана 14:1

⁴⁶² Филп. 4:6, 7

Розділ 15. Лоза й гілки

Івана 15:1-14

«Я правдива Виноградина, а Отець Мій Виноградар. Усяку галузку в Мене, що плоду не приносить, Він відтинає, але всяку, що плід родить, обчищає її, щоб рясніше родила. Через Слово, що Я вам говорив, ви вже чисті. Перебувайте в Мені, а Я в вас! Як та вітка не може вродити плоду сама з себе, коли не позостанеться на виноградні, так і ви, як в Мені перебувати не будете. Я Виноградина, ви галуззя! Хто в Мені перебуває, а Я в ньому, той рясно зароджує, бо без Мене нічого чинити не можете ви»⁴⁶³.

Пасхальна вечеря була завершена. Ісус здійснив останній акт смиренного служіння Своім учням. Було виконано заключний гімн, і тепер вони прямували до саду, який мав стати ареною найбільшої боротьби Спасителя з силами темряви. Немає нічого більш звичайного, ніж виноградна лоза, що утворює альтанку; й Ісус, Який завжди був готовий дати урок за допомогою того, що було перед Ним, скористався виглядом виноградної лози, повз яку вони проходили, щоб дати Своім учням важливу настанову про реальність речей. Він хотів, щоб вони знали, що видиме – тимчасове, а невидиме – реальне й вічне⁴⁶⁴, щоб вони могли вистояти «як той, хто Невидимого бачить»⁴⁶⁵.

Ісус – істинна виноградна лоза. Усі виноградні лози, які ми бачимо, що ростуть із землі й приносять плоди, є лише видимими доказами присутності невидимої лози-реальності. Насіння **всього, що росте, – це Слово Боже**⁴⁶⁶. На початку, коли земля тільки була створена, і на ній не було нічого, «сказав Бог: Нехай земля вродить траву, ярину, що насіння вона розсіває,

⁴⁶³ Івана 14:1-5

⁴⁶⁴ Див. 2 Кор. 4:18

⁴⁶⁵ Євр. 11:27

⁴⁶⁶ Див. Луки 8:11

дерево овочеве, що за родом своїм плід приносить, що в ньому насіння його на землі»⁴⁶⁷. «І сталося так»⁴⁶⁸. **Слово Боже було насінням, з якого проросла кожна рослина будь-якого виду.** Як Він послав Своє слово в темряву, і засіяло світло, так Він послав Своє слово в порожню землю, і з'явилася рослинність. Але ж Ісус є «Словом Божим». «Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово... Усе через Нього повстало»⁴⁶⁹. Отже, Христос – це Насіння. Це істина в найповнішому сенсі. Наша впевненість у Ньому як у праведному насінні, яке народить у нас праведність, зміцнюється, коли ми бачимо ефективну дію цього насіння в усьому творінні. «І Слово сталося тілом»⁴⁷⁰, перебуваючи серед нас, «повне благодаті та правди»⁴⁷¹. Сказане Слово Боже, яке здатне довести до досконалості рослинне творіння, здатне зробити досконалим і наш шлях, **коли віра отримує свободу дій.**

Доказ істинності твердження про те, що Христос – істинна виноградна лоза, було дано на самому початку Його служіння. На весіллі в Кані Ісус перетворив воду на вино. У глечики налили воду, а з них полилося вино. Таке ж диво відбувається щороку. Вода падає з неба на землю, вбирається виноградною лозою, а з її плоду виходить вино. Чудо в Кані було здійснене для того, щоб ми знали, що кожна частинка води, яка перетворюється на вино на всіх лозах землі, змінюється тільки завдяки підтримувальній силі Христа – істинної лози.

Вода, яка робить землю родючою, символізує воду життя з річки Божої: «Ти відвідуєш землю та поїш її, Ти збагачуєш щедро її, повний води потік Божий, Ти збіжжя готуєш її, бо Ти так приготував її! Ти ріллю її насичуєш вогкістю, вирівнюєш груддя її, розпускаєш дощами її, Ти благословляєш рослинність

⁴⁶⁷ Бут. 1:11

⁴⁶⁸ Там само

⁴⁶⁹ Івана 1:1, 3

⁴⁷⁰ Івана 1:14

⁴⁷¹ Там само

її! Ти добром Своїм рік вкороновуєш, і стежки Твої краплями товщу течуть»⁴⁷². **Ця вода походить від закланого Агнця посеред престолу**, «бо Агнець, що серед престолу, буде їх пасти, і водитиме їх до джерел вод життя. І Бог кожду сльозу з очей їхніх зітре»⁴⁷³, як і вода, що її пили ізраїльтяни в пустелі, походила від Христа: «І пили всі той самий духовний напій, бо пили від духовної скелі, що йшла вслід за ними, а та скеля був Христос»⁴⁷⁴. Дух Божий є вода життя: «А останнього великого дня свята Ісус стояв і кликав, говорячи: Коли прагне хто з вас нехай прийде до Мене та й п'є! Хто вірує в Мене, як каже Писання, то ріки живої води потечуть із утроби його. Це ж сказав Він про Духа, що мали прийняти Його, хто вірував у Нього. Не було бо ще Духа на них, не був бо Ісус ще прославлений»⁴⁷⁵, і Дух, і вода, і кров – одне ціле: «І троє свідкують на землі: дух, і вода, і кров, і троє в одно»⁴⁷⁶. Про це свідчать вода й кров, які текли з пронизаного боку Христа, коли Він висів на хресті: «Та один з вояків списом бока Йому проколов, і зараз витекла звідти кров та вода»⁴⁷⁷. Кров – це життя. Таким чином, ми бачимо, що, коли Ісус на останній вечері дав Своїм учням «плід виноградної лози», Він сказав повчальну істину: «Це кров Моя»⁴⁷⁸. **Плід виноградної лози, який освіжає людину, даючи їй життя, – це символ крові Христа – істинної лози.**

Але це ще не все. Ми ніколи не зможемо вичерпати здивування від того, що Христос – справжня лоза, але ще більш дивовижним для нашого розуміння є той факт, що ми є гілками і тому повинні приносити плід. **Саме гілки приносять плід.** Це не привід для вихваляння, бо гілки **ростуть на лозі, а не самі по**

⁴⁷² Псал. 65:10-12

⁴⁷³ Об'явл. 5:6; 7:17

⁴⁷⁴ 1 Кор. 10:4

⁴⁷⁵ Івана 7:37-39

⁴⁷⁶ 1 Івана 5:8

⁴⁷⁷ Івана 19:34

⁴⁷⁸ Матв. 26:28

собі, і цілковито залежать від неї; і тільки коли вони з'єднані з лозою живим зв'язком, то приносять плід. «Не ви Мене вибрали, але Я вибрав вас, і вас настановив, щоб ішли ви й приносили плід»⁴⁷⁹.

З цього ми бачимо, що Христос очікує від нас виконання роботи, яка звершується на цій землі, або, скоріше, Він очікує, що ця робота буде звершуватися через нас. Він Сам сказав: «Я нічого не можу робити Сам від Себе»⁴⁸⁰. «Отець, що в Мені перебуває, Той чинить діла ті»⁴⁸¹. Тому «чудеса і знамення» були тим, що «Бог через Нього вчинив»⁴⁸². Отже, **ми нічого не можемо зробити без Нього. Він – рушійна сила, а ми ті, у кому видно результати, і цей принесений нами плід захищується як наш власний. Бог помістив нас у цей світ замість Христа.** Отець – хранитель виноградника, корінь і основа якого на небі, а гілки на землі.

«Отець Мій прославиться в тому, якщо рясно зародите й будете учні Мої»⁴⁸³. Плід, що приноситься, – це «плід Духа» (плід Світла)⁴⁸⁴. Тому нас закликають: «Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославляли Отця вашого, що на небі»⁴⁸⁵. **Остання звістка, яка виходить на передній план, – останнє проголошення Євангелія, яке сповіщає про те, що година Божого суду вже настала, – це звістка, яка закликає до плодоношення, у таких словах: «Побійтеся Бога та славу віддайте Йому, бо настала година суду Його, і вклоніться Тому, Хто створив небо, і землю, і море, і водні джерела»⁴⁸⁶. Бог прославляється нами тільки**

⁴⁷⁹ Івана 15:16

⁴⁸⁰ Івана 5:30

⁴⁸¹ Івана 14:10

⁴⁸² Дії 2:22

⁴⁸³ Івана 15:8

⁴⁸⁴ Ефес. 5:9

⁴⁸⁵ Матв. 5:16

⁴⁸⁶ Об'явл. 14:7

тоді, коли ми приносимо плід; і саме Його силою ми повинні це робити.

Таким чином, останнє послання людству звертає особливу увагу на Бога як Творця. Коли Господь прийде, Його слава покриє небеса, об'єднавшись зі славою, що наповнює землю. Слава Господня повинна бути явлена, щоб усяка плоть могла побачити її перед приходом Господа: «Голос кличе: На пустині вготуйте дорогу Господню, в степу вирівняйте битий шлях Богу нашому! Хай підійметься всяка долина, і хай знизиться всяка гора та підгірок, і хай стане круте за рівнину, а пасма гірські за долину! І з'явиться слава Господня, і разом побачить її кожне тіло, бо уста Господні оце прорекли»⁴⁸⁷. Крик «Ось Бог твій!» пролунає у вухах усіх, і вони будуть спрямовані до всього, що Він створив, щоб осмислити це⁴⁸⁸. **Хто бажає приносити плід на славу Божу, побачивши, як сила Божа діє в решті творіння, переконуються, що Він здатний набагато сильніше діяти в них, щоб вони принесли плід, для якого Він їх створив.**

Те, що можна знати про Бога, проявляється в людях, і Його вічна сила ясно відкривається в речах, які Він створив, але незважаючи на це, люди схильні настільки занурюватися в себе, що будуть ходити посеред одкровень Його життя й сили, як сліпі. Тому Бог дав нам пам'ятку про Себе, щоб ми пам'ятали про Його дивовижні діла й про Нього Самого: «Великі Господні діла, вони пожадані для всіх, хто їх любить! Його діло краса та величність, а правда Його пробуває навіки! Він пам'ятку чудам Своїм учинив, милостивий та щедрий Господь»⁴⁸⁹. Він каже: «І також дав Я їм Свої суботи, щоб були вони знаком поміж Мною та між ними, щоб пізнати, що Я Господь, що освячує їх»⁴⁹⁰. Ця пам'ять зберігається в усіх поколіннях. Тиждень за тижнем

⁴⁸⁷ Ісаї 40:3-5

⁴⁸⁸ Римл. 1:18-20

⁴⁸⁹ Псал. 110:2-4

⁴⁹⁰ Єзек. 20:12

субота знову звертає нашу увагу на те, що Бог – Творець усього сущого, і що Він творить усе дуже добре. **Таким чином, нам постійно нагадують про необхідність покладати на Нього надію в справі спасіння.** Він є господарем, і Він береже Свій виноградник удень і вночі, поливаючи його кожную мить: «У той день заспівайте про нього, про виноградник принадний: Я Господь, його Сторож, щохвилі його Я напоюю; щоб хто не навідав його, стережу його вдень та вночі»⁴⁹¹.

«Ви друзі Мої, якщо чините все, що Я вам заповідую»⁴⁹². І що ж Він нам заповідає? Приносити плід. Дивно, що одразу після прочитання першої частини цього розділу, у якій так ясно викладено умови приношення плоду й показано, що ми самі від себе нічого не робимо, а просто приносимо плід, який життя батьківської лози породжує в нас, люди читають цей чотирнадцятий вірш і уявляють, що вони повинні власними силами щось зробити, щоб зарекомендувати себе перед Господом і завоювати Його дружбу! «Ісус відповів і сказав їм: Оце діло Боже, щоб у Того ви вірували, Кого Він послав»⁴⁹³. **Його заповідь для нас виконується нашою довірою до Нього.** «Так як Авраам був увірував в Бога, і це залічено за праведність йому»⁴⁹⁴.

Без віри неможливо догодити Богові. Авраам, батько наш, був виправданий ділами, коли приніс на жертвник Ісаака, сина свого, бо «віра допомогла його ділам, і вдосконалилась віра із діл? І здійснилося Писання, що каже: Авраам же ввірував Богові, і це йому зараховане в праведність, і був названий він другом Божим»⁴⁹⁵. **Бог був другом Авраама і до цього, але Авраам став другом Бога. Бог – Друг усіх людей, Друг грішників; але сумний факт полягає в тому, що далеко не всі погоджуються дружити з Богом. У них немає довіри до Нього.**

⁴⁹¹ Ісаї 27:2, 3

⁴⁹² Івана 15:14

⁴⁹³ Івана 6:29

⁴⁹⁴ Гал. 3:6

⁴⁹⁵ Якова 2:21-23

«Приязнь Господня до тим, хто боїться Його, і Свій заповіт Він завістить їм» (Псалом 25:14, в перекладі І. Огієнка), в іншому перекладі (з англійської) він звучить так: «Дружба Господа з тими, хто боїться Його, і Він покаже їм заповіт Свій». Таким Він відкриває таємниці про Себе, які можуть знати тільки ті, хто підходить до Нього досить близько, щоб Він шепотів їм на вухо.

Дружба повинна бути взаємною. Друзі довіряють одне одному. Ісус каже: «А вас назвав друзями Я, бо Я вам об'явив усе те, що почув від Мого Отця»⁴⁹⁶. Той, у кого є друзі, повинен проявляти дружлюбність. **Якщо ми хочемо зберегти дружбу Бога й долучитися до Його таємниць, то не повинні приховувати від Нього нічого, що стосується нас самих.** У нас не повинно бути від Нього жодних секретів. Ми повинні розповісти Йому все, сповідавши всі свої гріхи. **Не те щоб Він не знав їх, але це доказ нашої дружби.** Тоді Він відкриє нам таємницю Свого спасіння. «Коли ми свої гріхи визнаємо, то Він вірний та праведний, щоб гріхи нам простити, та очистити нас від неправди всілякої»⁴⁹⁷. **Він не зрадить нашої довіри.** Він не тільки приховає наші гріхи від сторонніх очей в останній день, кинувши їх у морські глибини, що, хоча їх буде шукати наш супротивник, диявол, звинувачувач, вони не знайдуться⁴⁹⁸. Більше того, Він Сам забуде їх⁴⁹⁹. Яке прекрасне спонукання подружитися з Богом! Не зволікайте, ост тепер час приємний; ось тепер день спасіння.

⁴⁹⁶ Івана 15:15

⁴⁹⁷ 1 Івана 1:9

⁴⁹⁸ Див. Єрем. 50:20

⁴⁹⁹ Див. Євр. 8:12

Розділ 18. Чудове ім'я. Зрада Христа

Івана 18:1-14

«Промовивши це, Ісус вийшов із учнями Своїми на той бік потоку Кедрону, де був сад, до якого ввійшов Він та учні Його. Але й Юда, що видав Його, знав те місце, бо там часто збирались Ісус й Його учні. Отож Юда, узявши відділ війська та службу від первосвящеників і фарисеїв, приходить туди із смолоскипами, та з ліхтарями, та з зброєю. А Ісус, усе відавши, що з Ним статися має, виходить та й каже до них: Кого ви шукаєте? Йому відповіли: Ісуса Назарянина. Він говорить до них: Це Я... А стояв із ними й Юда, що видав Його. І як тільки сказав ім: Це Я, вони подалися назад, та й на землю попадали... І Він знов запитав їх: Кого ви шукаєте? Вони ж відказали: Ісуса Назарянина. Ісус відповів: Я сказав вам, що це Я... Отож, як Мене ви шукаєте, то дайте оцим відійти, щоб збулося те слово, що Він був сказав: Я не втратив нікого із тих, кого дав Ти Мені. Тоді Симон Петро, меча мавши, його вихопив, і рубонув раба первосвященика, і відтяв праве вухо йому. А рабу на ім'я було Малх. Та промовив Ісус до Петра: Всунь у піхви меча! Чи ж не мав би Я пити ту чашу, що Отець дав Мені? Відділ же війська та тисяцький і служба юдейська схопили Ісуса, і зв'язали Його, і повели Його перше до Анни, бо тестем доводивсь Кайяфі, що первосвящеником був того року. Це ж був той Кайяфа, що порадив юдеям, що ліпше померти людині одній за народ».

Ісус закінчив Свою останню довірливу розмову з учнями. Вона була справді довірливою, як жодна інша, **бо зрадника Юди там не було**. Ісус поводився з Юдою так само, як і з іншими учнями, тож вони не мали жодного уявлення про його істинний характер; **однак неможливо, щоб між Юдою та Учителем було таке тісне спілкування, яке було між рештою**. Юда постійно відштовхував Христа і відкидав Його настанови, тоді як інші, незважаючи на свої недоліки, були сприйнятливими.

Слова Ісуса були дуже ніжними. Він звертався до них, як до «малих дітей», і давав їм найбільш втішні обіцянки. Тепер Він повів їх у знайоме місце, куди так часто приходив разом із ними.

«Але й Юда, що видав Його, знав те місце». Христос не намагався сховатися. Він не хотів ховатися. Він не робив нічого, що могло б призвести до зради й переслідувань, але діяв так само, як і багато разів до цього. **Перед хрестом дії Ісуса були спокійні й величні, як ніколи.** Велич, гідність і влада, та, зрештою, і Царственність Людини проявилися в цю останню ніч ясніше, ніж будь-коли раніше.

«Тоді Юда, отримавши загін воїнів і служителів, від головних священиків і фарисеїв, приходить туди з ліхтарями, смолоскипами і зброєю. Ісус же, знаючи все, що з Ним буде, вийшов і сказав їм: кого шукаєте?»⁵⁰⁰

Тільки подумайте! Група воїнів зі зброєю, що йде схопити одну беззбройну людину, яка ніколи не заподіяла шкоди жодній живій істоті й не стала б битися навіть з метою самооборони. Мабуть, їх мучила совість, яка зробила з них боягузів. Але якими б сильними не були люди, вони були занадто малі й слабкі, щоб досягти своєї мети, якби це було змагання сил. Ісуса вели як агнця на заклання. Він був Агнцем Божим, що несе на собі гріхи світу, але світ не знав цього. Люди не озброюються, щоб схопити одного агнця.

А тепер подивіться, як Ісус постав перед озброєним натовпом. «Кого ви шукаєте?» Дійсно, доречне запитання. Кого вони повинні були шукати в цьому місці й таким чином? Це запитання мало б викликати сором у кожного з них, але вони не засоромилися. Вони сміливо відповіли: «Ісуса Назарянина». Хто ж Він, Якого цей озброєний натовп шукає, ніби Він лютий відчайдушний злочинець? Це Ісус із Назарету, лагідна Істота, Яка все Своє життя творила добро, зцілювала хворих, полегшувала страждання пригноблених і втішала скорботних.

⁵⁰⁰ Переклад KJV

Його ніжний дотик ніс у собі тільки зцілення, адже Він прийшов врятувати життя, а не забрати його. А тепер вони приходять за Ним, немов за ведмедем. У їхній нікчемній і непотрібній обережності і в спокійній сміливості Ісуса виконалося Писання: «Безбожні втікають, коли й не женуться за ними, а справедливий безпечний, немов той левчук»⁵⁰¹.

На запитання «Кого ви шукаєте?» вожді натовпу відповіли: «Ісуса з Назарету»⁵⁰²; на що Ісус відповів: «Я є Він»⁵⁰³. «Як тільки Він сказав їм: Я є Він, вони відступили назад і впали на землю»⁵⁰⁴.

Яка чудова сила містилася в цих кількох словах! Можливо, таємниця стане яснішою, якщо ми уважно розглянемо, що ж насправді сказав Ісус. Зверніть увагу, що слово «Він» виділено курсивом, що вказує на те, що воно є доповненням до тексту. Самі слова Христа, записані грецькою мовою, звучать просто: «Я є». Про це ім'я Господь сказав Мойсеєві в пустелі: «А оце Ім'я Моє навіки, і це пам'ять про Мене з роду в рід»⁵⁰⁵. Цим ім'ям Ісус об'явив Себе невірющим юдеям, «Ісус їм відказав: Поправді, поправді кажу вам: Перш, ніж був Авраам, Я є»⁵⁰⁶. Тепер настав час, про який Він сказав: «Коли ви підіймете Людського Сина, тоді зрозумієте, що то Я є (*Він*)». У годину Своєї зради й перед Своїми гонителями Він явив Себе тим славним ім'ям, яким Він визволив синів Ізраїля з неволі, і яким Він визволяє всіх, хто уповає на Нього. У Своїй відповіді їм, відкриваючи Себе як Того, Кого вони прагнули вбити, Ісус об'явив їм Себе як їхнього Спасителя. Але тоді вони були занадто засліплені, щоб прийняти це одкровення. Тоді жодні докази не могли вплинути на них, але згодом дехто з тих, хто були Його зрадниками й убивцями, знайшли мир, повіривши в Я Є – Автора життя.

⁵⁰¹ Прип. 28:1

⁵⁰² Переклад KJV

⁵⁰³ Переклад KJV

⁵⁰⁴ Переклад KJV

⁵⁰⁵ Вих. 3:14

⁵⁰⁶ Івана 8:24, 28, 58

У цьому благословенному імені міститься дивовижна сила. Коли Ісус прийшов до Своїх учнів тієї бурхливої ночі на морі, коли вони втомилися веслувати в цій жажливій стихії і втратили надію на життя, Він приніс їм відвагу і спасіння словами: «Заспокойтесь, Я є, не лякайтесь»⁵⁰⁷. Це ж саме ім'я в цей важкий час стало захистом для Його улюблених учнів. Щойно Він вимовив його, озброєний натовп відступив назад і впав на землю, немов уражений невидимою зброєю. Це був доказ Божественності Христа, який мав змусити цих людей відмовитися від своєї мети. Сила Ісуса була явлена в цьому випадку не тільки для порятунку Його ворогів, а й для Його учнів.

Ім'я Христа було як щит навколо Нього. Воно було непроникною стіною, що надійно захищала Його від усіх ворогів. «Князь світу цього» не міг знайти до Нього доступу. В Ньому він нічого не мав, тому не було жодного приводу, під яким він міг би увійти. **Вимовляючи це ім'я, Ісус показував, що жодна людина чи натовп не можуть позбавити Його життя, але що Він Сам добровільно віддає його.**

Це ім'я, що й нині володіє тією ж захисною силою, ми можемо взяти з собою. Цей маленький випадок у саду записаний для того, щоб ми знали, що Я Є, Який з нами по всі дні, аж до кінця світу, є нашим щитом проти всіх нападок ворога наших душ. **Він накладає на нас Своє ім'я. У це ім'я ми хрестимося. І доки ми сповідуємо це ім'я, знаючи, що Христос прийшов у нашій плоті, і що тепер не ми живемо і не ми маємо протистояти нападкам сатани, а Христос, який живе в нас, ми можемо так само впевнено тримати на відстані рикаючого лева, як Ісус тримав на відстані лютий натовп.** Який благословенний урок донесено до нас у цій простій розповіді!

«Я не втратив нікого із тих, кого дав Ти Мені»⁵⁰⁸. Проявляючи Свою силу через проголошення слів «Я є», Ісус

⁵⁰⁷ Матв. 14:27, переклад з англійської

⁵⁰⁸ Івана 18:9

гарантував безпеку Своїм учням. «Полюбивши Своїх, що на світі були, до кінця полюбив їх»⁵⁰⁹. Тут ми бачимо доказ того, що ім'я Ісуса – це захист. Однак не тоді, коли воно використовується просто як талісман. «Господнє Ім'я сильна башта: до неї втече справедливий і буде безпечний»⁵¹⁰. **Щоб воно було захистом, його треба знати як реальність, у якій живе душа. Деякі люди, які не зростали в Господі, одного разу спробували використати Його ім'я у своїх корисливих інтересах, і результат виявився для них вельми жалюгідним** (Див. Дії 19:13-16 *«Дехто ж із мандрівних ворожбитів юдейських зачали закликати Ім'я Господа Ісуса над тими, хто мав злих духів, проказуючи: Заклинаємо вас Ісусом, Якого Павло проповідує! Це ж робили якісь сім синів юдейського первосвященника Скеви. Відповів же злий дух і сказав їм: Я знаю Ісуса, і знаю Павла, а ви хто такі? І скочив на них чоловік, що в ньому злий дух був, і, перемигши обох, подужав їх так, що втекли вони з дому нагі та поранені»*).

У всіх Своїх випробуваннях Ісус ніколи не випускав із поля зору Своїх учнів. Він дбав про них, а не про Себе. Він знав про все, що мало обрушитися на Нього, але ні на хвилину не жахнувся. **Він прийшов врятувати інших, пожертвувавши Собою, і жодного разу не забув про Свою місію.** Душа, менш тверда, ніж «скеля віків», була б збентежена й виведена з рівноваги. Але Ісус був так само спокійний, як і в домі Лазаря. **У годину найбільшого випробування Він продемонстрував Свою силу зберегти всіх, хто біжить до Нього за притулком.**

«Тоді Симон Петро, меча мавши, його вихопив, і рубонув раба первосвященника, і відтяв праве вухо йому. А рабу на ім'я було Малх. Та промовив Ісус до Петра: Всунь у піхви меча! Чи ж не мав би Я пити ту чашу, що Отець дав Мені?»⁵¹¹

Ісус сказав Своїм учням та й нам теж: «А Я вам кажу не противитись злому»⁵¹², і тут Він показав, що Його слова слід

⁵⁰⁹ Івана 13:1

⁵¹⁰ Прип. 18:10

⁵¹¹ Івана 18:10, 11

⁵¹² Матв. 5:39

сприймати в їхньому найпростішому значенні. **Якщо й було у світі місце, де право пригнічувалося силою, то це було тут. Якщо коли-небудь у цьому світі меч вихоплювався за праве діло, то це був саме той час; і все ж Ісус викрив Петра.** З цього випадку не можна навчитися нічого іншого, крім того, що **немає таких обставин, за яких застосування зброї було б виправданим.** Такі міркування, як наведені нижче, ми знаходимо дуже часто, і вони посідають чільне місце в релігійних журналах: «У разі, коли образа була завдана безпідставно, коли честь і гідність були навмисно принижені, коли всі ресурси мирної дипломатії вичерпано, жодна нація, що поважає себе, не буде виявлена не готовою захищати свою гідність і відстоювати свої права, звернувшись до зброї».

Нехай це послужить уроком для тих націй і народів, які не бачать іншого способу відстоювання своєї честі та гідності, окрім того, який властивий тваринам. Ісус показав, що є кращий спосіб зберегти свою гідність. **Його ображали, з Нього знущалися, але ніколи споконвічна гідність Його характеру не проявлялася і не сяjala так яскраво й так переможно, як тоді, коли Він докоряв Петрові за використання меча.** Беззбройний, Він стояв перед натовпом озброєних людей і показував, що Він їхній Господар. Кожен справжній християнин має ті самі обладунки, що й Він. Прочитайте Ефесеям 6:13: «Через це візьміть повну Божу зброю, щоб могли ви дати опір дня злого, і, все виконавши, витримати». **Тому для людей, які називають себе християнами, узяти в руки меч для самооборони або з будь-якою іншою метою – означає визнати, що вони нічого не знають про «силу імені Ісуса».**

У Своїй настанові учням Ісус також сказав: «Любіть ворогів своїх, благословляйте тих, хто вас проклинає»⁵¹³. Тут Він ще дав і практичну ілюстрацію цього вчення. **Він не тільки засудив Петра за його жорстокість по відношенню до слуги першо-**

⁵¹³ Матв. 5:44

священника, а й знову показав, що прийшов спасати, а не знищувати. Він уже був у руках натовпу (Марка 14:46, 47: «Вони ж руки свої наклали на Нього, і схопили Його»), коли ревний Петро завдав удару, але Ісус обережно вивільнив одну руку, водночас ввічливо промовивши, наче перепрошуючи за те, що здавалося, чинить опір навіть для того, щоб зробити їм добро: «Потерпіть поки що»⁵¹⁴, і, торкнувшись вуха слуги, зцілив його. Чи може Божественна доброта бути проявлена більш вражаюче? Воістину, ця Людина була Спасителем світу.

Тут ми можемо зупинитися і поміркувати. Це всього лише коротка розповідь, яку ми вивчали, але вона сяє Божественним світлом. Потрібно сказати ще тільки одне: «Тож подумайте про Того, хто перетерпів такий перекір проти Себе від грішних, щоб ви не знемоглись, і не впали на душах своїх»⁵¹⁵.

Зречення Господа

Івана 18:15-27

«А Симон Петро й інший учень ішли за Ісусом слідом. Той же учень відомий був первосвященикові, і ввійшов удвір первосвящеників із Ісусом. А Петро за ворітьми стояв. Тоді вийшов той учень, що відомий був первосвященикові, і сказав воротарці, і впровадив Петра. І питає Петра воротарка служниця: Ти хіба не зучнів Цього Чоловіка? Той відказує: Ні! А раби й служба, розклавши огонь, стояли та й грілися, бо був холод. І Петро стояв із ними та грівся. А первосвященик спитався Ісуса про учнів Його, і про науку Його. Ісус Йому відповідь дав: Я світові явно казав. Я постійно навчав у синагозі й у храмі, куди всі юдеї збираються, а таємно нічого Я не говорив. Чого ти питаєш Мене? Поспитайся тих, що чули, що Я їм говорив. Отже, знають вони, про що Я говорив. А як Він це сказав, то один

⁵¹⁴ Луки 22:51, переклад KJV

⁵¹⁵ Євр. 12:3

із присутньої там служби вдарив Ісуса в щоку, говорячи: То так відповідаєш первосвященикові? Ісус йому відповідь дав: Якщо зле Я сказав, покажи, що то зле; коли ж добре, за що Мене б'єш? І відіслав Його Анна зв'язаним первосвященикові Кайяфі. А Симон Петро стояв, гріючись. І сказали до нього: Чи й ти не з учнів Його? Він відрікся й сказав: Ні! Говорить один із рабів первосвященика, родич тому, що йому Петро вухо відтяв: Чи тебе я не бачив у саду з Ним? І знову відрікся Петро, і заспівав півень хвилі тієї...».

Ісус постраждав, коли Його схопили озброєні люди, яких привів Юда. Його зв'язали і повели на принизливий суд. Учні стверджували, що ніщо не може спонукати їх залишити Христа; бо вони не знали, що на них чекає. Вони були впевнені, що не залишать Того, Хто так ніжно піклувався про них і виявив Себе настільки могутнім для визволення. Вони не могли уявити Його по-іншому, окрім того, що бачили, як Він ходить, розсіюючи благословення всюди, хіба що вони думали, що Він візьме царство на Себе, вижене римлян, викоринить зловживання, що вкралися в юдейське священство, і буде царювати в пишності та величі. Але тепер вони побачили, що Його зв'язали й ведуть без опору; і хоча вони були свідками сили простих слів «Я Є», які Він вимовляв, та не змогли протистояти приголомшливому шоку від Його захоплення, і, «тоді всі полишили Його й повтікали»⁵¹⁶.

Навіть Петро, який найбільш ревно заявляв про свою відданість Учителю й був досить хоробрий з мечем, не зміг зберегти мужність перед обличчям очевидної поразки Учителя й втік разом з іншими; але, коли він виявив, що натовп задоволений тим, що схопив Ісуса, що вони женуться тільки за Пастирем, а не за вівцями, він повернув назад і «здалека йшов слідкома»⁵¹⁷.

Ми можемо бути впевнені, що не проста цікавість спонукала Петра піти за Ісусом. Він відчував сильну любов до Нього, як

⁵¹⁶ Марка 14:50

⁵¹⁷ Луки 22:54

і інші учні. Щоправда, вони ще не досягли тієї досконалої любові, яка виганяє всякий страх, але, тим не менш, вони любили Його, хоча і бігли в жаху.

Іван був знайомий із первосвященником і тому мав вільний доступ до палацу. Петра зупинили біля дверей, але завдяки впливу Івана його пропустили. Коли він проходив усередину, дівчина (*ред.: служниця*), яка притримала двері, упізнала його або подумала, що впізнала, запитала: «Ти хіба не з учнів Цього Чоловіка? Той відказує: Ні!»⁵¹⁸

Любов Петра до Учителя викликала в нього бажання бути якомога ближче до Нього, бо йому не терпілося дізнатися, чим усе закінчиться. Однак це був небезпечний час, і Петро не хотів наражати себе на небезпеку, показуючи, що дуже зацікавлений у цій справі. Тому він приєднався до групи слуг і служителів, які стояли довкола багаття, гріючись, «Петро стояв із ними та грівся»⁵¹⁹.

Неважко уявити собі стан розуму Петра. Сильно побоюючись за власну безпеку й водночас тривожачись за Ісуса, він змушений був через страх здаватися одним із байдужих людей біля вогнища, слухати їхні грубі жарти й вільні плітки, до яких він не міг би приєднатися, навіть якби його розум не був відвернений тривожними думками про Учителя. Водночас він був змушений здаватися учасником розмови, у якій не був зацікавлений і не брав жодної участі, в той же час напружуючи слух, щоб почути, що відбувається між Ісусом та Його безжалісними гонителями. Це було не найприємніше становище, в якому Петро опинився. Грати подвійну роль ніколи не буває легко, а в даному випадку обставини робили це вдвічі тяжчим. До того ж, Петро не був лицеміром, а був прямим і відвертим. Але зараз ним володів страх.

Та приховати свою особистість Петру не вдалося. Більш того, найімовірніше, що самі його зусилля, спрямовані на це,

⁵¹⁸ Івана 18:17

⁵¹⁹ Івана 18:18

лише ускладнювали завдання. Він не належав до бездушного натовпу і не міг змусити себе виглядати таким. Йому було не по собі. Він не міг приховати глибокого почуття, яке його охопило, і цей неспокій привернув до нього увагу інших, коли він «стояв, гріючись». «І сказали до нього: Чи й ти не з учнів Його? Він відрікся й сказав: Ні!»⁵²⁰ Це вдруге Петро зрікся Христа того вечора.

Однак це був ще не кінець. Самі слова, якими Петро відрікся від Господа, вказували на те, що він є одним з Його учнів. Ісус був відомий як пророк із Галілеї, і Його учні теж були галілеянами, які розмовляли з акцентом, що помітно відрізнявся від акценту мешканців Юдеї та Єрусалима. Тому «незабаром же знов говорили приявні Петрові: Поправді, ти з них, бо ти галілеянин»⁵²¹. Та чим більше він заперечував, тим більше до нього була прикута увага. І «говорить один із рабів первосвященника, родич тому, що йому Петро вухо відтяв: Чи тебе я не бачив у саду з Ним?»⁵²²

Це наближало Петра до небезпеки. Він не тільки ризикував через свій зв'язок з Ісусом, але й міг постраждати через свою нерозважливу ревність у саду. **Родич пораненого міг помститися, якби вину було покладено на Петра.** Тому двічі переляканий Петро почав «клястись та божитись: Не знаю Цього Чоловіка, про Якого говорите ви»⁵²³. На жаль, це вже був не той Петро, що у верхній світлиці, який кілька годин тому перебував у люблячому спілкуванні з Ісусом.

Усе це записано для нашого навчання, але, на жаль, ми занадто часто пропускаємо цей урок. Легко засуджувати боягузтво Петра, і важко було уникнути його. Петро – не єдиний учень, який відрікся від Господа. Фактично, втеча одинадцяти,

⁵²⁰ Івана 18:25

⁵²¹ Марка 14:70

⁵²² Івана 18:26

⁵²³ Марка 14:71

коли Ісус був зв'язаний, сама по собі була мовчазним зреченням від Нього. Зречення Петра було більш явним, ніж у решти, але це був лише природний результат його хвалькуватого сповідання вірності: «Якби й усі спокусились про Тебе, я не спокушуся ніколи»⁵²⁴.

Ба більше, те, що Петро використав меч, збентежило його. **Якби він не вдавався до насильства, у нього не було б особливих причин для страху.** Людям часто аплодують за хоробрість, яку вони проявляють, захищаючи правоту або те, що вони вважають правотою, за допомогою зброї. Але такий захист, як би завзято він не вівся, насправді може бути лише проявом боягузтва. Набагато більше мужності потрібно для того, щоб спокійно страждати, ніж для того, щоб люто відбивати напад. **Спокійне перенесення травм – набагато кращий вираз справжніх ревнощів за Христом, ніж гучні заяви й енергійні удари.**

Тут міститься істина, яка потребує особливої уваги в даний час. Якби кожне християнське зібрання могло мати перед собою цей урок. Навряд чи знайдеться зібрання без резолюцій, що засуджують те чи інше зло. Релігійні лідери стають майже шаленими у своєму пристрасному викритті людей і заходів, які, як їм здається, є правильними, але які насправді можуть бути протилежними до Христа й християнства. Вони змагаються один з одним у рішучих виявах вірності християнству й ненависті до злодіянь. **Але, коли на них особисто чекає випробування постраждати наодинці і в невідомості заради істини, занадто часто вони готові йти на компроміс.** Добре сміливо говорити на захист істини, але краще дотримуватися істини й нічого не говорити, ніж говорити про неї сильними словами й не жити нею.

У Посланні до Тита 1:16 ми читаємо про декого: «Вони твердять, немов знають Бога, але відкидаються вчинками». Це

⁵²⁴ Матв. 26:33

відбувається кожного разу, коли послідовник Христа, робить те, що не відповідає характеру Христа, «ви всі, що в Христа охристилися, у Христа зодягнулися»⁵²⁵. Незалежно від того, пережила людина цей досвід у реальності чи ні, акт хрещення вказує на те, що вона віддає себе Христу. Більше того, **вона залишає своє власне життя і приймає життя Христа, тож уже не вона, а Христос живе й ходить серед людей**. Стара людина оголошується мертвою, а нова людина, яка займає її місце, – це Людина Христос Ісус. Тому вона називає себе ім'ям Христа – християнином. І поки вона заявляє про себе як про християнина, вона всією своєю поведінкою говорить: «Так чинить Христос; такий характер Христа». Але якщо вона робить те, що не відповідає характеру Ісуса з Назарету, то вона відрікається від Нього так само, як Петро, і її провина може бути навіть більшою, ніж Петрова.

Людина може зректися Христа, навіть якщо вона не вимовляє жодного слова. Те, що Петро спілкувався з грубим, байдужим натовпом у судилищі, саме по собі було зреченням від Христа. Не те щоб було погано спілкуватися з грішниками; Ісус Сам так чинив. Він входив до митарів і грішників і їв з ними. **Але потрібно пам'ятати, що, коли Ісус спілкувався з грішниками, Він не намагався створити враження, що Він один із них**. Він спілкувався з ними, щоб Своєю добротою і Своїм прикладом залучити їх до кращого життя. І хоча Його поведінка була такою, що вони могли спілкуватися з Ним як з рівним, однак, коли Він найбільше здавався одним з них, завжди було видно, що Він сильно відрізняється. Стояти в натовпі або сидіти в зібранні, де грубі жарти та непристойні розмови, а можливо, і зневажання того, що є добрим і чистим, показує, що ці люди – вороги Христа, це означає відректися від Нього, навіть якщо не вимовляти жодного слова. **Якщо сама присутність людини не є докором гріхові, то вона потурає йому, а це вже зречення Христа**.

⁵²⁵ Гал. 3:27

«Блажен муж, що за радою несправедливих не ходить, і не стоїть на дорозі грішних, і не сидить на сидінні злоріків, та в Законі Господнім його насолода, і про Закон Його вдень та вночі він роздумує!»⁵²⁶

Саме страта на хресті змусила учнів тікати, а Петра – зректися Господа. Не тому, що вони менше любили Христа, а тому, що несподівано опинилися віч-на-віч з обставинами, на які вони не розраховували. **Вони не враховували хресного сорому, коли слідували за Христом.** Ісус неодноразово говорив їм про це, щоб вони були готові до цього часу, але вони не зрозуміли Його слів. Вони не порахували ціну. Вони були готові прийняти Ісуса як Царя, тому що Його сила була зримо явлена перед ними, навіть незважаючи на те, що Він був у злиднях, що Його ненавиділи й відкидали священники й старійшини. **Але вони так і не дізналися, що Бог обирає те, чого немає (те, що незначуще), щоб звести нанівець те, що є (те, що значуще).** Тому, коли в руках натовпу й на хресті Ісус, здавалося, був позбавлений будь-якої сили, саме люди зазнали невдачі.

Якщо ми не хочемо повторити їхній досвід, то повинні передбачити хрест у своєму житті. Ми не повинні повторювати, що бути християнином – значить мати ім'я, що перевершує імена царів землі, а, отже, завжди користуватися більшою повагою через наше сповідання. Ми повинні пам'ятати, що світ перебуває в смертельній опозиції до Христа і що світ ніколи не повернеться. «Бо хто хоче бути світові приятелем, той ворогом Божим стається»⁵²⁷. Тому не може бути більш явного зречення від Христа, ніж уподібнення світові або видимість уподібнення світові, «і не стосуйтеся до віку цього, але перемініться відновою вашого розуму»⁵²⁸. Знайте, що те, що високо цінується у світі, гидота для Господа; і що «і простих

⁵²⁶ Псал. 1:1, 2

⁵²⁷ Якова 4:4

⁵²⁸ Римл. 12:2

світу, і погорджених, і незначних вибрав Бог»⁵²⁹. **Хрест Христа, на який світ дивиться з презирством, – це сила Божа.** Тому «не дивуйтесь огневі, що вам посилається на випробовування, немов би чужому випадку для вас»⁵³⁰. **Сповідання Христа означає невідповідність світові;** і ті, хто сповідує Його в Його приниженні, будуть визнані Ним, коли Він прийде у Своїй славі. Тож нехай нашою щирою молитвою буде: «А щодо мене, то нехай нічим не хвалюся, хіба тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа, що ним розп'ятий світ для мене, а я для світу»⁵³¹.

Цар перед судом

Івана 18:28-40

«А Ісуса ведуть від Кайяфи в преторій. Був же ранок. Та вони не ввійшли до преторія, щоб не опоганитись, а щоб їсти пасху. Тоді вийшов Пилат назовні до них і сказав: Яку скаргу приносите ви на Цього Чоловіка? Вони відповіли та й сказали йому: Коли б Цей злочинцем не був, ми б Його тобі не видавали. А Пилат їм сказав: Візьміть Його, та й за вашим Законом судіть Його. Юдеї сказали йому: Нам не вільно нікого вбивати, щоб збулося Ісусове слово, що його Він прорік, зазначаючи, якою то смертю Він має померти. Тоді знову Пилат увійшов у преторій, і покликав Ісуса, і до Нього сказав: Чи Ти Цар Юдейський? Ісус відповів: Чи від себе самого питаєш ти це, чи то інші тобі говорили про Мене? Пилат відповів: Чи ж юдеянин я? Твій народ та первосвященики мені Тебе видали. Що таке Ти вчинив? Ісус відповів: Моє Царство не із світу цього. Якби із цього світу було Моє Царство, то служба Моя воювала б, щоб не виданий був Я юдеям. Та тепер Моє Царство не звідси... Сказав же до Нього Пилат: Так Ти Цар? Ісус відповів: Сам ти кажеш, що Цар Я. Я на те народився, і на те прийшов у світ,

⁵²⁹ 1 Кор. 1:28

⁵³⁰ 1 Петра 4:12

⁵³¹ Гал. 6:14

щоб засвідчити правду. І кожен, хто з правди, той чує Мій голос. Говорить до Нього Пилат: Що є правда? І сказавши оце, до юдеїв знов вийшов, та й каже до них: Не знаходжу Я в Ньому провини ніякої. Та ви маєте звичай, щоб я випустив вам одного на Пасху. Чи хочете отже, відпущу вам Царя Юдейського? Та знову вони зняли крик, вимагаючи: Не Його, а Варавву! А Варавва був злочинець».

Протягом усього Свого земного життя Ісус користувався царською владою й проявляв Себе як Цар. У кількох випадках Його вітали як Царя, як, наприклад, Нафанаїл: «Ти Цар Ізраїлів»⁵³² і народ, коли Він в'їжджав до Єрусалима: «Осанна! Благословенний, хто йде у Господне Ім'я! Цар Ізраїлів!»⁵³³ Але цей випадок був єдиним, коли Він відкрито заявив про Себе як про Царя. Коли Пилат запитав Його: «Так Ти Цар?», Ісус відповів: «Сам ти кажеш, що Цар Я»⁵³⁴. І потім, сказавши: «Моє Царство не із світу цього»⁵³⁵, Він відкрито заявив про Своє царювання.

Ісус був звинувачений Пилатом як змовник проти римського уряду й небезпечний для його світу. Коли Пилат спробував відпустити Його, «юдеї кричали, говорячи: Якщо Його пустиш, то не кесарів приятель ти! Усякий, хто себе за царя видає, противиться кесареві»⁵³⁶. Але Ісус зруйнував це звинувачення, оголосивши, що Його Царство не від світу цього, а тому Його слуги не будуть воювати.

Віддаючи Ісуса Пилату, юдейські правителі ясно дали зрозуміти, що у них немає проти Нього жодних реальних звинувачень. Коли Пилат запитав: «Яку скаргу приносите ви на Цього Чоловіка?»⁵³⁷, вони відповіли і сказали йому: «Коли б Цей

⁵³² Івана 1:49

⁵³³ Івана 12:13

⁵³⁴ Івана 18:37

⁵³⁵ Івана 18:36

⁵³⁶ Івана 19:12

⁵³⁷ Івана 18:29

злочинцем не був, ми б Його тобі не видавали»⁵³⁸. Це те саме, якби людину привели до суду, і коли суддя запитав би, які звинувачення проти неї висунуто, її обвинувачі вдовольнилися б тим, що сказали: «Він погана людина». Говорячи так, юдеї фактично визнавали, що нічого не мають проти Нього, і що Пилат повинен сам з'ясувати характер злочину Ісуса, допитавши Його. Але Пилат, поглянувши на Ісуса, сказав: «Провини ніякої в Нім не знаходжу»⁵³⁹. Більше того, Ісус прямо заперечив будь-які задуми проти влади римського уряду.

Вірші 36 і 37 визначають характер Царства Христа і Його підданих. Він – Цар, але Його Царство не від світу цього. Оголошуючи Пилату, що Він Цар, Ісус сказав: «Я для того народився і для того прийшов у світ, щоб свідчити про істину, і кожен, хто від істини, слухає голосу Мого». Він – Цар істини, тому що Він – істина, а отже, істинний цар. І оскільки цар – це той, хто вищий за всіх, то той, хто є істина, має бути царем, бо **істина – це те, що вище за всіх і що підноситься над усіма, хоч би як сильно її не топтали.**

Істина – це те, що є, те, що перебуває вічно. Бог є істина. Істина не може бути знищена. «Минається і світ, і його пожадливість, а хто Божу волю виконує, той повік пробуває»⁵⁴⁰. Ці факти разом із висловлюванням Христа, доводять, що цей світ та істина протистоять один одному. Це видно з того, що, коли Христос був на суді, світ був проти істини. Але світ минає, а істина не може пройти. Тому ми бачимо, що **світ завжди протистоїть істині, а значить, завжди протистоїть Христу.** Світ розпинає Христа сьогодні, як Він був розіп'ятий від заснування світу. І саме хрестом Христовим ми розіп'яті для світу, а світ для нас⁵⁴¹.

⁵³⁸ Івана 18:30

⁵³⁹ Івана 19:4

⁵⁴⁰ 1 Івана 2:17

⁵⁴¹ Див. Гал. 6:14

Христос – Князь миру⁵⁴². Він Сам є мир⁵⁴³. Він, прийшовши, благовістив мир⁵⁴⁴. Він править миром⁵⁴⁵. Саме «миром Божим, що вищий від уякого розуму», Христос береже Своїх підданих⁵⁴⁶. У бесіді зі Своїми учнями тієї самої ночі, коли Його зрадили, Він сказав: «Це Я вам розповів, щоб мали ви мир у Мені. Страждання зазнаєте в світі, але будьте відважні: Я світ перемиг»⁵⁴⁷. Тому всі послідовники Христа мають мир і зберігають його, незалежно від того, скільки війн і бід відбувається у світі. Ісус завоював світ не війною, а миром, і тільки ті, хто повністю відмовляється від боротьби, можуть завоювати світ. Коли послідовники Христа беруть до рук зброю, вони можуть бути змушені тікати; власне, саме взяття зброї є їхньою поразкою. **Але абсолютно неможливо перемогти людину, яка наполегливо й послідовно заради Христа відмовляється битися. Поки вона зберігає свою стійкість, вона переможець.**

Христос каже, що якби Його Царство було від світу цього, то Його слуги воювали б; але Він Сам лише за кілька годин до цього різко докоряв Петрові за те, що той, вихопивши меч, наніс рану, яку Ісус потім зцілив. **Тому, коли хто-небудь використовує бойову зброю, він показує, що або не розуміє природи Царства Христа, або не зараховує себе до Його послідовників.** Той, хто бореться, показує себе слугою не Христа, а іншого пана, а ніхто не може служити двом панам.

Царство Христа не від світу цього. Воно має зовсім іншу природу, ніж світ, і світ протистоїть йому, Христу та Його послідовникам. Ісус сказав: «Коли вас світ ненавидить, знайте, що Мене він зненавидів перше, як вас. Коли б ви зо світу були, то своє світ любив би. А що ви не зо світу, але Я вас зо світу обрав,

⁵⁴² Див. Ісаї 9:6

⁵⁴³ Див. Ефес. 2:14

⁵⁴⁴ Див. Ефес. 2:17

⁵⁴⁵ Див. Колос. 3:15, 16

⁵⁴⁶ Филп. 4:7

⁵⁴⁷ Івана 16:33

тому світ вас ненавидить»⁵⁴⁸. Це ясно показує, що світ противиться Царству Христа й ненавидить його, тому що воно не від світу цього. Звідси випливає, що неможливо бути підданими людських царств і водночас підданими Царства Христа.

Хтось, не подумавши, може оголосити це анархією, бо він не враховує природу Царства Христа. Сам Христос був засуджений як анархіст, бо князі світу цього не розуміли природу Його Царства; а якби вони розуміли, то не розіп'яли б Господа слави⁵⁴⁹. Послідовники Христа ніколи не можуть бути анархістами, тому що закон Божий перебуває в їхніх серцях. Вони являють собою вищий тип послуху закону. Вони досконалі хранителі досконалого закону. Ба більше, хоча вони й не вважають себе підданими цього світу, вони справді найкращі піддані, оскільки **без опору підкоряються навіть найнесправедливішим законам.** Праведників засуджують і вбивають, але вони не чинять опір⁵⁵⁰. **Тому найкращі піддані, яких може мати будь-який земний правитель, – це ті, хто сповідує Христа і є підданим тільки Христа, а не світу. Однак земні уряди, як правило, не знають цього, і тому люди, чия присутність сприяє силі та стабільності уряду, зазнають дискримінації та гонінь.**

Царство Ісуса не від світу цього, але воно перевершує цей світ. Будучи істинним, воно є вічним. Христос поставлений праворуч Бога на небесах, вище від усякого начальства, і влади, і сили, і могутності, і панування⁵⁵¹. Але це місце належало Йому по праву ще тоді, коли Він був тут, на землі. Адже в розмові з Никодимом Він заявив, що перебуває «на небі»⁵⁵². Цар Всесвіту постав перед земним судом і земним суддею щодо Його права

⁵⁴⁸ Івана 15:18, 19

⁵⁴⁹ Див. 1 Кор. 2:8

⁵⁵⁰ Див. Якова 5:6

⁵⁵¹ Див. Ефес. 1:20, 21

⁵⁵² Івана 3:13

правити. Він показав Своє право правити там, як і скрізь, свідченням істини.

Але як Ісус сидить праворуч Бога на небесах, понад усяким начальством, силою, владою і пануванням, так і всіх віруючих у Нього Бог воскресив і посадив разом із Христом на небесах⁵⁵³. Він «нас полюбив і кров'ю Своєю обмив нас від наших гріхів, що вчинив нас царями, священиками Богові й Отцеві Своєму»⁵⁵⁴. **Тому всі піддані Христа – царі набагато вищого рангу, ніж усі земні царі.** Їм дана така сама влада над народами, як і Самому Христу⁵⁵⁵. Вони покликані бути свідками разом із Христом. Бог каже: «Ви свідки Мої... та раб Мій, якого Я вибрав»⁵⁵⁶. «Але ви вибраний рід, священство царське, народ святий, люд власности Божої, щоб звіщали чесноти Того, Хто покликав вас із темряви до дивного світла Свого»⁵⁵⁷.

Як Христос Цар постав перед судом, так і всі Його послідовники перебувають на суді в цьому світі. Суд постійно призначається, справа завжди розглядається, а свідки завжди перебувають під присягою. Якщо вони вірні та істинні свідки, як і їхній Учитель⁵⁵⁸, **то вони справді царі й ніколи не будуть переможені, навіть якщо будуть засуджені.** Завдяки мирній силі простої непохитності істини послідовники Христа будуть визнані навіть світом як такі, що володіють силою, яка перевищує силу всього світу.

Однак вони, подібно до Христа, будуть зараховані до порушників закону, бо сумно, що «і правосуддя назад відступилося, а справедливість здалека стоїть, бо на майдані спіткнулася істина, правда ж не може прийти, і істина зникла, а той, хто від злого відходить, грабований... І це бачить Господь,

⁵⁵³ Див. Ефес. 2:1-6

⁵⁵⁴ Об'явл. 1:5, 6

⁵⁵⁵ Див. Псал. 2:8, 9; Об'явл. 2:26, 27

⁵⁵⁶ Ісаї 43:10

⁵⁵⁷ 1 Петра 2:9

⁵⁵⁸ Див. Об'явл. 3:14

і лихе в Його очах, що права нема»⁵⁵⁹. Проте, хоча істина може бути висміяна як непрактична, а її прихильники піддані глузуванням, гонінням і навіть смерті, і буде здаватися, що хибна думка тріумфує, все ж таки істина підніметься над усім, як Христос, хоч з Нього насміхалися, віддали на смерть як лиходія й уважали за ніщо, та Він повстав і посів Своє місце на престолі Божому. І ніколи Він не був більш великим, ніж у той момент, коли Його життя було обміняно на життя вбивці. **Його приниження і ганьба стали Його славою. Його слабкість стала Його силою, а прокляття хреста стало засобом, за допомогою якого Він був піднесений на небо, щоб благословити Всесвіт.**

⁵⁵⁹ Ісаї 59:14, 15

Розділ 19. Закінчена робота

Івана 19:17-30

«І, ніши Свого хреста, Він вийшов на місце, Череповищем зване, по-гебрейському Голгофа. Там Його розп'яли, а з Ним разом двох інших, з одного та з другого боку, а Ісуса всередині. А Пилат написав і написа, та й умістив на хресті. Було ж там написано: Ісус Назарянин, Цар Юдейський. І багато з юдеїв читали цього написа, бо те місце, де Ісус був розп'ятий, було близько від міста. А було по-гебрейському, по-грецькому й по-римському написано. Тож сказали Пилатові юдейські первосвященики: Не пиши: Цар Юдейський, але що Він Сам говорив: Я Цар Юдейський. Пилат відповів: Що я написав написав! Розп'явши ж Ісуса, вояки взяли одіж Його, та й поділили на чотири частині, по частині для кожного вояка, теж і хітона. А хітон був не шитий, а витканий цілий відверху. Тож сказали один до одного: Не будемо дерти його, але жереба киньмо на нього, кому припаде. Щоб збулося Писання: Поділили одіжу Мою між собою, і метнули про шату Мою жеребка. Вояки ж це й зробили... Під хрестом же Ісуса стояли Його мати, і сестра Його матері, Марія Клеопова, і Марія Магдалина. Як побачив Ісус матір та учня, що стояв тут, якого любив, то каже до матері: Оце, жоно, твій син! Потім каже до учня: Оце мати твоя! І з тієї години той учень узяв її до себе. Потім, знавши Ісус, що вже все довершилось, щоб збулося Писання, проказує: Прагну! Тут стояла посудина, повна оцту. Вояки ж, губку оцтом наповнивши, і на тростину її настромивши, піднесли до уст Його. А коли Ісус оцту прийняв, то промовив: Звершилось!... І, голову схиливши, віддав Свого духа».

Ісуса судили, визнали невинним і засудили до смерті. **Він був засуджений за те, що був Сином Божим.** Юдеї кричали: «Ми маємо Закона, а за Законом Він мусить умерти, бо за Божого

Сина Себе видавав»⁵⁶⁰; і все ж сам закон був сповнений заяв про те, що Бог дбає про них як про синів, і сповнений заяв, що Він бажає бути їхнім Отцем, і щоб вони поводитися з Ним як сини. Ісус був засуджений за те, що був тим, ким усі повинні були бути, але не були.

Світ не знав Ісуса як Сина Божого. Він народився від Давидового насіння по плоті, але воскресінням з мертвих був оголошений Сином Божим з силою по Духу святості, «про Сина Свого, що тілом був із насіння Давидового, і об'явився Сином Божим у силі, за духом святости, через воскресення з мертвих, про Ісуса Христа, Господа нашого»⁵⁶¹. **Він не став Сином Божим після воскресіння з мертвих, але воскресіння стало доказом, демонстрацією того, що Він був таким.** Він був Сином Божим протягом усього Свого життя до розп'яття, як і зараз, але **воскресіння стало доказом цього.** Так і з усіма, хто є справжнім Його шанувальником. «Подивіться, яку любов дав нам Отець, щоб ми були дітьми Божими, і ними ми є. Світ нас не знає тому, що Його не пізнав. Улюблені, ми тепер Божі діти, але ще не виявилось, що ми будемо. Та знаємо, що, коли з'явиться, то будемо подібні до Нього, бо будемо бачити Його, як Він є»⁵⁶². **З огляду на це, ми не повинні дивуватися, якщо отримаємо від світу таке ж ставлення, яке отримав Він.**

«І, ніши Свого хреста, Він вийшов на місце, Череповищем зване, по-гебрейському Голгофа. Там Його розп'яли, а з Ним разом двох інших, з одного та з другого боку, а Ісуса всередині»⁵⁶³. Він міг відмовитися нести хрест, якби захотів, і ніхто не міг примусити Його. Він «перетерпів хреста, не звертавши уваги на сором»⁵⁶⁴. Якщо ми є Його істинними послідовниками, ми також будемо смиренно переносити те, що

⁵⁶⁰ Івана 19:7

⁵⁶¹ Римл. 1:3, 4

⁵⁶² 1 Івана 3:1, 2

⁵⁶³ Івана 19:17, 18

⁵⁶⁴ Євр. 12:2

на нас покладається. Як часто, навпаки, ми не тільки відмовляємося нести те, чого можемо уникнути, а й боїмося і скаржимося на тягар і випробування, яких не можемо уникнути. Тим самим ми не тільки показуємо, що ми не Його учні, але що ми зовсім не бажаємо бути Його послідовниками.

Ісус міг уникнути хреста, тільки зрекшись Своєї місії, так і ми можемо відмовитися від хреста, тільки зрекшись Його. Є тисячі способів, якими світ розіпне нас, якщо ми дійсно маємо намір бути послідовниками Ісуса. Серед цих способів не останнє місце посідають глузування, легка жалість до таких непрактичних фанатиків, здивування, що ми мусимо задовольнитися тим, що зариваємо свої таланти, та підслесливі запрошення «покращити наше становище». Знайдеться чимало хибних спокус зайнятися чимось, що світ змусив би нас вважати цілком відповідним до нашої професії, але в глибині душі ми знаємо, що це не так. Ми відкидаємо хрест Христа й відрікаємося від Нього, або відмовляючись від істини, або чинячи всупереч її чистоті та простоті.

«А Пилат написав і написа, та й умістив на хресті. Було ж там написано: Ісус Назарянин, Цар Юдейський. І багато з юдеїв читали цього написа, бо те місце, де Ісус був розп'ятий, було близько від міста. А було по-гебрейському, по-грецькому й по-римському написано. Тож сказали Пилатові юдейські первосвященики: Не пиши: Цар Юдейський, але що Він Сам говорив: Я Цар Юдейський. Пилат відповів: Що я написав написав»⁵⁶⁵. **Це був сильний удар по гордині священників**, а для Пилата – мізерним заспокоєнням в цій справі.

Чи був це доречний напис для хреста, чи це був наклеп, на який Пилат був готовий піти, щоб насолити юдеям? Невеликі роздуми переконають будь-кого, що **це була проста істина**. Ісус був і залишається Царем Юдейським. Коли Нафанаїл привітав Його словами: «Учителю, Ти Син Божий, Ти Цар Ізраїлів!»⁵⁶⁶, Ісус

⁵⁶⁵ Івана 19:19-22

⁵⁶⁶ Івана 1:49

приймав це без докорів і коментарів. У цьому подвійному титулі не було нічого безглузлого. Будучи Сином Божим, Він також був Царем Ізраїлю, бо Бог-Отець навіть нам у цьому віці дає знати про Себе як про Бога Авраама, Ісака та Якова, і тільки в їхньому насінні повинні були благословлятися всі народи землі. Він завжди проголошував Себе Сином Давидовим, і Ангел, який сповістив Марії про Його народження, сказав: «Він же буде Великий, і Сином Всевишнього званий, і Господь Бог дасть Йому престола Його батька Давида. І повік царюватиме Він у домі Якова, і царюванню Його не буде кінця»⁵⁶⁷.

Звідси випливає, що всі піддані Царства Христа мають бути євреями (ред.: у духовному сенсі). Усі справжні християни – євреї. Ніде Христос не названий Царем язичників. Усі язичники «відлучені від громади ізраїльської, і чужі заповітам обітниць, не мавши надії й без Бога на світі»⁵⁶⁸. Усі християни повинні перестати бути язичниками й стати євреями. Тоді Христос справді стане їхнім Царем. «Спасіння – від юдеїв»⁵⁶⁹. Тож нехай ніхто не нехтує тією частиною Писання, що була присвячена насамперед юдеям. У ній ми знаходимо спасіння й вічне життя.

«Розп'явши ж Ісуса, вояки взяли одіж Його, та й поділили на чотири частині, по частині для кожного вояка, теж і хітона. А хітон був не шитий, а витканий цілий відверху. Тож сказали один до одного: Не будемо дерти його, але жереба киньмо на нього, кому припаде. Щоб збулося Писання: Поділили одіжу Мою між собою, і метнули про шату Мою жеребка. Вояки ж це й зробили...»⁵⁷⁰.

Так само має бути і з послідовниками Христа, коли вони стануть досконалими Його представниками. Причина, через яку це не робиться зараз, полягає в тому, що, **хоча і є справжні**

⁵⁶⁷ Луки 1:32, 33

⁵⁶⁸ Ефес. 2:12

⁵⁶⁹ Івана 4:22

⁵⁷⁰ Івана 19:23, 24

послідовники Ісуса, в яких досконало відтворюється Його життя, їх так мало, що вони не привертають уваги. У церкві загалом життя Ісуса не проявляється. Серед переважної більшості тих, хто сповідує Христа, будь-хто, хто має бути таким самим, яким був Христос у світі, **вважатиметься дурнем і фанатиком, і в такий спосіб буде засуджений як Сам Ісус.** Люди вважають себе послідовниками Христа, хоча знають, що чинять не так, як Він, але вони пояснюють цю невідповідність і заспокоюють своє сумління, кажучи, що часи зараз не ті, що були тоді; обставини настільки змінилися, що християнство змушене пристосовуватися до них; але принцип той самий. Це всього лише омана диявола. Світ зараз такий самий, як і тоді, й Ісус Христос точно такий самий. Тому, коли життя Ісуса досконало відтвориться в Його послідовниках, вони розділять Його страждання і приниження. «Учень не більший за вчителя, а раб понад пана свого. Доволі для учня, коли буде він, як учитель його, а раб як господар його. Коли Вельзевулом назвали господаря дому, скільки ж більше назвуть так домашніх його!»⁵⁷¹

Тож ми живемо в останні дні, коли можна очікувати на повернення Сина Людського, а отже, і коли справа Євангелія повинна бути завершена, тому всі ті, хто віддає себе Господеві, щоб служити Йому й дотримуватися Його заповідей, **повинні робити це з розумінням того, що це коштуватиме їм усього їхнього земного майна.** Бували люди, які з радістю приймали загибель свого майна, «бо страждали й з ув'язненими, і грабунок свого майна прийняли з потіхою, відаючи, що маєте в небі для себе майно неминуще та краще»⁵⁷², і так повинно бути й надалі. **З цього ми бачимо, що послідовники Христа не повинні накопичувати багатство для себе.** Той, хто стає справжнім і щирим учнем Христа, розуміючи, що він має стати таким самим

⁵⁷¹ Матв. 10:24, 25

⁵⁷² Євр. 10:34

бідним у благах цього світу, яким був Учитель, **ніколи не дозволить матеріальному багатству стати на заваді його слухняності будь-якій Божій істині.**

Людині завжди набагато легше й приємніше самій розпоряджатися своєю власністю, ніж коли інший робить це за неї. **Тому урок, який слід винести з поділу одягу Христа, полягає в тому, що християнам краще самим займатися «псуванням» свого майна, а не залишати це напризволяще.** Коли вони прийшли захопити майно Христа, вони не знайшли нічого, окрім одягу, який був на Ньому, а він був простий. **Щасливі будуть ті, хто опиниться в подібному становищі, коли вийде указ про те, що ніхто не може ні купувати, ні продавати, окрім того, хто має накреслення, або ім'я звіра, або число імені його, «щоб ніхто не міг ані купити, ані продати, якщо він не має знамена ймення звірини, або числа ймення його»⁵⁷³.** Християни повинні навчитися самі проводити поділ. **Так само вони не повинні відкладати дарування свого майна на справу Божу до своєї смерті.** Немає ніякої користі в тому, щоб віддати те, що вже не стане в нагоді і з чим доведеться розлучитися. Це все одно, що віддати Господу старий, зношений одяг.

Коли все було виконано, що за Писанням мало бути зроблено з Ісусом, «коли Ісус оцту прийняв, то промовив: Звершилось!... І, голову схиливши, віддав Свого духа...»⁵⁷⁴ **У цих словах «Звершилось» укладено цілий світ сенсу.** Справа не просто в тому, що Його страждання закінчилися, не в тому, що Він тепер на волі, ні, у **цих словах не було жодної думки про Себе.** У Ньому була завершена робота Божя з викуплення світу. **Нове творіння було приготовлено для всіх, і ніщо не могло позбавити їх цього.** Хрест Христовий – це сила Божя, «бож слово про хреста тим, що гинуть, то глупота, а для нас, що

⁵⁷³ Об'явл. 13:17

⁵⁷⁴ Івана 19:30

спасаємось, Сила Божа»⁵⁷⁵, і ця сила – творча сила, «бо Його невидиме від створення світу, власне Його вічна сила й Божество, думанням про твори стає видиме. Так що нема їм виправдання»⁵⁷⁶. Хрест творить. У Христі все має бути відновлено, як було на початку, коли все, що створив Бог, було «добре», а людина була досконалою і панувала над усім. Робота Божа була завершена від початку творіння⁵⁷⁷, а отже і спокій був готовий. Доказом цього слугує той факт, що «Бог відпочив сьомого дня від усієї праці Своєї»⁵⁷⁸. **Закінчена робота обов'язково приносить спокій.** У Христі творіння оновлено, тому Він пропонує спокій усім, хто прийде до Нього: «Прийдіть до Мене, усі струджені та обтяжені, і Я вас заспокою»⁵⁷⁹. **Він дає той самий спокій, який Бог дав людині на початку, і знак його той самий. Субота Господня – це знак і печатка хреста Христового.**

Христос прийшов виконати закон Божий, «Тоді я сказав: Ось я прийшов із звоєм книжки, про мене написаної. Твою волю чинити, мій Боже, я хочу, і Закон Твій у мене в серці»⁵⁸⁰. Отцеві Він сказав: «Я прославив Тебе на землі, довершив Я те діло, що Ти дав Мені виконати»⁵⁸¹. **Таким чином, слово «Звершилось» вказує на те, що в Ньому закон знайшов своє досконале виконання.** Але це показує абсолютну вічність і незмінність Божого закону. Бог не менш раціональний, ніж людина, і жодна людина не витрачає час і сили, не терпить болю, щоб здійснити справу і тут же її зруйнувати. Чим більше праці вкладається в справу, тим довше вона має простояти. **Сину Божему кошту-**

⁵⁷⁵ 1 Кор. 1:18

⁵⁷⁶ Римл. 1:20

⁵⁷⁷ Євр. 4:3

⁵⁷⁸ Євр. 4:4

⁵⁷⁹ Матв. 11:28

⁵⁸⁰ Псал. 40:7, 8

⁵⁸¹ Івана 17:4

вало життя, щоб здійснити досконалі справи закону; це життя було безцінним, тож закон стоятиме вічно.

З того, що досконалі справи закону здійснені й закон вічний, випливає, що всі, хто приймає Христа, повинні прийняти Закон Божий, щоб він проявився в їхньому житті. Нехай ніхто не каже, що раз Христос досконало виконав закон, то нам не потрібно його дотримуватися. Він завершив роботу, щоб ми могли виконувати його. **У Ньому закон існує у своїй досконалості, і тому той, хто приймає Його, повинен отримати і досконале дотримання закону.** «Тож чи не нищимо ми Закона вірою? Зовсім ні, але зміцнюємо Закона»⁵⁸². **Закон – це досконалисть характеру Христа. Той, кому важко дотримуватися закону, заявляє про своє невдоволення Христом; а той, хто зневажає й відкидає закон, водночас зневажає й відкидає Христа.** Чому людина повинна бажати цього? Якби від нас самих вимагалось проявляти у своєму житті всі чесноти закону, то ми цілком могли б поскаржитися, тому що вони не тільки суперечать природним бажанням людини, а й неможливі для виконання, «бо тілесна ворожнеча на Бога, бо не кориться Законові Божому, та й не може»⁵⁸³. Але «бо то Бог викликає в вас і хотіння, і чин за доброю волею Своєю»⁵⁸⁴. **Завдяки благословенній силі волі Христа ми можемо стати як охочими виконувати закон, так і його виконавцями. Він не тільки робить нас здатними виконувати волю Божу, а й любителями цієї волі.** У цьому слові «Звершилося» укладено для нас усе блаженство, радість і сила нового Творіння.

Ми не повинні завершувати цей урок, не наголосивши на тому, чого він навчає щодо родичів Христа і нашого ставлення до них. Коли Він висів на хресті, тоді побачив Свою матір, що

⁵⁸² Римл. 3:31

⁵⁸³ Римл. 8:7

⁵⁸⁴ Филп. 2:13

стояла поруч, і Свого улюбленого учня Івана, і Він сказав Своїй матері: «Оце, жоно, твій син! Потім каже до учня: Оце мати твоя!»⁵⁸⁵ Іван одразу ж визнав цю спорідненість і взяв її до себе додому. Це щось більше, ніж просто історичний факт. **Ця історія записана для того, щоб навчити нас, що ми перебуваємо в найближчих стосунках з усіма, хто пов'язаний з Христом.** Ісус сказав: «Бо хто волю Мого Отця, що на небі, чинитиме, той Мені брат, і сестра, і мати»⁵⁸⁶. Тому ми повинні визнавати всіх таких людей своїми родичами по крові Христа, так само як і тих, хто є нашим родичем за кровними узами. Цей зв'язок також з'єднує нас з усіма, за кого помер Христос; але, звісно ж, ті, хто прийняв жертву Христа, тим самим стають ближчими, «Тож тому, поки маємо час, усім робімо добро, а найбільш одновірним»⁵⁸⁷.

⁵⁸⁵ Івана 9:26, 27

⁵⁸⁶ Матв. 12:50

⁵⁸⁷ Гал. 6:10

Розділ 20. Христос воскрес

Івана 20:11-20

«А Марія стояла при гробі назовні та й плакала. Плачучи, нахилилась до гробу. І бачить два Анголи, що в білім сиділи, один у головах, а другий у ніг, де лежало Ісусове тіло... І говорять до неї вони: Чого плачеш ти, жінко? Та відкаже їм: Узяти мого Господа, і я не знаю, де Його поклали... І, сказавши оце, обернулась назад, і бачить Ісуса, що стояв, та вона не пізнала, що то Ісус... Промовляє до неї Ісус: Чого плачеш ти, жінко? Кого ти шукаєш? Вона ж, думуючи, що то садівник, говорить до Нього: Якщо, пане, узяв ти Його, то скажи мені, де поклав ти Його, і Його я візьму! Ісус мовить до неї: Маріє! А вона обернулася та по-єврейському каже Йому: Раббуні! цебто: Учителю мій! Говорить до неї Ісус: Не торкайся до Мене, бо Я ще не зійшов до Отця. Але йди до братів Моїх та їм розповіж: Я йду до Свого Отця й Отця вашого, і до Бога Мого й Бога вашого! Іде Марія Магдалина, та й учням звіщає, що бачила Господа, і Він це їй сказав... Того ж дня дня першого в тиждні, коли вечір настав, а двері, де учні зібрались були, були замкнені, бо боялись юдеїв, з'явився Ісус, і став посередині, та й промовляє до них: Мир вам! І, сказавши оце, показав Він їм руки та бока. А учні зраділи, побачивши Господа».

Якби Марія й учні повірили в те, що сказав їм Ісус, вони б не здивувалися, виявивши порожню гробницю того ранку, і не проливали б сліз. Він розповів їм, «що Він мусить іти до Єрусалиму, і постраждати багато від старших, і первосвященників, і книжників, і вбитому бути, і воскреснути третього дня»⁵⁸⁸, але інші плани, які стосувалися Його та їх самих, настільки зайняли їхні думки, що вони не чули Його слів. Так і зараз. **Багато непотрібних сліз проливається через те, що словам Господа не вірять.** Але такою ніжною є любов Господа

⁵⁸⁸ Матв. 16:21

до нас, що Він співчуває тим, хто плаче, навіть якщо це зайве, і посилає слова розради та допомоги. І ось два ангели, які були тоді поруч із Марією й постійно стежать і за нами, стали видні їй і запитали: «Чого плачеш ти, жінко?»⁵⁸⁹ У її відповіді проявилось щире бажання дізнатися, де її Господь, і вона одразу ж виявила, що Він був недалеко від неї, «обернулась назад, і бачить Ісуса, що стояв, та вона не пізнала, що то Ісус»⁵⁹⁰.

Як прикро бачити Ісуса і не знати Його! Бути на відстані звуку Його голосу і не впізнати Його! Ісус ставить те саме запитання Марії, а вона все ще намагається знайти тіло свого Господа, не думаючи про те, що ангел відвалив камінь і що Він живий навіки. Знадобилося всього одне слово, щоб відкрити їй істину, одне слово, вимовлене звичним тоном любові, і цим словом було її власне ім'я – «Маріє»⁵⁹¹. Їй знадобилося всього одне слово, щоб показати, що її серце, як і раніше, вірне Тому, Хто пробачив і очистив її, і це слово було «Раббуні! цебто: Учителю мій!» Коли ж впізнала Його, Він дає їй послання учням, у якому показує, що Він, як і раніше, ототожнює Себе з ними. Хоча «тоді всі полишили Його й повтікали»⁵⁹², Він говорить про них як про Своїх братів, а Його Отець – їхній Отець, і Його Бог – їхній Бог. Із запису Марка ми дізнаємося, що недостатньо було згадати учнів як групу, але Петро виділений і названий по імені. І чому? А тому що він зрікся Господа з прокльонами й клятвами, і йому потрібна була якась особлива впевненість у тому, що Господь все ще думає про нього як про одного з учнів.

У Його вознесенні до Отця відразу після воскресіння може бути тільки одна мета: Він особисто отримає запевнення в тому, що Його жертва прийнята, і що в Ньому, Людині Христі Ісусі, другому Адамі, людська сім'я знову буде

⁵⁸⁹ Івана 20:13

⁵⁹⁰ Івана 20:14

⁵⁹¹ Івана 20:16

⁵⁹² Марка 14:50

введена в присутність Отця. Шлях до слави лежав через хрест і гробницю, і цей шлях завершено. Під час Своєї земної мандрівки Він був закритий від лиця Отця не через Свої власні гріхи, а через гріхи тих самих братів, але тепер Він позбувся гріха, принісши Себе в жертву, і Він як представник Своїх братів, визволений від гріха, підноситься до Отця.

Що це була за зустріч! Блудний син, «коли він далеко ще був, його батько вгледів його, і переповнився жалем: і побіг він, і кинувсь на шию йому, і зачав цілувати його»⁵⁹³, то який же прийом отримає Той, Хто ціною страждань і ганебної смерті приніс блудному світові звістку любові й помилування від Отця! Якщо «радість буває в Божих Ангелів за одного грішника, який кається»⁵⁹⁴, то хто може виміряти радість від тріумфального завершення тієї справи, завдяки якій усі грішники можуть отримати спасіння? Заради слави, що належить Йому, Він перетерпів хрест, зневажаючи ганьбу. Але цю радість Він розділяє з кожним, хто розділить із Ним душевні муки за загиблих. Тому в апостола Павла було достатньо підстав, щоб сказати: «Але я ні про що не турбуюсь, і свого життя не вважаю для себе цінним, аби но скінчити дорогу свою та служіння, яке я одержав від Господа Ісуса, щоб засвідчити Євангелію благодаті Божої»⁵⁹⁵.

Ісус послав їм звістку, але «вони, як почули, що живий Він, і вона Його бачила, не йняли тому віри»⁵⁹⁶. Це типовий досвід, який часто переживають посланці доброї звістки. Ми теж почули Його голос і дізналися, що Ісус живий, але часто ті, хто чує нашу звістку від Нього, не вірять. О, якби свідчення було сильнішим, щоб воно принесло більше переконання в багато сердець!

⁵⁹³ Луки 15:20

⁵⁹⁴ Луки 15:10

⁵⁹⁵ Дії 20:24

⁵⁹⁶ Марка 16:11

Ісус хотів дати повну можливість усім учням дізнатися, що ніхто не забирав Його тіло, але що Він справді воскрес із мертвих, за Його власним словом. Тієї ж ночі, коли учні зібралися, хоча двері були зачинені зі страху перед юдеями, Ісус прийшов, «і став посередині, та й промовляє до них: Мир вам!» А потім «показав Він їм руки та бока»⁵⁹⁷. Ніхто інший не має таких доказів того, що Він – розп'ятий Господь. І ці рани свідчили тоді, як свідчитимуть і у вічності, про любов, яка віддала все на Голгофі. «Учні зраділи, побачивши Господа»⁵⁹⁸.

Звістка про воскресіння Господа була принесена Марією Магдалиною учням, «які сумували та плакали»⁵⁹⁹, але вони не повірили їй. Після цього двоє учнів, яким Господь дав знати про Себе в Еммаусі, «і зараз устали вони, і повернулись до Єрусалиму, і знайшли там у зборі Одинадцятьох, і тих, що з ними були, які розповідали, що Господь дійсно воскрес, і з'явився був Симонові»⁶⁰⁰, «але не повірено їм»⁶⁰¹. Отже, цілком зрозуміло, що учні зібралися не для того, щоб святкувати Його воскресіння, оскільки вони вперто відмовлялися вірити в те, що Він воскрес, і Сам Ісус «докоряв їм за недовірство їхнє та твердосердя, що вони не йняли віри тим, хто воскреслого бачив Його»⁶⁰². Сам Господь ніколи не віддавав особливої честі дню Свого воскресіння. Факт Його воскресіння є основою надії кожного християнина, і в пам'ять про нього було створено пам'ятник, відповідний до цього досвіду: «Отож, ми поховані з Ним хрищенням у смерть, щоб, як воскрес Христос із мертвих славою Отця, так щоб і ми стали ходити в обновленні життя»⁶⁰³. Хрещення, коли воно правильно здійснене, символізує смерть

⁵⁹⁷ Івана 20:19, 20

⁵⁹⁸ Там само

⁵⁹⁹ Марка 16:10

⁶⁰⁰ Луки 24:33, 34

⁶⁰¹ Марка 16:13

⁶⁰² Марка 16:14

⁶⁰³ Римл. 6:4

і воскресіння нашого Господа й нашу єдність із Ним у цьому досвіді, але нам ніколи не давали вказівок відзначати по-особливому день, коли Він воскрес із мертвих.

Радість знову наповнила серця учнів, коли вони переконалися, що дивляться на обличчя свого Господа. Так завжди буває з тими, хто познайомився з Господом. «І побачать лице Його, а Ймення Його на їхніх чолах»⁶⁰⁴. «Повнота радощів перед обличчям Твоїм, блаженство в правиці Твоїй навіки»⁶⁰⁵. «І скажуть в той день: Це наш Бог, що на Нього ми мали надію і Він спас нас! Це Господь, що на Нього ми мали надію, тішмося ж ми та радіймо спасінням Його!»⁶⁰⁶

Але необов'язково чекати, поки Господь відкриється на хмарах небесних, перш ніж ми побачимо Його й зрадіємо. «Блаженні чисті серцем, бо вони будуть бачити Бога»⁶⁰⁷. «Уявляю я Господа перед собою постійно, бо Він по правиці моїй, й я не буду захитаний! Через те моє серце радіє та дух веселиться, і тіло моє спочиває безпечно»⁶⁰⁸. Це справжнє переживання. І це те, що готує нас до того часу, коли Він прийде в силі та великій славі. Боятися будуть ті, чиї серця не очистилися і хто не визнав Господа в Його справах з ними: «Болі та муки їх схоплять»⁶⁰⁹. Переживання таких людей того великого дня описано в наступному місці Писання: «І земні царі, і вельможі та тисячники, і багаті та сильні, і кожен раб та кожен вільний, поховались у печери та в скелі гірські, та й кажуть до гір та до скель: Поспадайте на нас, і позакривайте ви нас від лица Того, Хто сидить на престолі, і від гніву Агнця»⁶¹⁰. Не пізнавши і не звикнувши до «світла пізнання слави слави Божої

⁶⁰⁴ Об'явл. 22:4

⁶⁰⁵ Псал. 15:11

⁶⁰⁶ Ісаї 25:9

⁶⁰⁷ Матв. 5:8

⁶⁰⁸ Псал. 15:8, 9

⁶⁰⁹ Ісаї 13:8

⁶¹⁰ Об'явл. 6:15, 16

в Особі Христовій»⁶¹¹, Він для них – вогонь, що пожирає. Для них бажаніше бути вкритими горами, ніж щоб на них був звернений негасимий погляд цих очей, які як «полум'я вогняне»⁶¹². Настав час прислухатися до слів: «Зверніться до Мене й спасетесь, всі кінці землі, бо Я Бог, і нема більше іншого Бога»⁶¹³.

«Учні зраділи, побачивши Господа»⁶¹⁴. Чи прагнемо ми того часу, коли Він явить Себе серед нас, і чи радітимемо того дня? Ми вже перебуваємо на світанку того дня, «випростуйтеся, і підійміть свої голови, бо зближається ваше визволення»⁶¹⁵.

⁶¹¹ 2 Кор. 4:6, переклад з англійської

⁶¹² Об'явл. 1:14

⁶¹³ Ісаї 45:22

⁶¹⁴ Івана 20:20

⁶¹⁵ Луки 21:28

Е. Дж. Ваггонер

БЛИЗЬКИЙ ХРИСТОС

Формат 60x84/16. Усл. печ. л. 11,39. Тираж 150 прим.

Контактні дані та інформація:

Адреса ел. пошти: an.bokertov@gmail.com

Сайт: <https://zhazhda-cerkov.com>